

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMAS

1995 m. birželio 28 d. Nr.I-974
Vilnius

I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato pagrindines sąvokas ir taisykles, kurių būtina laikytis vykdant Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymus, pateikia Lietuvos Respublikoje taikomų mokesčių sąrašą, nustato mokesčio administratoriaus teises ir pareigas, mokesčio mokėtojo teises ir pareigas, mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką, mokesčio bei su juo susijusių sumų išieškojimo bei ginčų nagrinėjimo tvarką.

2 straipsnis. Pagrindinės sąvokos

Mokesčio įstatyme vartojamos sąvokos, jeigu mokesčio įstatymas nenustato kitaip:

mokestis - mokesčio įstatyme mokesčio mokėtojų nustatyta piniginė prievolė valstybei, kad būtų gauta pajamų valstybės (savivaldybės) funkcijoms vykdyti. Ši prievolė atliekama įstatymų nustatyta tvarka;

rinkliava - įstatymo nustatyta piniginė prievolė asmeniui už jam suteikiamas tam tikras valstybės institucijų paslaugas. Rinkliavos yra papildomas pajamų šaltinis valstybės (savivaldybės) funkcijoms vykdyti;

mokesčio įstatymas - Lietuvos Respublikos įstatymas, kuris nustato mokestį, rinkliavą ar kitą įmoką į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei fondus, taip pat šis įstatymas ir šio įstatymo 4 straipsnyje minima sutartis;

asmuo - fizinis asmuo (individas), juridinis asmuo, kitas neturintis juridinio asmens teisių asmuo;

[5 pastraipos redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

asmuo – fizinis asmuo (individas) ar juridinis asmuo;]

mokesčio mokėtojas - asmuo, kuriam pagal mokesčio įstatymą yra nustatyta prievolė mokėti mokestį;

rinkliavos mokėtojas - asmuo, kuris už valstybės institucijų suteiktas paslaugas privalo sumokėti įstatymų nustatytą rinkliavą;

mokesčio administratorius - už mokesčio administravimą atsakinga institucija;

mokesčio administravimas - mokesčio administratoriaus teisių ir pareigų bei mokesčio mokėtojo teisių ir pareigų įgyvendinimas, mokesčio apskaičiavimas, sumokėjimas ir išieškojimas, atsakomybės už netinkamą mokesčio apskaičiavimą ir mokėjimą taikymas, mokesčio paskirstymas, informacijos mokesčių mokėtojams teikimas;

mokesčio deklaracija - mokesčio apskaičiavimo dokumentas, kurį mokesčio mokėtojas arba mokestį išskaičiuojantis asmuo turi užpildyti ir pateikti mokesčio administratoriui mokesčio įstatymo nustatyta tvarka;

mokesčio nepriemoka - mokesčio mokėtojo arba mokestį išskaičiuojančio asmens mokesčio įstatymo nustatyta tvarka laiku nesumokėta mokesčio suma;

mokesčio permoka - mokesčio mokėtojo arba mokestį išskaičiuojančio asmens mokesčio įstatymo nustatyta tvarka sumokėta per didelė mokesčio suma. Mokesčio permoka taip pat laikoma per didelė mokesčio suma, kurią patikrinimo metu nustato mokesčio administratorius;

mokesčio skirtumas - mokesčio mokėtojų grąžintina (įskaitytina) iš biudžeto suma, kuri gali susidaryti mokesčio įstatymo nustatyta tvarka pildant mokesčio deklaraciją;

mokesčio apskaičiavimas - mokesčio deklaracijos arba kito dokumento pildymas parodant mokesčio dydį pinigais, privalomą sumokėti į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei fondus;

mokesčio bazė - mokesčio įstatymo nustatyta tvarka pinigų suma įvertintas apmokestinamasis objektas, kuriam taikomas nustatytas mokesčio dydis (tarifas);

mokestį išskaičiuojantis asmuo - asmuo, kuriam mokesčio įstatymo nustatyta prievolė išskaičiuoti iš mokesčio mokėtojo mokestį ir jį sumokėti į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei fondus;

mokesčio įstatymo pažeidimas - atlikta veika, prieštaraujanti mokesčio įstatymui;

apmokestinimo tvarka - mokesčio įstatymo nustatytas mokesčio mokėtojas, mokesčio bazė, mokesčio dydžiai (tarifai), mokesčio lengvatos, baudos ir delspinigiai, mokesčio mokėjimo bei išieškojimo taisyklės;

mokesčio lengvata - mokesčio mokėtojų įstatymo nustatytos išskirtinės apmokestinimo sąlygos, dėl kurių reikia mokėti mažesnę mokestį arba mokesčio mokėjimo terminas atidėtas ar mokestį galima sumokėti per keletą kartų;

veikla - visokia asmens veika, kurios dėka asmuo galėjo gauti arba gavo pajamų.

mokestinė nepriemoka - mokesčio mokėtojo arba mokestį išskaičiuojančio asmens mokesčio įstatymo nustatyta tvarka nesumokėtos mokesčių, baudų, delspinigių, palūkanų pagal mokestinės paskolos sutartis sumos;

beviltiška mokestinė nepriemoka - mokesčio mokėtojo mokesčio įstatymo nustatyta tvarka nesumokėtos mokesčių, baudų, delspinigių, taip pat pagal mokestinės paskolos sutartis priskaičiuotų palūkanų sumos, kurių neįmanoma išieškoti dėl objektyvių priežasčių arba kurias išieškoti socialiniu ir (arba) ekonominiu požiūriu netikslinga. Beviltiška mokestinė nepriemoka nustatoma vadovaujantis šio įstatymo 29 straipsnio nuostatomis;

[22 pastraipos redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

beviltiška mokestinė nepriemoka – mokesčio mokėtojo arba mokestį išskaičiuojančio asmens teisės aktų nustatyta tvarka nesumokėtos mokesčių, baudų, delspinigių, taip pat pagal mokestinės paskolos sutartis priskaičiuotų palūkanų sumos, kurių neįmanoma išieškoti dėl objektyvių priežasčių arba kurias išieškoti socialiniu ir (arba) ekonominiu požiūriu netikslinga. Beviltiška mokestinė nepriemoka nustatoma vadovaujantis šio įstatymo 29 straipsnio nuostatomis;]

[2 straipsnis papildomas 23 ir 24 pastraipomis nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

mokestiniai ginčai – ginčai tarp mokesčio mokėtojo (arba mokestį išskaičiuojančio asmens) ir mokesčio administratoriaus ar jo pareigūno dėl mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) patikrinimo akto, mokesčio permokos (skirtumo) grąžinimo (įskaitymo);

mokestinės paskolos sutartis – mokesčio administratoriaus sprendimo atidėti mokestinės nepriemokos mokėjimą pagrindu sudaryta sutartis, kuria nustatomas mokestinės nepriemokos mokėjimo grafikas bei kitos mokestinės nepriemokos atidėjimo sąlygos.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-293](#), 97.06.24, *Žin.*, 1997, Nr. 66-1594 (97.07.11)

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

Nr. [VIII-1122](#), 99.04.06, *Žin.*, 1999, Nr. 36-1060 (99.04.23)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), *įsigalioja nuo 2001-09-01*

3 straipsnis. Mokesčio mokėtojų lygybė

Taikant mokesčių įstatymus, visi mokesčio mokėtojai dėl šių įstatymų nustatytų sąlygų yra lygūs.

4 straipsnis. Tarptautinės sutartys

Jeigu tarptautinėse sutartyse nustatytos kitokios apmokestinimo taisyklės negu mokesčių įstatymuose ir šios sutartys yra ratifikuotos Lietuvos Respublikoje, tai taikomos tarptautinių sutarčių taisyklės.

[4 straipsnio redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

4 straipsnis. Tarptautinės sutartys

Jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nustatytos kitokios apmokestinimo taisyklės negu mokesčių įstatymuose ir šios sutartys yra ratifikuotos ir įsigaliojusios Lietuvos Respublikoje, tai taikomos tarptautinių sutarčių taisyklės.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

II SKYRIUS. MOKESČIAI

*****5 straipsnis. Mokesčiai, valstybės rinkliava ir kitos įmokos**

1. Pagal šį įstatymą administruojami mokesčiai, valstybės rinkliava ir nuompinigiai (užmokestis) už valstybinės žemės ir valstybinio vandens fondo vandens telkinių nuomą:

- 1) pridėtinės vertės mokestis;
- 2) akcizas;
- 3) fizinių asmenų pajamų mokestis;
- 4) juridinių asmenų pelno mokestis;
- 5) įmonių ir organizacijų nekilnojamojo turto mokestis;
- 6) žemės mokestis;
- 7) mokestis už valstybinius gamtos išteklius;
- 8) naftos ir dujų išteklių mokestis;
- 9) mokestis už aplinkos teršimą;
- 10) konsulinis mokestis;
- 11) žyminis mokestis;
- 12) prekyviečių mokestis;
- 13) atskaitymai nuo realizavimo pajamų pagal Lietuvos Respublikos kelių fondo įstatymą;
- 14) paveldimo ar dovanojamo turto mokestis;
- 15) privalomojo sveikatos draudimo įmokos;
- 16) nuompinigiai (užmokestis) už valstybinės žemės ir valstybinio vandens fondo vandens telkinių nuomą;
- 17) įmokos į Garantinį fondą;
- 18) valstybės rinkliava;
- 19) azartinių lošimų mokestis;
- 20) mokesčiai už pramoninės nuosavybės objektų registravimą.

2. Apmokestinimo tam tikru mokesčiu tvarką nustato tik atitinkamas mokesčio įstatymas arba jo pagrindu priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas, arba jų pagrindu priimtas kitas teisės aktas.

*****3.** Jeigu Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos sudaromoje su investuotoju investicijų sutartyje investuotojas įsipareigoja investuoti į Lietuvos Respublikos įmonių rejestre įregistruotą ūkio subjektą ne mažiau kaip 200 mln. litų per 3 metus (36 kalendorinius mėnesius) nuo sutarties sudarymo dienos, investuotojo (investuotojų) pageidavimu investicijų sutartyje gali būti nustatyta, kad šiam ūkio subjektui 5 metus nuo dienos, kai investicijų sutartyje nustatyta investicija pasieks 200 mln. litų, nebus didinami tiesioginių mokesčių tarifai (šio straipsnio 1 dalyje išvardyti mokesčiai, išskyrus pridėtinės vertės mokestį ir akcizą), nustatyti tą dieną galiojusiuose atitinkamuose mokesčių įstatymuose. Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę strateginiams investuotojams mokesčių nedidinimo terminą pratęsti iki 10 metų.

[3 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

3. Neteko galios nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.]

4. Administruojant muitų ir socialinio draudimo mokesčius, taikomos tik šio įstatymo normos, reglamentuojančios mokesčio mokėtojo turto arešto tvarką.

5. Šio straipsnio 1 dalies 18 punkte nurodyta valstybės rinkliava pagal šį įstatymą administruojama tik tiek, kiek tai nustatyta Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatyme (valstybės rinkliavos rinkimo kontrolė, paimtos per mažos arba iš viso nepaimtos valstybės rinkliavos išieškojimas iš institucijos, dėl kurios kaltės buvo paimta per maža arba iš viso nepaimta valstybės rinkliava, prašymo dėl valstybės rinkliavos grąžinimo pateikimo terminas).

6. Šio straipsnio 1 dalies 20 punkte nurodyti mokesčiai už pramoninės nuosavybės objektų registravimą pagal šį įstatymą administruojami tiek, kiek tai nustatyta Lietuvos Respublikos mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatyme (mokesčių mokėjimo kontrolė, mokesčių grąžinimas, per mažai sumokėtų arba iš viso nesumokėtų mokesčių išieškojimas iš institucijos, dėl kurios kaltės buvo sumokėti per maži arba iš viso nesumokėti mokesčiai).

*****Pastaba.** Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 5 straipsnio 3 dalies nuostata "Vyriausybė turi teisę strateginiams investuotojams mokesčių nedidindimo terminą pratęsti iki 10 metų" **prieštarauja** Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 1 daliai, 67 straipsnio 15 punktui, 127 straipsnio 3 daliai ir Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1370](#), 96.06.06, Žin., 1996, Nr. 57-1342 (96.06.19)

Nr. [I-1416](#), 96.07.02, Žin., 1996, Nr. 66-1574 (96.07.12)

Nr. [VIII-867](#), 98.09.29, Žin., 1998, Nr. 90-2483 (98.10.14)

Nr. [VIII-1310](#), 99.07.07, Žin., 1999, Nr. 66-2126 (99.07.30)

Nr. [VIII-1382](#), 99.11.04, Žin., 1999, Nr. 101-2903 (99.11.26)

Nr. [VIII-1918](#), 00.09.12, Žin., 2000, Nr. 83-2510 (00.10.04)

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2000 10 18, Žin., 2000, Nr. 88-2724 (2000 10 20)

Nr. [IX-100](#), 2000 12 20, Žin., 2000, Nr. 113-3607 (2000 12 30), įsigalioja nuo 2001 01 01

Nr. [IX-254](#), 2001 04 17, Žin., 2001, Nr. 39-1326 (2001 05 09), įsigalioja nuo 2001 07 01

Nr. [IX-353](#), 2001-06-05, Žin., 2001, Nr. 52-1812 (2001-06-20), įsigalioja nuo 2001-07-01

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

6 straipsnis. Mokesčio įstatymo įgyvendinimas

1. Lietuvos Respublikos Seimo priimtus mokesčių įstatymus, taip pat ir šį įstatymą įgyvendina Lietuvos Respublikos Vyriausybė, o kai yra jos pavedimas - Finansų ministerija. Jokiai kitai valstybės institucijai negali būti pavesta įgyvendinti mokesčių įstatymų, išskyrus Finansų ministeriją, jeigu to nenumato mokesčio įstatymas.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, įgyvendindama mokesčių įstatymus, nustato atitinkamus metodus bei taisykles, užtikrinančias mokesčio administravimą, arba paveda tai padaryti Finansų ministerijai.

3. Joks poįstatyminis aktas šio įstatymo 5 straipsnio pirmojoje dalyje išvardytų mokesčių apmokestinimo tvarkos nustatymo klausimais negali būti priimtas be finansų ministro sutikimo.

7 straipsnis. Mokesčio administratoriai

1. Šio įstatymo 5 straipsnio pirmojoje dalyje išvardytus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija.

2. Šio įstatymo 5 straipsnio pirmosios dalies 1 ir 2 punktuose išvardytus mokesčius taip pat administruoja Lietuvos Respublikos muitinė, tačiau tik tiek, kiek muitinei pavesta pagal Lietuvos Respublikos muitinės kodeksą, Pridėtinės vertės mokesčio ir Akcizų įstatymus.

3. Šio įstatymo 5 straipsnio pirmosios dalies 7, 8 ir 9 punktuose išvardytus mokesčius taip pat administruoja Aplinkos apsaugos ministerija, tačiau tik tiek, kiek pavesta pagal Mokesčių už valstybinius gamtos išteklius, Mokesčių už aplinkos teršimą bei Naftos ir dujų išteklių mokesčio įstatymus.

[3 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

3. Šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 7, 8 ir 9 punktuose išvardytus mokesčius taip pat administruoja Aplinkos ministerija ar jos įgaliota institucija, tačiau tik tiek, kiek pavesta pagal Mokesčių už valstybinius gamtos išteklius, Mokesčio už aplinkos teršimą bei Naftos ir dujų išteklių mokesčio įstatymus.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-555](#), 97.12.09, Žin., 1997, Nr. 117-2995 (97.12.24)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

III SKYRIUS. VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA

8 straipsnis. Valstybinė mokesčių inspekcija

1. Valstybinė mokesčių inspekcija yra valstybės institucija, įsteigta prie Finansų ministerijos, finansuojama iš valstybės biudžeto ir kitų lėšų bei atskaitinga finansų ministrui. Ją sudaro Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos ir teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos, kurios yra juridiniai asmenys, turintys savo sąskaitas banke, antspaudus ir bendrą simboliką.

2. Valstybinės mokesčių inspekcijos materialinei bazei stiprinti ir darbuotojams materialiai skatinti papildomai skiriama 30 procentų patikrinimų metu išieškotų į valstybės biudžetą lėšų. Iš šios sumos Valstybinės mokesčių inspekcijos materialinei bazei stiprinti skiriama 75 procentai išieškotų lėšų, o likusios lėšos naudojamos mokesčių inspekcijos darbuotojams skatinti ir socialinėms garantijoms.

[2 dalies redakcija nuo 2002 m. sausio 1 d.:

2. Neteko galios nuo 2002 m. sausio 1 d.]

3. Valstybinė mokesčių inspekcija vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, šiuo įstatymu, kitais įstatymais, poįstatyminiais teisės aktais bei savo nuostatais. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos nuostatus tvirtina finansų ministras, o teritorinių valstybinių mokesčių inspekcijų tipinius nuostatus tvirtina Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos viršininkas.

4. Valstybinė mokesčių inspekcija dirba bendradarbiaudama bei keisdama si informacija su visais mokesčių administratoriais, valstybinėmis institucijomis bei užsienio valstybių institucijomis, kurios administruoja mokesčių mokėjimą.

[3 ir 4 dalys laikomos atitinkamai 2 ir 3 dalimis nuo 2002 m. sausio 1 d.]

2. Valstybinė mokesčių inspekcija vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, šiuo įstatymu, kitais įstatymais, poįstatyminiais teisės aktais bei savo nuostatais. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos nuostatus tvirtina finansų ministras, o teritorinių valstybinių mokesčių inspekcijų tipinius nuostatus tvirtina Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos viršininkas.

3. Valstybinė mokesčių inspekcija dirba bendradarbiaudama bei keisdama si informacija su visais mokesčių administratoriais, valstybinėmis institucijomis bei užsienio valstybių institucijomis, kurios administruoja mokesčių mokėjimą.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1416](#), 96.07.02, *Žin.*, 1996, Nr. 66-1574 (96.07.12)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), *įsigalioja nuo 2001-09-01*

9 straipsnis. Valstybinės mokesčių inspekcijos struktūra

1. Valstybinę mokesčių inspekciją sudaro:

1) Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos - centrinis mokesčio administratorius;

2) Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos - vietos mokesčio administratoriai.

2. Vietos mokesčio administratorius pavaldus ir atskaitingas centriniam mokesčio administratoriui.

10 straipsnis. Centrinio mokesčio administratoriaus darbo organizavimas

1. Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Finansų ministerijos vadovauja viršininkas, kurį skiria ir atleidžia iš pareigų Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas finansų ministro teikimu. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos viršininkas atskaitingas finansų ministrui.

[1 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

1. Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Finansų ministerijos vadovauja viršininkas. Jį skiria ir atleidžia iš pareigų finansų ministras Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos viršininkas atskaitingas finansų ministrui.]

2. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos struktūrą tvirtina Inspekcijos viršininkas, suderinęs su finansų ministru.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

11 straipsnis. Vietos mokesčio administratoriaus darbo organizavimas

1. Teritorinių valstybinių mokesčių inspekcijų skaičių bei jų teritorines veiklos zonas nustato finansų ministras Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos viršininko teikimu.

2. Teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos struktūrą tvirtina teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos viršininkas, atsižvelgdamas į centrinio mokesčio administratoriaus metodinius nurodymus ir rekomendacijas.

3. Teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos viršininką skiria ir atleidžia iš pareigų finansų ministras Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos viršininko teikimu. Teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos viršininkas atskaitingas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos viršininkui.

[3 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

3. Teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos viršininką skiria ir atleidžia iš pareigų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos viršininkas, suderinęs su finansų ministru Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka. Teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos viršininkas atskaitingas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos viršininkui.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1416](#), 96.07.02, Žin., 1996, Nr. 66-1574 (96.07.12)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

12 straipsnis. Valstybinių mokesčių inspekcijų darbuotojai

1. Valstybinių mokesčių inspekcijų darbuotojus priima ir atleidžia iš darbo tos mokesčių inspekcijos, į kurią jie priimami dirbti, viršininkas.

2. Centrinis mokesčio administratorius nustato reikalavimus, pagal kuriuos yra atrenkami valstybinės mokesčių inspekcijos darbuotojai, taip pat procedūras, pagal kurias darbuotojai gali būti skiriami į aukštesnes pareigas bei didinami jų atlyginimai. Šie reikalavimai turi būti susiję tik su mokesčių inspekcijos darbuotojų sugebėjimu atlikti darbą pagal patvirtintas pareigines instrukcijas ir einamas pareigas.

13 straipsnis. Valstybinės mokesčių inspekcijos darbo apmokėjimas ir socialinės garantijos

Valstybinės mokesčių inspekcijos darbuotojų darbo ir apmokėjimo sąlygas, socialines garantijas nustato Lietuvos Respublikos įstatymai bei poįstatyminiai teisės aktai.

14 straipsnis. Informacijos pateikimo mokesčių mokėtojams organizavimas

1. Centrinis mokesčio administratorius organizuoja, kad mokesčių mokėtojams būtų pateikiama informacija apie mokesčių įstatymus bei kitus teisės aktus mokesčių klausimais, ir sudaro programas mokesčių mokėtojams lavinti. Šio darbo tikslas - padėti mokesčių mokėtojams vykdyti mokesčių įstatymus bei poįstatyminius teisės aktus.

2. Centrinis mokesčio administratorius organizuoja mokesčių mokėtojų švietimą mokesčių įstatymų bei kitų teisės aktų, reglamentuojančių mokesčių mokėjimo tvarką, klausimais.

[14 straipsnis papildomas 3 dalimi nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

3. Vietos ir centrinis mokesčio administratorius mokesčio mokėtojų (mokestį išskaičiuojančių asmenų) ir kitų asmenų prašymus pateikti paaiškinimą mokesčių apskaičiavimo, mokėjimo klausimais, pareiškimus ar kitokius raštus privalo išnagrinėti per Viešojo administravimo įstatymo nustatytus terminus, išskyrus šio įstatymo nustatytas išimtis.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

15 straipsnis. Mokesčio administratoriaus darbuotojų mokymo organizavimas

Centrinis mokesčio administratorius organizuoja valstybinės mokesčių inspekcijos darbuotojų mokymą (kvalifikacijos kėlimą) pagal tam tikslui parengtas mokymo programas.

IV SKYRIUS. MOKESČIO ADMINISTRATORIAUS TEISĖS IR PAREIGOS

16 straipsnis. Mokesčio administratoriaus pareigos

1. Mokesčio administratorius:

- 1) tvarko mokesčių mokėtojų ir kitų įmokų į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei fondus apskaitą;
- 2) kontroliuoja mokesčių į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei fondus apskaičiavimą, sumokėjimą, išieško laiku nesumokėtus mokesčius ir delspinigius bei baudas, paskirtas pagal mokesčių įstatymus, taip pat grąžina permokas ir neteisingai išieškotus mokesčius, delspinigius bei baudas;
- 3) vykdo vietos savivaldybės sprendimus dėl mokesčių, rinkliavų ir atskaitymų į jos biudžetą bei fondus lengvatų teikimo;
- 4) paskirsto mokesčius ir kitas įmokas į valstybės ir savivaldybių biudžetus bei fondus;
- 5) organizuoja konfiskuoto, bešeimininkio, valstybės paveldėto, į valstybės pajamas perduoto ir paimto turto bei lobių apskaitą, įkainojimą bei realizavimą;
- 6) Lietuvos Respublikos Seimo, Vyriausybės, Finansų ministerijos pavedimu leidžia teisės aktus arba rengia jų projektus mokesčių įstatymams įgyvendinti;
- 7) teikia paaiškinimus mokesčių mokėtojams mokesčių mokėjimo klausimais;
- 8) rengia ir teikia finansų ministrui mokesčių įstatymų bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų projektus, kitus pasiūlymus dėl apmokestinimo tvarkos gerinimo;

[8 punkto redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

8) teikia Finansų ministerijai pasiūlymus dėl mokesčių įstatymų, kitų teisės aktų, apmokestinimo tvarkos tobulinimo bei mokesčių administravimo gerinimo;]

9) pagal savo kompetenciją atlieka kvotą;

10) kontroliuoja labdaros ir paramos teikimą, gavimą ir naudojimą, kiek tai susiję su mokesčių lengvatų taikymu;

11) atlieka kituose įstatymuose nustatytas pareigas.

2. Šio straipsnio pirmosios dalies 3 ir 4 punktuose nustatytas pareigas atlieka vietinis mokesčio administratorius, o 6 ir 8 punktuose - centrinis mokesčio administratorius. Visuose kituose punktuose nustatytas pareigas atlieka ir vietinis, ir centrinis mokesčio administratorius.

[16 straipsnis papildomas 3 dalimi nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

3. Centrinis mokesčių administratorius koordinuoja, kontroliuoja bei metodiškai vadovauja vietos mokesčio administratoriaus darbui.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-293](#), 97.06.24, Žin., 1997, Nr. 66-1594 (97.07.11)

Nr. [VIII-1817](#), 00.07.11, Žin., 2000, Nr. 61-1823 (00.07.26), įsigalioja nuo 2001.01.01

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

17 straipsnis. Mokesčio administratoriaus teisės

1. Mokesčio administratoriaus pareigūnai turi teisę:

1) gauti iš įmonių, įstaigų bei organizacijų ir kitų asmenų, įskaitant bankus ir kitas kredito bei finansų įstaigas, pareigoms atlikti reikalingas žinias bei dokumentų nuorašus apie juridinio, fizinio asmens ar neturinčio juridinio asmens teisių asmens turtą bei pajamas;

2) pateikęs tarnybinį pažymėjimą, norėdamas nustatyti, kad asmuo vykdo mokestines prievoles, be išankstinio įspėjimo įeiti į asmens gamybinės (įskaitant ir nuomojamas) patalpas arba teritoriją, tikrinti veiklai naudojamus materialinius techninius išteklius bei pagamintą produkciją. Mokesčio administratoriaus pareigūnas turi šią teisę ir tais atvejais, kai veiklai bei pajamoms gauti naudojamos gyvenamosios patalpos ir kiti objektai. Įmonių, įstaigų, organizacijų vadovai bei fiziniai asmenys, trukdantys mokesčio administratoriaus pareigūnui pasinaudoti šia teise, traukiami atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka. Be išankstinio įspėjimo įeiti į mokesčio mokėtojo teritoriją,

pastatus ir patalpas (įskaitant ir nuomojamas) galima tik mokesčio mokėtojo darbo metu. Kitais atvejais reikalingas mokesčio mokėtojo sutikimas;

3) paimti laikinai - iki 30 dienų - iš mokesčio mokėtojo dokumentus, reikalingus mokesčio apskaičiavimo teisingumui nustatyti, palikus dokumentų paėmimo aktą, užantspauduoti dokumentų, vertybinių popierių, pinigų ir materialinių vertybių saugojimo vietas, daryti dokumentų kopijas arba išrašus, daryti žymas ant mokesčio mokėtojo dokumentų, kad būtų išvengta jų klastojimo;

4) duoti mokesčio mokėtojui privalomus vykdyti nurodymus mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo, kitų įmokų į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei fondus klausimais, taip pat apskaitos tvarkymo klausimais;

5) išieškoti ne ginčo tvarka iš asmenų sąskaitų bankų įstaigose laiku nesumokėtus mokesčius, delspinigius, baudas ir kitas valstybės (savivaldybės) biudžetams bei fondams priklausančias sumas;

6) duoti nurodymus banko įstaigoms nutraukti pinigų išdavimą bei pervedimą iš įmonių sąskaitų, išskyrus privalomus mokėjimus į valstybės (savivaldybės) biudžetus bei fondus, jeigu jos neleidžia patikrinti, ar mokesčiai apskaičiuoti ir sumokėti teisingai (nepateikia mokesčių patikrinimui atlikti visų reikalingų dokumentų ir duomenų) arba jei patikrinimo metu nustatomi pajamų slėpimo bei neteisingo mokesčio apskaičiavimo faktai ir negalima laikinai apriboti mokesčio mokėtojo teisės disponuoti jam priklausančiu turtu;

7) duoti mokesčio mokėtojui privalomus vykdyti nurodymus mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo klausimais;

8) surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus bylose, kurios pagal įstatymą priskirtos mokesčio administratoriaus kompetencijai;

9) atlikti patys arba pareikalauti iš kitų kompetentingų institucijų atlikti kontrolinius matavimus, materialinių vertybių inventurizacijas ir kitus faktinius tikrinimus, reikalauti, kad būtų sutvarkyta buhalterinė apskaita;

10) įrengti mokesčio mokėtojo saugyklose, produkcijos laikymo vietose, kituose veiklai naudojamuose įrenginiuose skaitiklius bei matavimo prietaisus; užplombuoti ir užantspauduoti mokesčio mokėtojo saugyklas, patalpas, įrengimus; uždaryti teritoriją ar jos dalis;

11) laikinai sustabdyti asmenų veiklą, jeigu vengiama pateikti mokesčio administratoriui reikalaujamus dokumentus, susijusius su mokesčio apskaičiavimu ir sumokėjimu, arba jeigu yra padaryta kitų mokesčių įstatymų pažeidimų, kurie yra išvardyti šio įstatymo 47, 48 ir 49 straipsniuose;

12) gauti iš mokesčio mokėtojo deklaracijas ir paaiškinimus apie turto įsigijimo šaltinius;

13) įstatymų nustatyta tvarka skirti administracines sankcijas, baudas, numatytas mokesčių įstatymuose, taip pat apskaičiuoti delspinigius;

14) kreiptis į visų nuosavybės formų įmonių, įstaigų, organizacijų vadovus dėl aplinkybių ir sąlygų, trukdančių mokesčio administratoriui tinkamai atlikti pareigas. Įmonių vadovai bei kiti pareigūnai privalo išnagrinėti mokesčio administratoriaus nurodymus ir nedelsdami (ne vėliau kaip kitą dieną po nurodymų gavimo) pranešti mokesčio administratoriui apie priimtas priemones;

15) areštuoti mokesčio mokėtojo turtą šiame įstatyme nustatytais pagrindais ir tvarka;

16) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka laikyti, nešioti ir panaudoti tarnybinį šaunamąjį ginklą;

17) (Neteko galios);

18) nustatyti mokesčio bazę netiesiogiai, pasirinkdami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintus metodus;

19) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka atidėti kreditorių reikalavimų, atsiradusių dėl mokesčių, baudų ir delspinigių nesumokėjimo, vykdymo terminus arba jų atsisakyti ar pakeisti piniginę prievolę kita prievole (atsiskaityti turtu, akcijomis ir vertybiniais popieriais), kai įmonei iškelta restruktūrizavimo byla arba bankrutuojanti įmonė sanuojama ar sudaroma taikos sutartis;

20) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka sustabdyti mokesčio permokos (visos ar jos dalies) arba mokesčio skirtumo (viso ar jo dalies) grąžinimą (įskaitymą), jeigu yra pagrindo manyti, kad pateikti neteisingi duomenys, suklastoti dokumentai, ir todėl dokumentams įvertinti, pateiktų duomenų pagrįstumui patikrinti yra būtina atlikti papildomą tyrimą, iš kitų valstybės institucijų, užsienio valstybių bei užsienio valstybių institucijų gauti papildomos informacijos dėl mokesčio mokėtojo pateiktų duomenų tikrumo.

[1 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

1. Mokesčio administratoriaus pareigūnas turi teisę:

1) gauti iš įmonių, įstaigų bei organizacijų ir kitų asmenų, tarp jų iš bankų ir kitų kredito bei finansų įstaigų, pareigoms atlikti reikalingus duomenis bei dokumentų nuorašus, kompiuterinių laikmenų duomenis (kopijas) apie juridinio ar fizinio asmens turtą, pajamas, išlaidas ir veiklą;

2) pateikęs tarnybiniį pažymėjimą, norėdamas nustatyti, ar mokesčio mokėtojas vykdo mokesťines prievolės, be išankstinio įspėjimo įeiti į jo patalpas (tarp jų ir nuomojamas) arba teritoriją, tikrinti veiklai naudojamus materialinius techninius išteklius bei pagamintą produkciją. Mokesčio administratoriaus pareigūnas turi šią teisę ir tais atvejais, kai veiklai ir pajamoms gauti naudojamos gyvenamosios patalpos ir kiti objektai. Įmonių, įstaigų, organizacijų vadovai bei fiziniai asmenys, trukdantys mokesčio administratoriaus pareigūnui pasinaudoti šia teise, traukiami atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka. Be išankstinio įspėjimo įeiti į mokesčio mokėtojo teritoriją, pastatus ir patalpas (tarp jų ir nuomojamus) galima tik mokesčio mokėtojo darbo laiku, taip pat tuo laiku, kai juose vyksta gamyba ar kita ūkinė veikla. Kitais atvejais reikalingas mokesčio mokėtojo sutikimas;

3) paimti laikinai – iki 30 dienų – iš mokesčio mokėtojo dokumentus, palikus dokumentų poėmio aktą (jeigu mokesčio mokėtojas paprašo, jam turi būti leidžiama pasidaryti paimamų dokumentų kopijas), jeigu tai būtina mokesčio apskaičiavimo teisingumui nustatyti. Dokumentų paėmimo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius;

4) užantspauduoti ir (ar) užplombuoti dokumentų, vertybinių popierių, pinigų ir materialinių vertybių saugojimo vietas, daryti dokumentų kopijas arba išrašus, centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta ir su finansų ministru suderinta tvarka paimti produkcijos (prekių) pavyzdžių apie tai surašius poėmio aktą, daryti žymas ant mokesčio mokėtojo dokumentų, kad būtų išvengta jų klastojimo;

5) duoti mokesčio mokėtojui ir kitiems fiziniams bei juridiniams asmenims privalomus vykdyti nurodymus atvykti pas mokesčio administratorių, jei tai susiję su jo šiame straipsnyje numatytų teisių įgyvendinimu, taip pat nurodymus dėl mokesčio, kitų įmokų į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei valstybės pinigų fondus apskaičiavimo, deklaravimo ir mokėjimo, turto bei pajamų deklaravimo bei apskaitos tvarkymo klausimais;

6) išieškoti ne ginčo tvarka iš asmenų sąskaitų bankų įstaigose laiku nesumokėtus mokesčius, delspinigius, baudas ir kitas valstybės (savivaldybės) biudžetams bei valstybės pinigų fondams priklausančias sumas;

7) duoti nurodymus banko įstaigoms nutraukti pinigų išdavimą bei pervedimą iš mokesčio mokėtojų sąskaitų, išskyrus privalomus mokėjimus į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei valstybės pinigų fondus, jeigu šie mokėtojai neleidžia patikrinti, ar mokesčiai apskaičiuoti ir sumokėti teisingai (nepateikia mokesčiams patikrinti visų reikalingų dokumentų ir duomenų), arba jei patikrinimo metu nustatomi pajamų slėpimo bei neteisingo mokesčio apskaičiavimo faktai ir negalima laikinai apriboti mokesčio mokėtojo teisės disponuoti jam priklausančiu turtu;

8) pagal kompetenciją surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus ir atlikti kitus veiksmus, numatytus Administracinių teisės pažeidimų kodekse, skirti kitas administracines sankcijas, baudas, numatytas mokesčių įstatymuose, taip pat apskaičiuoti delspinigius;

9) atlikti arba pareikalauti iš kitų kompetentingų institucijų, kad atliktų kontrolinius matavimus, kompiuterių programų bei jų duomenų patikrinimus, materialinių vertybių inventORIZaciją ir kitus faktinius tikrinimus, reikalauti, kad būtų sutvarkyta buhalterinė apskaita;

10) mokesčio mokėtojo saugyklose, produkcijos laikymo vietose, kituose veiklai naudojamuose įrenginiuose įrengti skaitiklius bei matavimo prietaisus; užplombuoti ir užantspauduoti mokesčio mokėtojo saugyklas, patalpas, įrengimus; uždaryti teritoriją ar jos dalis;

11) gauti iš mokesčio mokėtojo deklaracijas, paaiškinimus ir dokumentus apie turto įsigijimo šaltinius, taip pat paaiškinimus apie kitas aplinkybes, jeigu to reikia mokesčio apskaičiavimo teisingumui nustatyti;

12) kreiptis į visų nuosavybės formų įmonių, įstaigų, organizacijų vadovus ir duoti nurodymus, kad pašalintų aplinkybes ir sąlygas, trukdančias mokesčio administratoriui tinkamai atlikti pareigas. Įmonių vadovai bei kiti asmenys privalo išnagrinėti mokesčio administratoriaus nurodymus ir nedelsdami (ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po nurodymų gavimo) pranešti mokesčio administratoriui apie priimtas priemones;

13) areštuoti mokesčio mokėtojo turtą šio įstatymo nustatytais pagrindais ir tvarka;

14) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka laikyti, nešioti ir panaudoti tarnybiniį šaunamąjį ginklą;

15) netiesiogiai nustatyti mokesčio bazę, pasirenkant Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintus metodus;

16) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka atidėti kreditorių reikalavimų, atsiradusių dėl mokesčių, baudų ir delspinigių nesumokėjimo, vykdymo terminus arba šių reikalavimų atsisakyti ar pakeisti pinigine prievole kita prievole (atsiskaityti turtu, akcijomis), kai įmonei iškelta restruktūrizavimo byla ar bankrutuojanti įmonė sanuojama, ar sudaroma taikos sutartis;

17) Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka sustabdyti mokesčio permokos (visos ar jos dalies) arba mokesčio skirtumo (viso ar jo dalies) grąžinimą (įskaitymą), jeigu yra pagrindas manyti, kad pateikti neteisingi duomenys, suklasotai dokumentai ir todėl dokumentams įvertinti, pateiktų duomenų pagrįstumui patikrinti yra būtina atlikti papildomą tyrimą, iš kitų valstybės institucijų bei užsienio valstybių institucijų gauti papildomos informacijos dėl mokesčio mokėtojo pateiktų duomenų tikrumo;

18) perduoti mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) mokestinių nepriemokų išieškojimą akcinei bendrovei Turto bankui.]

2. Mokesčio administratorius šiame straipsnyje išvardytas teises turi ir dėl mokestį išskaičiuojančio asmens.

3. Naudotis kitų įstatymų, teisės aktų bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų mokesčio administratoriaus pareigūnui suteiktomis teisėmis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1416](#), 96.07.02, *Žin.*, 1996, Nr. 66-1574 (96.07.12)

Nr. [VIII-293](#), 97.06.24, *Žin.*, 1997, Nr. 66-1594 (97.07.11)

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

Nr. [VIII-963](#), 98.12.10, *Žin.*, 1998, Nr. 114-3190 (98.12.30)

Nr. [VIII-1122](#), 99.04.06, *Žin.*, 1999, Nr. 36-1060 (99.04.23)

Nr. [VIII-1382](#), 99.11.04, *Žin.*, 1999, Nr. 101-2903 (99.11.26)

Nr. [IX-220](#), 2001 03 20, *Žin.*, 2001, Nr. 31-1014 (2001 04 11)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

18 straipsnis. Mokesčio administratoriaus ir jo pareigūno veiksmų įforminimas

Mokesčio administratorius ar jo pareigūnas, įgyvendindamas jam įstatymo suteiktas teises ir eidamas pareigas, atliekamus veiksmus įformina sprendimais, kurių formas (aktas, pažyma, nurodymas, teikimas, paaiškinimas, nutarimas, raginimas ir kt.) ir užpildymo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius.

V SKYRIUS. MOKESČIO MOKĖTOJO IR MOKESTĮ IŠSKAIČIUOJANČIO ASMENS TEISĖS IR PAREIGOS

19 straipsnis. Mokesčių mokėjimas

1. Mokesčio mokėtojas moka tik mokesčių įstatymų nustatytus mokesčius, laikydamasis mokesčių įstatymų, taip pat šio įstatymo nustatytos mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos.

2. Mokestį išskaičiuojantis asmuo išskaičiuoja mokestį ir perveda jį laikydamasis įstatymų ir kitų norminių aktų nustatytos tvarkos.

[19 straipsnis papildomas 3 dalimi nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

3. Mokestį bei su juo susijusias sumas už mokesčio mokėtoją (mokestį išskaičiuojantį asmenį) gali sumokėti kiti asmenys centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka. Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) mokestinę nepriemoką gali perimti kiti asmenys. Tokiems asmenims taikomos visos mokesčių įstatymų nuostatos, kurios būtų taikomos mokesčio mokėtojui (mokestį išskaičiuojančiam asmeniui).]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

20 straipsnis. Informacijos kaupimas ir pateikimas

1. Mokesčio mokėtojas, mokestį išskaičiuojantis asmuo privalo tvarkyti apskaitą įstatymo nustatyta tvarka, išduoti reikalaujamus dokumentus bei teikti kitą informaciją, reikalingą mokesčio

administratoriui, pildyti ir pateikti mokesčio deklaraciją arba kitoku mokesčio įstatymo nustatytu būdu pranešti mokesčio administratoriui apie mokesčio apskaičiavimą ir sumokėjimą.

2. Jeigu mokesčio mokėtojas, mokestį išskaičiuojantis asmuo neturi dokumentų (ar juos yra praradęs), reikalingų mokesčiui apskaičiuoti, privalo juos parengti per mokesčio administratoriaus nustatytą laiką.

3. Mokesčio mokėtojas, mokestį išskaičiuojantis asmuo nustatyta tvarka mokesčio administratoriui privalo nurodyti savo adresą (veiklos vietą) ir darbo laiką, o pasikeitus šioms duomenims, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas informuoti apie tai mokesčio administratorių.

21 straipsnis. Teisė į informaciją

Mokesčio mokėtojas, mokestį išskaičiuojantis asmuo pateikęs paklausimą mokesčio administratoriui, turi teisę gauti norminius dokumentus bei kitą informaciją, reikalingą mokesčio įstatymui vykdyti.

22 straipsnis. Informacijos apie mokesčio mokėtoją paslaptis

1. Informacija apie mokesčio mokėtoją, pateikta mokesčio administratoriui arba jo pareigūnui, turi būti laikoma paslapyje ir naudojama tik mokesčio įstatymo nustatytiems tikslams.

2. Mokesčio administratoriaus pareigūnas informaciją apie mokesčio mokėtoją laiko paslapyje taip pat ir nutraukęs darbo sutartį su darbdaviu, išskyrus šiame įstatyme numatytus atvejus.

3. Informacija, susijusi su mokesčio mokėtoju, gali būti paskleista:

1) kitam valstybės mokesčio administratoriui arba jo pareigūnui, jeigu tai būtina administruojant tą patį arba kitą mokestį;

2) teismams, teisėsaugos ir kitoms institucijoms įstatymų nustatytais atvejais;

3) Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotai institucijai Vyriausybės nustatyta tvarka įmonių veiklos analizei atlikti;

4) vadovaujantis tarptautinėmis sutartimis, užsienio šalies mokesčio administratoriui pagal raštišką paklausimą;

5) kai mokesčio mokėtojo kaltė už mokesčio įstatymo pažeidimus įrodyta arba kai mokesčio mokėtojas per šio įstatymo nustatytą laiką ir nustatyta tvarka neapskundė mokesčio administratoriaus veiksmų. Šiuo atveju informacija apie mokesčio mokėtoją gali būti paskleista tik tiek, kiek tai yra susiję su mokesčio įstatymo pažeidimu;

6) informacija, susijusi su mokesčio mokėtoju, gali būti taip pat paskleista esant raštiškam mokesčio mokėtojo sutikimui arba jo prašymui.

[3 dalis papildoma 7, 8 ir 9 punktais nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

7) Finansų ministerijai jos funkcijoms vykdyti;

8) oficialiąją statistiką tvarkančioms įstaigoms jų funkcijoms vykdyti;

9) akcinei bendrovei Turto bankui, jeigu tai būtina dėl mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) mokestinių nepriemokų išieškojimo.]

4. Asmuo, gaunantis informaciją pagal šio straipsnio trečiosios dalies 1, 2, 3, 4 punktus, privalo ją saugoti paslapyje.

[4 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

4. Asmuo, gaunantis informaciją pagal šio straipsnio 3 dalies 1, 2, 3, 4, 7, 9 punktus, privalo ją saugoti paslapyje.]

5. Jeigu mokesčio administratorius šio straipsnio trečiojoje dalyje numatytais atvejais paskleidė neteisingą informaciją apie mokesčio mokėtoją, privalo ištaisyti klaidą tuojau pat po to, kai buvo apie ją sužinota.

6. Jeigu mokesčio administratorius paskleidžia informaciją pagal šio straipsnio trečiosios dalies 4 punktą užsienio šalies mokesčio administratoriui, apie tai būtina informuoti mokesčio mokėtoją.

[6 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

6. Jeigu mokesčio administratorius paskleidžia informaciją pagal šio straipsnio 3 dalies 4 punktą užsienio šalies mokesčio administratoriui, apie tai būtina pranešti mokesčio mokėtojui ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo tos informacijos paskleidimo.]

7. Mokesčio administratorius, taip pat bet kuris kitas asmuo, kuriam buvo paskleista su mokesčio mokėtoju susijusi slapta informacija, atsako už šios informacijos paskleidimą įstatymų nustatyta tvarka, išskyrus atvejus, kai įstatymai leidžia tokią informaciją skleisti.

8. Šio straipsnio reikalavimai taikomi ir mokesčių išskaičiuojančiam asmeniui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-892](#), 98.10.15, Žin., 1998, Nr. 95-2635 (98.10.30)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

VI SKYRIUS. MOKESČIO APSKAIČIAVIMAS, SUMOKĖJIMAS, IŠIEŠKOJIMAS IR GRAŽINIMAS

23 straipsnis. Mokesčio deklaracijos reikalavimai

1. Kiekviena mokesčio mokėtojo mokesčio deklaracija, pateikiama mokesčio administratoriui, turi atitikti nustatytą formą. Mokesčio deklaracija pateikiama nustatytu laiku ir tik tam mokesčio administratoriui, kuriam ji skirta.

2. Šio straipsnio pirmojoje dalyje nurodyti reikalavimai taikomi ir mokesčio deklaracijai, kurią mokesčio administratoriui turi pateikti mokesčių išskaičiuojantis asmuo.

3. Mokesčio deklaracijos arba kito dokumento, rodančio mokestinę prievolę, formas ir užpildymo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius, vadovaudamasis mokesčių įstatymais.

24 straipsnis. Apskaičiavimo (perskaičiavimo) laikotarpis

1. Jeigu kitaip nenustatyta mokesčio įstatyme, mokesčių apskaičiuoti arba perskaičiuoti galima ne daugiau kaip už penkerius praėjusius kalendorinius metus, už kuriuos mokesčio administratoriui turėjo būti pateikta mokesčio deklaracija.

2. Jeigu mokesčio administratoriui pagal mokesčio įstatymą nereikia pateikti mokesčio deklaracijos, mokesčių apskaičiuoti arba perskaičiuoti galima ne vėliau kaip penktaisiais metais po tų kalendorinių metų, kuriais mokestis turėjo būti arba buvo sumokėtas.

3. Jeigu mokesčio mokėtojas nepateikia mokesčio deklaracijos, pateikia neteisingą mokesčio deklaraciją ar kitaip vengia mokėti mokestį ir jeigu mokesčio įstatymas nenustato kitaip, mokesčių apskaičiuoti arba perskaičiuoti galima ne daugiau kaip už dešimtį praėjusių kalendorinių metų, už kuriuos mokesčio administratoriui turėjo būti pateikta mokesčio deklaracija. Ši taisyklė taip pat taikoma ir mokesčių išskaičiuojančiam asmeniui.

[24 straipsnio redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

24 straipsnis. Apskaičiavimo (perskaičiavimo) laikotarpis

1. Jeigu kitaip nenustatyta mokesčio įstatyme, mokesčio administratorius ir mokesčio mokėtojas (mokesčių išskaičiuojantis asmuo) mokesčių apskaičiuoti arba perskaičiuoti gali ne daugiau kaip už einamuosius ir penkerius praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojant atgal nuo tų metų, kada atliekamas mokesčio apskaičiavimas arba perskaičiavimas, sausio 1 dienos.

2. Jeigu mokesčio mokėtojas (mokesčių išskaičiuojantis asmuo) nepateikia mokesčio deklaracijos arba padaro nors vieną šio įstatymo 49 straipsnyje nurodytą pažeidimą ir jeigu mokesčio įstatymas nenustato kitaip, mokesčių apskaičiuoti arba perskaičiuoti galima ne daugiau kaip už einamuosius ir dešimtį praėjusių kalendorinių metų, skaičiuojant atgal nuo tų metų, kada buvo pradėtas mokesčio mokėtojo (mokesčių išskaičiuojančio asmens) patikrinimas, sausio 1 dienos.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

25 straipsnis. Mokesčio lengvatos

1. Mokesčio lengvatą ar lengvatas nustato tik atitinkamas mokesčio įstatymas, reglamentuojantis to mokesčio apskaičiavimo tvarką. Šis įstatymas gali numatyti mokesčio, baudų ar delspinigių mokėjimo lengvatas, nesusijusias su mokesčio apskaičiavimo tvarka arba mokesčio tarifu. Laikinos mokesčių lengvatos gali būti nustatomos ir specialiuose Lietuvos Respublikos Seimo priimtuose mokesčių įstatymuose. Atitinkamuose mokesčių įstatymuose nustatytos mokesčių

lengvatos laisvųjų ekonominių zonų valdymo bendrovėms ir zonų įmonėms taikomos tiek, kiek tai neprieštarauja Valstybės pagalbos ūkio subjektams kontrolės įstatymo nuostatom.

2. Specialiu mokesčio įstatymu laikomas įstatymas, kuris nustato apmokestinimo tvarkos išimtis, nenumatytas šio įstatymo 5 straipsnio pirmojoje dalyje išvardytų mokesčių įstatymuose.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka, kai įmonei iškelta restruktūrizavimo byla arba bankrutuojanti įmonė sanuojama ar sudaroma taikos sutartis, piniginės prievolės gali būti įskaitytos ne tik pinigais, bet ir kitokia nustatyta forma (turtu, akcijomis ir vertybiniais popieriais), gali būti atidėtas jų vykdymo terminas arba atsisakyta reikalavimų, kylančių iš šių piniginių prievolių.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1416](#), 96.07.02, *Žin.*, 1996, Nr. 66-1574 (96.07.12)

Nr. [VIII-107](#), 97.02.13, *Žin.*, 1997, Nr. 17-362 (97.02.26)

Nr. [VIII-963](#), 98.12.10, *Žin.*, 1998, Nr. 114-3190 (98.12.30)

Nr. [VIII-1918](#), 00.09.12, *Žin.*, 2000, Nr. 83-2510 (00.10.04)

Nr. [IX-220](#), 2001 03 20, *Žin.*, 2001, Nr. 31-1014 (2001 04 11)

26 straipsnis. Mokesčio apskaičiavimo teisingumo įrodymas

1. Jeigu mokesčio mokėtojas nesutinka su mokesčio administratoriaus apskaičiuota mokesčio suma, jis privalo įrodyti, kad apskaičiuotoji suma yra neteisinga.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

26⁽¹⁾ straipsnis. Žinių ir informacijos pateikimas mokesčio administratoriui

1. Lietuvos Respublikos registruotos visų rūšių įmonės, įstaigos ir organizacijos, atsiskaitydamos tarpusavyje bei su užsienio subjektais (išskyrus fizinius asmenis) už prekes ir paslaugas grynaisiais pinigais, privalo pateikti vietos mokesčio administratoriui žinias Finansų ministerijos nustatyta tvarka apie išmokėtas per dieną vienam ūkio subjektui sumas, viršijančias 10 000 Lt. Jei suma išmokama užsienio ūkio subjektui valiuta, tai ji skaičiuojama pagal tos dienos oficialų lito kursą ir Lietuvos banko skelbiamą lito ir užsienio valiutos santykį.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos žinios pateikiamos mokesčio administratoriui, kurio veiklos teritorijoje registruotas pajamas gavęs ūkio subjektas, per 10 dienų, pasibaigus mėnesiui, kurį šios sumos buvo išmokėtos. Žinios apie užsienio ūkio subjektams išmokėtas sumas pateikiamos centriniam mokesčio administratoriui.

3. Asmenys, nepateikę ar pavėluotai pateikę šio straipsnio 1 dalyje nurodytas žinias, traukiami administracinėn atsakomybėn.

4. Komerciniai bankai privalo iki kiekvieno mėnesio 5 dienos pateikti centriniam mokesčio administratoriui informaciją apie praėjusį mėnesį ūkio subjektų atidarytas ir uždarytas visų rūšių sąskaitas.

5. Už klaidingos informacijos apie atidarytas sąskaitas pateikimą ar nepateikimą komercinių bankų vadovai atsako Administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatyta tvarka.

[4 ir 5 dalių redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

4. Komerciniai bankai ir užsienio banko filialai (skyriai) (toliau – komerciniai bankai) privalo pateikti centriniam mokesčio administratoriui informaciją apie Lietuvos ir užsienio juridinių asmenų, jų filialų ir atstovybių (toliau šiame straipsnyje ir 50 straipsnio 1 dalyje – ūkio subjektų) atidarytas ir uždarytas visų rūšių sąskaitas. Informacija pateikiama ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sąskaitos atidarymo ar uždarymo dienos. Apie atidarytas ir uždarytas sąskaitas užsienio bankuose bei apie atidarytą nuolatinės buveinės sąskaitą praneša sąskaitą atsidaręs ūkio subjektas ar nuolatinė buveinė. Informacija pateikiama centriniam mokesčių administratoriui raštu arba, suderinus informacijos pateikimo tvarką su centriniu mokesčių administratoriumi, elektroniniu būdu per 5 darbo dienas nuo sąskaitos atidarymo ar uždarymo dienos.

5. Už informacijos apie atidarytas ir uždarytas sąskaitas nepateikimą (pavėluotą pateikimą) ar klaidingos informacijos pateikimą komerciniai bankai atsako pagal šio įstatymo 50 straipsnį, o ūkio subjektų vadovai – pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1382](#), 96.06.13, *Žin.*, 1996, Nr. 59-1404 (96.06.22)

Nr. [VIII-164](#), 97.03.27, Žin., 1997, Nr.28-660 (97.03.29)

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, Žin., 1998, Nr.68-1978 (98.07.31)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

27 straipsnis. Mokesčio apskaičiavimo ir sumokėjimo tikrinimas

1. Atlikęs patikrinimą, mokesčio administratoriaus pareigūnas(ai) surašo aktą, kurį pasirašo patikrinimą atlikęs mokesčio administratoriaus pareigūnas(ai) bei tikrintos įmonės, įstaigos, organizacijos vadovas ir vyriausiasis finansininkas (buhalteris) arba fizinis asmuo.

2. Atsisakymas pasirašyti patikrinimo dokumentą (aktą) neatleidžia mokesčio mokėtojo nuo mokesčių, delspinigių ir baudų mokėjimo.

3. Mokesčio administratoriaus pareigūnai savarankiškai pasirenka tikrintinus mokesčių mokėtojus, nustato tikrinimo mastą ir laiką.

4. Mokesčio mokėtojas, mokestį išskaičiuojantis asmuo privalo sudaryti darbo sąlygas mokesčio administratoriaus pareigūnams, pateikti visus dokumentus, reikalingus mokesčio apskaičiavimo ir sumokėjimo teisingumui patikrinti.

5. Jei patikrinimo metu nustatoma, kad mokesčio mokėtojo pateiktas apskaitos dokumentas neturi juridinės galios, nes jame trūksta vieno ar kelių privalomų norminiuose aktuose nustatytų rekvizitų, mokesčio administratoriaus pareigūnas finansų ministro nustatyta tvarka leidžia dokumentą papildyti. Per nustatytą terminą trūkstamais rekvizitais papildytas dokumentas laikomas turinčiu juridinę galią ir ekonominės sankcijos netaikomos.

[27 straipsnio redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

27 straipsnis. Mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) patikrinimas, patikrinimo rezultatų įforminimas ir patvirtinimas

1. Mokesčio administratorius savarankiškai pasirenka tikrintinus mokesčio mokėtojus (mokestį išskaičiuojančius asmenis), nustato tikrinimo mastą ir laiką. Mokesčio administratorius negali pakartotinai tikrinti mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) už tą patį mokestinį laikotarpį ir dėl to paties mokesčio, išskyrus atvejus, kai tai reikalinga atlikti dėl naujai paaiškėjusių aplinkybių, kurios nebuvo žinomos ir negalėjo būti žinomos mokesčio administratoriui minėto patikrinimo metu ir kurios gali turėti įtakos ankstesnio patikrinimo rezultatams arba tokia galimybė yra numatyta šiame įstatyme.

2. Mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) patikrinimas pas jį nuvykus negali trukti ilgiau kaip 90 dienų. Atsižvelgiant į patikrinimo sudėtingumą, tikrinamos veiklos pobūdį, tikrinimo mastą, šis terminas gali būti pratęstas centrinio mokesčių administratoriaus sprendimu iki vienerių metų. Tikrinimo termino eiga sustabdoma mokesčio administratoriui paprašius iš kitų valstybės institucijų bei užsienio valstybių institucijų papildomos informacijos, reikalingos patikrinimui baigti. Apie mokesčio administratoriaus pareigūno atvykimą gali būti žymima mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) žurnale ir pasirašoma mokesčio administratoriaus pareigūno.

3. Mokesčio mokėtojas (mokestį išskaičiuojantis asmuo) privalo mokesčio administratoriaus pareigūnams sudaryti patikrinimui reikalingas sąlygas, pateikti visus dokumentus, kompiuterinės apskaitos duomenis, reikalingus mokesčio apskaičiavimo ir sumokėjimo teisingumui patikrinti.

4. Jei patikrinimo metu nustatoma, kad mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) pateiktas dokumentas neturi juridinės galios, nes jame trūksta vieno ar kelių privalomų norminiuose aktuose nustatytų rekvizitų, mokesčio administratoriaus pareigūnas finansų ministro nustatyta tvarka leidžia dokumentą papildyti. Per nustatytą terminą trūkstamais rekvizitais papildytas dokumentas laikomas turinčiu juridinę galią.

5. Patikrinimo metu mokesčio mokėtojas (mokestį išskaičiuojantis asmuo) išklausomas, teikia savo rašytines pastabas ir įrodymus dėl tikrinamo dalyko. Rašytinės mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) pastabos ir įrodymai pridedami prie patikrinimo akto ir apie jų pateikimą yra pažymima patikrinimo akte.

6. Mokesčio apskaičiavimo ir sumokėjimo tikrinimo rezultatai įforminami patikrinimo aktu, kurį pasirašo tikrinimą atlikęs mokesčio administratoriaus pareigūnas. Su patikrinimo aktu pasirašytinai supažindinamas mokesčio mokėtojas (mokestį išskaičiuojantis asmuo), tai yra jį pasirašo mokesčio mokėtojas (mokestį išskaičiuojantis asmuo) ar jo atstovas. Prie patikrinimo akto gali būti pridedami mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) dokumentai, kiti daiktiniai įrodymai, patvirtinantys patikrinimo akto teiginius. Apie tai pažymima patikrinimo akte arba surašomas poėmio

aktas. Jei mokesčio administratoriaus pareigūnas mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) neranda, kad galėtų įteikti patikrinimo aktą, arba mokesčio mokėtojas (mokestį išskaičiuojantis asmuo) atsisako pasirašyti patikrinimo aktą, apie tai pažymima patikrinimo akte ir jis išsiunčiamas registruotu laišku.

7. Mokesčio mokėtojas (mokestį išskaičiuojantis asmuo) per 20 dienų nuo susipažinimo pasirašytinai, o kai jo nerado, – per 25 dienas nuo registruoto laiško išsiuntimo dienos, dėl patikrinimo akto mokesčio administratoriui gali pateikti savo rašytines pastabas ir atsikirtimus kartu su juos pagrindžiančiais papildomais įrodymais. Pastabų, atsikirtimų ir įrodymų pateikimo terminą gali pratęsti mokesčio administratoriaus viršininkas ar jo įgaliotas asmuo (mokesčio administratoriaus pareigūnas) dėl priežasčių, jo pripažintų svarbiomis, bet ne ilgiau kaip dar 30 dienų.

8. Patikrinimo aktas, įvertinus mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) pateiktas rašytines pastabas, atsikirtimus bei juos pagrindžiančius įrodymus (jeigu jų buvo pateikta), tvirtinamas mokesčio administratoriaus sprendimu ir mokesčio mokėtojui (mokestį išskaičiuojančiam asmeniui) yra privalomas vykdyti. Patikrinimo aktas turi būti patvirtinamas per 30 darbo dienų nuo jo surašymo. Tuo atveju, jeigu dėl patikrinimo akto buvo pateikta rašytinių pastabų ir atsikirtimų, šis terminas skaičiuojamas nuo jų pateikimo mokesčio administratoriui. Jei patikrinimo aktas buvo išsiųstas registruotu laišku ir dėl jo nebuvo pateikta rašytinių pastabų ir atsikirtimų, jis turi būti patvirtinamas per 35 dienas skaičiuojant nuo išsiuntimo dienos.

9. Mokesčio administratorius, priimdamas sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo, gali:

- 1) patvirtinti patikrinimo aktą;
- 2) nepatvirtinti patikrinimo akto;
- 3) patikrinimo aktą iš dalies patvirtinti;
- 4) pakeisti patikrinimo aktą;
- 5) pavesti atlikti papildomą tikrinimą.

10. Sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo pasirašo mokesčio administratoriaus viršininkas ar jo įgaliotas asmuo (mokesčio administratoriaus pareigūnas).

11. Nesutikdamas su mokesčio administratoriaus sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo, mokesčio mokėtojas (mokestį išskaičiuojantis asmuo) gali sprendimą apskūsti šio įstatymo X skyriuje nustatyta tvarka.

12. Detalią patikrinimo atlikimo, patikrinimo rezultatų įforminimo bei patvirtinimo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius, suderinęs su finansų ministru.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, Žin., 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

27⁽¹⁾ straipsnis. Mokesčio bazės netiesioginis nustatymas

Jei mokesčio bazės neįmanoma nustatyti mokesčio įstatymo nustatyta tvarka, mokesčio administratorius, atsižvelgdamas į faktus, aplinkybes bei kitą turimą informaciją, turi teisę netiesiogiai nustatyti mokesčio bazę ir pasirinkti mokesčio bazės nustatymo metodus. Mokesčio bazės netiesioginio nustatymo metodus tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, Žin., 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

27⁽²⁾ straipsnis. Mokesčio apskaičiavimas pagal valstybės institucijų dokumentus

Mokesčio administratorius turi teisę apskaičiuoti mokestį remdamasis valstybės institucijų aktais ar kitais dokumentais tais atvejais, kai minėtos institucijos pagal savo kompetenciją atlieka mokesčių mokėtojų komercinės, ūkinės ar finansinės veiklos patikrinimus arba revizijas ir nustato mokesčių įstatymų pažeidimus, tačiau nėra įgaliotos šio įstatymo nustatyta tvarka atlikti mokesčio administravimo veiksmų. Mokesčio administratoriui kartu su aktais pateikiamos pažeidimus patvirtinančių dokumentų kopijos, skaičiavimų duomenys ar kiti priedai. Šiuo atveju pakartotinai arba papildomai tikrinti mokesčio mokėtojo komercinę, ūkinę ar finansinę veiklą mokesčio administratorius neprivalo. Tokiu būdu apskaičiavęs mokestį, mokesčio administratoriaus pareigūnas surašo aktą šio įstatymo 27 straipsnyje nustatyta tvarka. Tais atvejais, kai iškyla abejonių dėl minėtų institucijų apskaičiavimų pagrįstumo ir teisingumo, mokesčio administratorius turi teisę jų pareikalauti atlikti pakartotinį patikrinimą, konkrečiai nurodydamas, dėl ko nesutinkama, arba pats šio įstatymo nustatyta tvarka pakartotinai patikrinti, ar teisingai apskaičiuoti ir sumokėti mokesčiai.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr.68-1978 (98.07.31)

28 straipsnis. Mokesčių paskirstymas

1. Mokesčiai ir kitos įmokos į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei fondus paskirstomi taip, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos biudžetinės sandaros įstatyme bei mokesčių įstatymuose. Jeigu nėra nurodyta, kur kaupiami mokesčiai ar kitos biudžetams priklausančios sumos, jie įskaitomi į valstybės biudžetą.

2. Pajamos iš delspinigių arba baudų už pavėluotą, mažesnio mokesčio sumokėjimą arba visišką nesumokėjimą kaupiamos tokia pat tvarka, kaip ir mokesčiai, už kurių netinkamą mokėjimą delspinigiai arba baudos buvo apskaičiuotos.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. [VIII-293](#), 97.06.24, *Žin.*, 1997, Nr.66-1594 (97.07.11)

29 straipsnis. Mokesčio sumokėjimas ir išieškojimas

1. Mokesčio sumokėjimo terminą nustato mokesčio įstatymas.

2. Mokesčio administratoriaus patikrinimo metu išaiškintos nesumokėtos mokesčių sumos ir priskaičiuoti delspinigiai turi būti sumokami ne vėliau kaip per 20 dienų, o baudos - šio įstatymo 52 straipsnyje nustatytais terminais, skaičiuojant nuo tos dienos, kai mokesčio mokėtojas gavo patikrinimo aktą.

[2 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

2. Patikrinimo metu mokesčio administratoriaus nustatytos nesumokėtos mokesčių sumos ir priskaičiuoti delspinigiai turi būti sumokami ne vėliau kaip per 20 kalendorinių dienų, o baudos – šio įstatymo 52 straipsnyje nustatytais terminais. Skaičiuojama nuo tos dienos, kurią mokesčio mokėtojai (mokestį išskaičiuojančiam asmeniui) buvo įteiktas mokesčio administratoriaus sprendimas dėl patikrinimo akto tvirtinimo, o jei šis sprendimas buvo išsiųstas registruotu laišku, – terminas pradedamas skaičiuoti penktąją darbo dieną po išsiuntimo. Jei mokesčio mokėtojai (mokestį išskaičiuojančiam asmeniui) įteikti sprendimo negalima dėl šio įstatymo 27 straipsnio 6 dalyje nurodytų priežasčių, terminas pradedamas skaičiuoti penktąją dieną po registruoto laiško išsiuntimo dienos.]

3. Apskaičiuoto mokesčio sumokėjimo ir išieškojimo senaties terminas yra netaikomas, išskyrus šiame įstatyme numatytas išimtis, kai mokestinė nepriemoka yra pripažįstama beviltiška. Ši taisyklė taikoma ir priskaičiuotiems delspinigiams, baudoms, palūkanoms pagal mokestinės paskolos sutartis.

[3 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

3. Mokesčio išieškojimo senaties terminas yra 5 metai. Ši taisyklė taikoma ir priskaičiuotiems delspinigiams, baudoms, palūkanoms pagal mokestinės paskolos sutartis. Mokesčio išieškojimo senaties termino eigos sustabdymo, nutraukimo ir atnaujinimo pagrindus nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.]

4. Jei mokesčio mokėtojo sumokamų įmokų neužtenka visoms piniginėms prievolėms įskaityti, šios įmokos įskaitomos tokia eilės tvarka, kokią šių įmokų mokėjimo dokumentuose nurodo mokesčio mokėtojas. Jei mokesčio mokėtojas nenurodo piniginių prievolių įskaitymo eilės tvarkos, pirmiausiai įskaitomi mokesčiai, po to - baudos, po to - delspinigiai, po to - delspinigiai nuo baudų, po to - palūkanos pagal mokestinės paskolos sutartis, po to - delspinigiai nuo palūkanų pagal mokestinės paskolos sutartis. Sumokėtos sumos įskaitomos centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka.

[4 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

4. Jei mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) sumokamų įmokų neužtenka visoms piniginėms prievolėms įskaityti, šios įmokos įskaitomos tokia eilės tvarka, kokią šių įmokų mokėjimo dokumentuose nurodo mokesčio mokėtojas. Jei mokesčio mokėtojas (mokestį išskaičiuojantis asmuo) nenurodo piniginėms prievolėms įskaityti eilės tvarkos, tai sumokėtos sumos įskaitomos centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka.]

5. Pagal mokestinės paskolos sutartis sumokėtos sumos įskaitomos finansų ministro nustatyta tvarka.

6. Išieškojimo atveju, jei turto neužtenka visoms piniginėms prievolėms įskaityti, jos įskaitomos centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka.

7. Beviltiška pripažįstama ta mokesčio mokėtojo mokestinė nepriemoka, kurios neįmanoma išieškoti dėl objektyvių priežasčių arba kurią išieškoti netikslinga socialiniu ir (arba) ekonominiu požiūriu, t.y. mokestinė nepriemoka pripažįstama beviltiška, jeigu yra šie pagrindai:

[7 dalies redakcija iki dvitaškio nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

7. Beviltiška pripažįstama ta mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) mokestinė nepriemoka, kurios neįmanoma išieškoti dėl objektyvių priežasčių arba kurią išieškoti netikslinga socialiniu ir (arba) ekonominiu požiūriu, tai yra mokestinė nepriemoka pripažįstama beviltiška, jeigu yra šie pagrindai:]

1) mirė mokesčio mokėtojas (fizinis asmuo), o nepriemokos išieškoti iš palikimo negalima; likviduotas mokesčio mokėtojas (juridinis asmuo);

2) bankrutuojančią įmonę sanuoja valstybė arba įmonei taikoma restruktūrizavimo procedūra ir valstybei perleidžiama atitinkama įmonės turto arba akcijų dalis ir dėl to įmonė atleidžiama nuo nepriemokos ar jos dalies arba su bankrutuojančia ar restruktūrizuojama įmone sudaroma taikos sutartis ir ji atleidžiama nuo nepriemokos dalies;

3) netikslinga išieškoti mokesčių ir baudų nepriemokas, susidariusias iki 1998 m. gruodžio 31 d., bei su šiomis mokesčių ir baudų nepriemokomis susijusius delspinigius, kadangi mokesčio mokėtojas Vyriausybės nustatyta tvarka už mokesčių ir baudų nepriemokas, susidariusias iki 1998 m. gruodžio 31 d., atsiskaitė akcijomis ir turtu arba šias mokesčių ir baudų nepriemokas sumokėjo, taip pat iki sprendimo pripažinti šias mokestines nepriemokas beviltiškoms yra sumokėjęs visus po 1998 m. gruodžio 31 d. atsiradusius mokėtinus mokesčius;

4) netikslinga išieškoti nepriemoką, susidariusią iki 1999 m. gruodžio 31 d., tais atvejais ir tokio dydžio, kai ji pasibaigia įskaitant priešpriešinius mokesčio mokėtojo ir valstybės (savivaldybės) reikalavimus. Ši nuostata taikoma ir įskaitant nesumokėtą deklaruotą pridėtinės vertės mokestį, susidariusį už atliktus iki 1999 m. gruodžio 31 d. darbus, kuriuos numatyta finansuoti 2000 metais iš Privatizavimo fondo lėšų, bei mokesčio mokėtojo reikalavimus Privatizavimo fondui už atliktus iki 1999 m. gruodžio 31 d., bet neapmokėtus darbus;

[4 punkto redakcija nuo 2002 m. sausio 1 d.:

4) mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) mokestinė nepriemoka valstybės biudžetui ir valstybės pinigų fondams bei savivaldybių biudžetams yra susidariusi iki 2000 m. sausio 1 d. ir asignavimų valdytojas yra neįvykdęs finansinių prievolių tam mokesčio mokėtojui (mokestį išskaičiuojančiam asmeniui). Mokestinė nepriemoka valstybės biudžetui ir valstybės pinigų fondams yra sumažinama neįvykdytų finansinių prievolių suma, jei asignavimų valdytojas yra finansuojamas iš valstybės biudžeto (valstybės pinigų fondų), arba mokestinė nepriemoka savivaldybių biudžetams yra sumažinama neįvykdytų finansinių įsipareigojimų suma, jei asignavimų valdytojas yra finansuojamas iš savivaldybės biudžeto. Mokestinių pajamų išlyginimo tvarką nustato įstatymas;]

5) netikslinga išieškoti nepriemoką, kadangi vienas mokestinės prievolės subjektas - mokesčio mokėtojas (skolininkas) ir kitas mokestinės prievolės subjektas (kreditarius) yra tas pats asmuo;

6) praėjus daugiau kaip 1 metams nuo tos dienos, kai turėjo būti pradėti išieškojimo veiksmai (išsiųstas raginimas mokestines prievoles įvykdyti geruojau), nerasta turto arba rastas turtas yra nelikvidus (neįmanoma jo realizuoti), taip pat jei rasto turto pakako tik daliai mokestinės prievolės padengti, beviltiška nepriemoka pripažįstama likusi nepriemokos dalis;

[6 punkto redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

6) nerasta turto arba rastas turtas yra nelikvidus (neįmanoma jo realizuoti), taip pat jei rasto turto pakako tik daliai mokestinės prievolės padengti, beviltiška nepriemoka pripažįstama likusi nepriemokos dalis;]

7) išieškojimo išlaidos didesnės už nepriemoką;

8) netikslinga išieškoti nepriemoką, kadangi sunki fizinio asmens ekonominė (socialinė) padėtis: fiziniam asmeniui reikia (jau teikiama) valstybės paramos (asmuo yra sulaukęs pensinio amžiaus, invalidas, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir reabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą). Sunkią ekonominę (socialinę) padėtį liudijančios aplinkybės turi būti patvirtintos kompetentingų institucijų išduotais dokumentais. Šis nepriemokos pripažinimo beviltiška pagrindas taikomas tik mokesčio mokėtojams, kurie yra fiziniai asmenys arba juridinio asmens teisių neturinčios įmonės, kai šių įmonių savininkų ar narių sunki ekonominė (socialinė) padėtis.

[8 punkto redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

8) netikslinga išieškoti nepriemoką, kadangi sunki fizinio asmens ekonominė (socialinė) padėtis: fiziniam asmeniui reikia (jau teikiama) valstybės paramos (asmuo yra pensinio amžiaus, invalidas, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir reabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą). Sunkią ekonominę (socialinę) padėtį liudijančios aplinkybės turi būti patvirtintos kompetentingų institucijų išduotais dokumentais. Šis nepriemokos pripažinimo beviltiška pagrindas taikomas tik mokesčio mokėtojams, kurie yra fiziniai asmenys, arba kai individualių (personalinių) įmonių savininkų ar ūkinių bendrių narių sunki ekonominė (socialinė) padėtis.]

8. Mokesčio mokėtojo mokestinės nepriemokos, pripažintos beviltiškomis šio straipsnio 7 dalies 1 punkte nurodytais pagrindais, pasibaigia ir yra nurašomos iš biudžeto pajamų apskaitos dokumentų, kai teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos viršininkas savo sprendimu pripažįsta šias nepriemokas pasibaigusiomis.

[8 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

8. Mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) mokestinės nepriemokos, pripažintos beviltiškomis šio straipsnio 7 dalies 1–5 punktuose nurodytais pagrindais, pasibaigia ir yra nurašomos iš biudžeto pajamų apskaitos dokumentų, kai teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos viršininkas savo sprendimu pripažįsta šias nepriemokas pasibaigusiomis.]

9. Mokesčio mokėtojo mokestinės nepriemokos, pripažintos beviltiškomis šio straipsnio 7 dalies 2, 3, 4, 5 punktuose nurodytais pagrindais, pasibaigia ir yra nurašomos iš biudžeto pajamų apskaitos dokumentų, kai Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos viršininkas priima sprendimą atleisti mokesčio mokėtoją nuo šių mokestinių nepriemokų.

[9 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

9. Mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) mokestinės nepriemokos, pripažintos beviltiškomis šio straipsnio 7 dalies 6, 7, 8 punktuose numatytais pagrindais, yra priskiriamos prie nepriemokų, kurioms neteikiama išieškojimo pirmenybė ir į kurias neatsižvelgiama planuojant biudžeto pajamas, kai teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos viršininkas savo sprendimu priskiria jas prie tokių nepriemokų. Šios nepriemokos finansų ministro nustatyta tvarka yra revizuojamos siekiant išsiaiškinti išieškojimo galimybes bei tikslingumą. Nustačius, kad yra galimybė ir tikslinga nepriemokas išieškoti, jos išieškomos.]

10. Mokesčio mokėtojo mokestinės nepriemokos, pripažintos beviltiškomis šio straipsnio 7 dalies 6, 7, 8 punktuose numatytais pagrindais, yra priskiriamos prie nepriemokų, kurioms neteikiama išieškojimo pirmenybė ir į kurias neatsižvelgiama planuojant biudžeto pajamas, kai teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos viršininkas savo sprendimu priskiria jas prie tokių nepriemokų. Šios nepriemokos finansų ministro nustatyta tvarka yra revizuojamos, siekiant išsiaiškinti išieškojimo galimybes bei tikslingumą. Nustačius, kad yra galimybė ir tikslinga nepriemokas išieškoti, jos išieškomos.

[10 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

10. (Neteko galios nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.)]

11. Kai mokesčio mokėtojo mokestinės nepriemokos pripažįstamos beviltiškomis šio straipsnio 7 dalyje nurodytais pagrindais, beviltiška nepriemoka taip pat pripažįstami ir su mokesčio nesumokėjimu ar sumokėjimu ne laiku susiję delspinigiai, su nesumokėta ar sumokėta ne laiku bauda

susiję delspinigiai, su pagal mokestinės paskolos sutartis atidėtų mokesčių, delspinigių, baudų sumomis susijusios palūkanos, padidintos palūkanos, delspinigiai.

[11 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

10. Kai mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) mokestinė nepriemoka pripažįstama beviltiška, beviltiška nepriemoka taip pat pripažįstamos ir visos su mokesčio nesumokėjimu ar sumokėjimu ne laiku susijusių delspinigių, su nesumokėta ar ne laiku sumokėta bauda susijusių delspinigių, su pagal mokestinės paskolos sutartis atidėtų mokesčių, delspinigių, baudų sumomis susijusių palūkanų, padidintų palūkanų, delspinigių nesumokėtos sumos.]

12. Mokesčio mokėtojo mokestinių nepriemokų pripažinimo beviltiškomis, jų pasibaigimo, priskyrimo vietos mokesčio administratoriaus biudžeto pajamų apskaitos dokumentuose prie mokestinių nepriemokų, kurioms neteikiama išieškojimo pirmenybė ir į kurias neatsižvelgiama planuojant biudžeto pajamas, šių nepriemokų nurašymo iš vietos mokesčio administratoriaus apskaitos dokumentų ir apskaitos tvarką bei išieškojimo išlaidų apskaičiavimo metodiką nustato finansų ministras.

[12 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

11. Mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) mokestinių nepriemokų pripažinimo beviltiškomis, jų pasibaigimo, vietos mokesčio administratoriaus biudžeto pajamų apskaitos dokumentuose priskyrimo prie mokestinių nepriemokų, kurioms neteikiama išieškojimo pirmenybė ir į kurias neatsižvelgiama planuojant biudžeto pajamas, šių nepriemokų nurašymo iš vietos mokesčio administratoriaus apskaitos dokumentų ir apskaitos tvarką bei išieškojimo išlaidų apskaičiavimo metodiką nustato finansų ministras.]

[29 straipsnis papildomas 12 dalimi nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

12. Mokestinių nepriemokų išieškojimas finansų ministro nustatyta tvarka gali būti perduodamas akcinei bendrovei Turto bankui.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

Nr. [VIII-1533](#), 00.02.08, *Žin.*, 2000, Nr. 15-381 (00.02.23)

Nr. [VIII-1559](#), 00.02.17, *Žin.*, 2000, Nr. 22-555 (00.03.15)

Nr. [VIII-1840](#), 00.07.13, *Žin.*, 2000, Nr. 64-1917 (00.07.31), įsigalioja nuo 2000.10.01

Nr. [IX-220](#), 2001 03 20, *Žin.*, 2001, Nr. 31-1014 (2001 04 11)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

29⁽¹⁾ straipsnis. (Neteko galios)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

Nr. [VIII-1382](#), 99.11.04, *Žin.*, 1999, Nr. 101-2903 (99.11.26)

30 straipsnis. Raginimas mokestines prievoles įvykdyti geruoju

1. Mokesčio administratorius, prieš pasinaudodamas savo teise priverstine tvarka išieškoti nesumokėtą mokestį, delspinigius, baudas ir kitas įmokas (išskyrus deklaruotą mokestį ir šio mokesčio delspinigius), nusiunčia mokesčio mokėtojui raginimą geruoju sumokėti mokestį, delspinigius, baudas ir kitas įmokas. Raginimas siunčiamas, kai:

1) mokesčio mokėtojas per 20 dienų nesumokėjo (nepervedė) patikrinimo, ar teisingai apskaičiuotas ir sumokėtas mokestis, akte nurodytų priskaičiuotų mokesčių, delspinigių, baudų (šio įstatymo 52 straipsnyje nustatytu terminu) ir kitų įmokų (jei mokesčio mokėtojas mokesčio įstatymo nustatyta tvarka neskundžia patikrinimo akte priskaičiuotų sumų bei paskirtų baudų ar neprašo atidėti šių sumų mokėjimo);

2) įsiteisėja sprendimas dėl mokesčio mokėtojo skundo, atsiranda teisė išieškoti mokestį pagal šio įstatymo 57 straipsnį arba kitą dieną po to, kai mokesčio mokėtojas gauna neigiamą sprendimą dėl jo prašymo atidėti patikrinimo metu priskaičiuotų sumų bei paskirtų baudų sumokėjimo terminą;

3) nutraukiama mokestinės paskolos sutartis.

2. Nustačius deklaruoto mokesčio bei šio mokesčio delspinigių nepriemoką, raginimas nesiunčiamas. Mokesčio mokėtojas turi teisę geruoju sumokėti deklaruotą mokestį ir šio mokesčio delspinigius per 20 dienų nuo mokesčio įstatyme nustatyto deklaruojamo mokesčio sumokėjimo termino pasibaigimo.

[2 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

2. Nustačius deklaruoto mokesčio bei šio mokesčio delspinigių nepriemoką, raginimas nesiunčiamas. Mokesčio administratorius įgyja teisę išieškoti nesumokėtą deklaruotą mokestį bei su juo susijusius delspinigius po 20 dienų, kai pasibaigė mokesčio įstatyme nustatytas deklaruojamo mokesčio sumokėjimo terminas.]

3. Raginime geruoju sumokėti mokestį, delspinigius, baudas ir kitas įmokas turi būti nurodyta:

- 1) mokesčio administratoriaus pavadinimas;
- 2) mokesčio mokėtojo pavadinimas;
- 3) raginimo išdavimo data;
- 4) mokesčio mokėtojo identifikacinis numeris;
- 5) mokėtino mokesčio delspinigių, baudų ir kitų įmokų sumos;
- 6) terminas, per kurį mokesčio mokėtojas turi geruoju sumokėti raginime nurodytas sumas;
- 7) sąskaita, į kurią raginime nurodytos sumos turi būti sumokėtos;
- 8) pastaba, kad nesumokėjus raginime nurodytų sumų geruoju, šios sumos bus išieškotos priverstinai.

4. Mokesčio administratorius sumokėti mokesčio mokėtojui raginime nurodytas sumas leidžia per 20 dienų nuo raginimo įteikimo dienos.

5. Jeigu mokesčio mokėtojas atsisako priimti raginimą arba jo nerandama buveinėje, raginimą pristatantis asmuo apie tai pažymi raginime ir grąžina jį mokesčių administratoriui. Įrašą apie mokesčio mokėtojo atsisakymą priimti raginimą ir apie atsisakymo motyvų patvirtinimą padaro raginimą pristatantis asmuo. Mokesčio mokėtojo atsisakymas priimti raginimą prilyginamas raginimo jam įteikimui. Taip pat raginimas laikomas įteiktu, jeigu mokesčio mokėtojo nerandama buveinėje jo nurodytu adresu ir darbo laiku du kartus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, Žin., 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

31 straipsnis. Mokesčio administratoriaus teisė išieškoti mokesčius, delspinigius, baudas ir kitas įmokas iš mokesčio mokėtojo turto

1. Mokesčio administratorius įgyja teisę išieškoti mokesčius, delspinigius, baudas ir kitas įmokas iš mokesčio mokėtojo turto, į kurį pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksą gali būti nukreiptas išieškojimas, jeigu :

1) mokesčio mokėtojas laiku nesumoka mokesčio, delspinigių, baudų ir kitų įmokų, nurodytų mokesčio administratoriaus raginime;

2) mokesčio mokėtojas per 20 dienų po mokesčio įstatyme nustatyto deklaruojamo mokesčio sumokėjimo termino pasibaigimo nesumoka pateiktoje mokesčio deklaracijoje nurodytos mokesčio sumos ir šio mokesčio delspinigių.

[2 punkto redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

2) mokesčio mokėtojas (mokestį išskaičiuojantis asmuo) per 20 dienų po mokesčio įstatyme nustatyto deklaruojamo mokesčio sumokėjimo termino pasibaigimo nesumoka mokesčio sumos bei su juo susijusių delspinigių.]

2. Teisė išieškoti mokesčius, delspinigius, baudas ir kitas įmokas iš mokesčio mokėtojo turto įgyjama kitą dieną po to, kai pasibaigia raginime geruoju sumokėti mokesčius, delspinigius, baudas ir kitas įmokas nurodytas terminas, o jeigu raginimas nesiunčiamas, - kitą dieną po šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyto termino pasibaigimo.

3. Teisė išieškoti mokesčius, delspinigius, baudas ir kitas įmokas iš mokesčio mokėtojo turto išnyksta tą dieną, kai mokesčio mokėtojas susimoka mokesčio nepriemoką (delspinigius, baudas ir kitas įmokas).

Straipsnio pakeitimai:

32 straipsnis. Mokesčio mokėtojo turto arešto pagrindai, būdai, areštuojamo turto kiekis

1. Turto areštas - šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis taikomas mokesčio mokėtojo nuosavybės teisės į turtą arba atskirų šios teisės sudėtinių dalių - valdymo, naudojimosi, disponavimo - priverstinis laikinas apribojimas, siekiant užtikrinti mokestinės nepriemokos išieškojimą.

2. Mokesčio mokėtojo turto areštuojama tiek, kad būtų galima realiai ir visiškai užtikrinti mokestinių nepriemokų išieškojimą ir padengti su turto areštu bei išieškojimu susijusias išlaidas. Areštuojant turtą, mokesčio mokėtojas turi teisę pareikšti mokesčio administratoriui, į kuriuos daiktus reikia nukreipti išieškojimą pirmiausia, tačiau mokesčio administratorius neprivalo tenkinti tokio prašymo, jei tai gali kliudyti tinkamai užtikrinti mokestinės nepriemokos bei su turto areštu susijusių išlaidų išieškojimą.

3. Mokesčio mokėtojo turtas gali būti areštuojamas, jeigu mokesčio mokėtojas mokesčio įstatymo nustatyta tvarka nesumokėjo (nepervedė) mokesčių, delspinigių, baudų ir kitų įmokų arba jeigu mokesčio administratoriaus pareigūnams surašius patikrinimo, ar teisingai apskaičiuotas ir sumokėtas mokestis, aktą, kuriame nurodyti priskaičiuoti mokesčiai, delspinigiai, kitos įmokos ir (ar) paskirtos baudos, yra pavojus, kad mokesčio mokėtojas jam priklausantį turtą gali paslėpti, parduoti ar kitokiu būdu jo netekti ir dėl to gali būti sunku arba neįmanoma išieškoti mokesčių, delspinigių, baudas ir kitas įmokas.

4. Mokesčio mokėtojo turtas taip pat gali būti areštuojamas, jeigu patikrinimo, ar teisingai apskaičiuotas ir sumokėtas mokestis, metu (kai tikrinimo metu nustatoma mokesčio įstatymo pažeidimų) yra pavojus, kad mokesčio mokėtojas jam priklausantį turtą gali paslėpti, parduoti ar kitokiu būdu jo netekti ir dėl to gali būti sunku arba neįmanoma išieškoti priskaičiuotus mokesčius, delspinigių ir (ar) paskirtas baudas. Šiuo atveju gali būti areštuojamas tik toks mokesčio mokėtojo turtas, kuris registruojamas turto registre. Patikrinimo metu nenustačius mokestinės nepriemokos, turto areštas panaikinamas.

5. Mokesčio mokėtojo nuosavybės teisė į turtą gali būti visiškai apribota, uždraudžiant mokesčio mokėtojui šiuo turtu disponuoti, naudotis ir jį valdyti. Šiuo atveju mokesčio mokėtojo turtas yra perduodamas saugoti arba perduodamas administruoti turto administratoriui. Mokesčio mokėtojo nuosavybės teisė gali būti apribota ir iš dalies - apribojamos tik kai kurios nuosavybės teisės sudėtinės dalys. Areštavus turtą, taip pat gali būti apribotos neturtinės teisės, kurias areštuotas turtas suteikia mokesčio mokėtojui, taip pat gali būti uždrausta kitiems asmenims perduoti turtą mokesčio mokėtojui, kurio nuosavybės teisė į šį turtą apribota, taip pat vykdyti mokesčio mokėtojo, kurio nuosavybės teisė apribota, atžvilgiu kitas prievoles. Konkretus mokesčio mokėtojo turto arešto būdas (nuosavybės teisės ar atskirų šios teisės sudėtinių dalių apribojimas) ir areštuojamo turto mastas nurodomi turto arešto akte.

6. Mokesčio mokėtojo turto areštas panaikinamas, kai to nebereikia.

[32 straipsnis papildomas 7 dalimi nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

7. Šio įstatymo nuostatos, reglamentuojančios turto areštą, taikomos ir mokestį išskaičiuojančiam asmeniui.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, Žin., 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

Nr. [VIII-1382](#), 99.11.04, Žin., 1999, Nr. 101-2903 (99.11.26)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

32⁽¹⁾ straipsnis. Sprendimas areštuoti turtą

1. Sprendimas areštuoti turtą įforminamas turto arešto aktu.

2. Turto arešto akte turi būti nurodyti nuosavybės teisės į turtą apribojimo motyvai ir:

1) sprendimo priėmimo laikas, vieta;

2) turto arešto pagrindas;

3) mokesčio mokėtojas, kurio turtas areštuojamas, - fizinio asmens vardas, pavardė, kodas, adresas; juridinio asmens ar įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, pavadinimas, buveinės adresas, kodas;

4) areštuoto turto pavadinimas, identifikavimo kodas (jeigu turtas registruojamas turto registre), buvimo vieta, kiti turtą identifikuojantys duomenys;

5) areštuoto turto savininkas (bendrasavininkiai) - fizinio asmens vardas, pavardė, kodas, adresas; juridinio asmens ar įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, pavadinimas, buveinės adresas, kodas;

6) turto arešto būdai (visos nuosavybės teisės ar tik atskirų jos sudėtinių dalių apribojimas) ir areštuojamo turto mastas, taip pat kalendorine data nustatytas turto arešto terminas, jeigu jis nustatomas;

7) kiti teisių apribojimai, susiję su turto areštu, jeigu jie taikomi;

8) turto saugotojas ar turto administratorius - fizinio asmens vardas, pavardė, kodas, adresas; juridinio asmens ar įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, pavadinimas, buveinės adresas, kodas;

9) turto arešto akto apskundimo tvarka;

10) atsakomybė už turto arešto akte nustatytų apribojimų pažeidimą.

3. Jeigu turto arešto akto įforminimo dieną nėra žinoma mokesčio mokėtojo, kurio turtas areštuojamas, turto sudėtis, buvimo vieta, turto arešto akte konkretus turtas gali būti nenurodytas. Šiuo atveju mokesčio administratorius privalo imtis priemonių išsiaiškinti mokesčio mokėtojo, kurio turtas areštuojamas, turto sudėtį ir buvimo vietą bei išsiaiškinus įforminti papildomą turto arešto aktą ir pakeisti ankstesnį turto arešto aktą. Papildomas turto arešto aktas įforminamas laikantis šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų reikalavimų.

4. Turto arešto aktas įteikiamas mokesčio mokėtojui, kurio turtas areštuojamas. Jeigu mokesčio mokėtojas atsisako priimti turto arešto aktą arba mokesčio mokėtojo ar jo atstovų nerandama mokesčio mokėtojo buveinėje, apie tai turto arešto aktą pristatantis asmuo pažymi turto arešto akte ir laikoma, kad turto arešto aktas yra įteiktas. Mokesčio administratorius privalo nedelsiant pateikti mokesčio mokėtojo turto arešto aktą turto arešto aktų registrai. Turto arešto aktas nepateikiamas turto arešto aktų registrai, jeigu areštuotas kilnojamasis turtas (produktai, kiti greitai gendantys daiktai, gyvūnai) įstatymų nustatyta tvarka paimamas ir nedelsiant perduodamas realizuoti.

5. Turto areštas įsigalioja nuo turto arešto akto įteikimo, o jei šio akto įteikti nėra galimybės, - nuo turto arešto akto įregistravimo turto arešto aktų registre momento. Tais atvejais, kai areštuotas kilnojamasis turtas (produktai, kiti greitai gendantys daiktai, gyvūnai) įstatymų nustatyta tvarka paimamas ir nedelsiant perduodamas realizuoti, turto areštas įsigalioja nuo turto aprašymo momento.

6. Mokesčio administratorius gali pakeisti turto arešto būdą ir areštuojamo turto mastą, įformindamas naują turto arešto aktą.

7. Mokesčio administratorius, pakeitęs turto arešto aktą ar panaikinęs turto areštą, turi nedelsiant apie tai informuoti turto arešto aktų registrą.

8. Mokesčio mokėtojo turto arešto aktai ir areštuoto turto apyrašai registruojami turto arešto aktų registre ir išregistruojami iš šio registro Turto arešto aktų registro įstatymo nustatyta tvarka.

9. Mokesčio mokėtojas, kurio turtas areštuotas, turi teisę skusti turto arešto aktą šio įstatymo X skyriuje nustatyta tvarka. Skundo padavimas nesustabdo turto arešto akto vykdymo. Kiti asmenys, kurie mano, kad turto areštas pažeidžia jų teises ar įstatymo saugomus interesus, gali kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka.

[32⁽¹⁾ straipsnio redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

32⁽¹⁾ straipsnis. Sprendimas areštuoti turtą

1. Sprendimas areštuoti turtą įforminamas turto arešto aktu.

2. Turto arešto akte turi būti nurodyti nuosavybės teisės į turtą apribojimo motyvai ir:

1) sprendimo priėmimo laikas, vieta;

2) turto arešto pagrindas;

3) mokesčio mokėtojas, kurio turtas areštuojamas, – fizinio asmens vardas, pavardė, kodas, adresas; juridinio asmens pavadinimas, buveinės adresas, kodas;

4) areštuoto turto pavadinimas, identifikavimo kodas (jeigu turtas registruojamas turto registre), buvimo vieta, kiti turtą identifikuojantys duomenys;

5) areštuoto turto savininkas (bendraturčiai) – fizinio asmens vardas, pavardė, kodas, adresas; juridinio asmens pavadinimas, buveinės adresas, kodas;

6) turto arešto būdai (visos nuosavybės teisės ar tik atskirų jos sudėtinių dalių apribojimas) ir areštuojamo turto mastas, taip pat kalendorine data nustatytas turto arešto terminas, jeigu jis nustatomas;

7) kiti teisių apribojimai, susiję su turto areštu, jeigu jie taikomi;

8) turto saugotojas ar turto administratorius – fizinio asmens vardas, pavardė, kodas, adresas; juridinio asmens pavadinimas, buveinės adresas, kodas;

9) turto arešto akto apskundimo tvarka;

10) atsakomybė už turto arešto akte nustatytų apribojimų pažeidimą.

3. Jeigu turto arešto akto įforminimo dieną nėra žinoma mokesčio mokėtojo, kurio turtas areštuojamas, turto sudėtis, buvimo vieta, turto arešto akte konkretus turtas gali būti nenurodytas. Šiuo atveju mokesčio administratorius privalo imtis priemonių išsiaiškinti mokesčio mokėtojo, kurio turtas areštuojamas, turto sudėtį ir buvimo vietą bei išsiaiškinus įforminti papildomą turto arešto aktą ir pakeisti ankstesnį turto arešto aktą. Papildomas turto arešto aktas įforminamas laikantis šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų reikalavimų.

4. Turto arešto aktas įteikiamas mokesčio mokėtojui, kurio turtas areštuojamas. Jeigu mokesčio mokėtojas atsisako priimti turto arešto aktą arba jei mokesčio mokėtojo ar jo atstovų nerandama mokesčio mokėtojo buveinėje, apie tai turto arešto aktą pristatantis asmuo pažymi turto arešto akte ir laikoma, kad turto arešto aktas yra įteiktas. Mokesčio administratorius privalo nedelsdamas pateikti mokesčio mokėtojo turto arešto aktą turto arešto aktų registrui. Turto arešto aktas nepateikiamas turto arešto aktų registrui, jeigu areštuotas kilnojamasis turtas (produktai, kiti greitai gendantys daiktai, gyvūnai) įstatymų nustatyta tvarka paaimamas ir nedelsiant perduodamas realizuoti.

5. Turto areštas įsigalioja nuo turto arešto akto įteikimo, o jei šio akto įteikti nėra galimybės, – nuo turto arešto akto įregistravimo turto arešto aktų registre momento. Tais atvejais, kai areštuotas kilnojamasis turtas (produktai, kiti greitai gendantys daiktai, gyvūnai) įstatymų nustatyta tvarka paaimamas ir nedelsiant perduodamas realizuoti, turto areštas įsigalioja nuo turto aprašymo momento.

6. Mokesčio administratorius gali pakeisti turto arešto būdą ir areštuojamo turto mastą įformindamas naują turto arešto aktą. Naujai įforminamam turto arešto aktui taikomi tokie pat reikalavimai kaip pirmą kartą įformintam turto arešto aktui.

7. Mokesčio administratorius, pakeitęs turto arešto aktą ar panaikinęs turto areštą, turi nedelsdamas apie tai informuoti turto arešto aktų registrą.

8. Mokesčio mokėtojo turto arešto aktai ir areštuoto turto apyrašai registruojami turto arešto aktų registre ir išregistruojami iš šio registro Turto arešto aktų registro įstatymo nustatyta tvarka.

9. Mokesčio mokėtojas, kurio turtas areštuotas, turi teisę skusti turto arešto aktą Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Skundo padavimas nesustabdo turto arešto akto vykdymo. Kiti asmenys, kurie mano, kad turto areštas pažeidžia jų teises ar įstatymo saugomus interesus, gali kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1382](#), 99.11.04, *Žin.*, 1999, Nr. 101-2903 (99.11.26)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), *įsigalioja nuo 2001-09-01*

33 straipsnis. Mokesčio mokėtojo turto apyrašas

1. Tais atvejais, kai turtas areštuojamas apribojant visas nuosavybės teises į turtą ir turtas perduodamas kitiems asmenims saugoti ar administruoti, taip pat tais atvejais, kai areštuojamas turto registre neregistruojamas kilnojamasis turtas, turi būti sudarytas šio turto apyrašas.

2. Aprašydamas turtą mokesčio administratorius gali atlikti papildomus veiksmus: antspaudavimą, plombavimą, kontrolinį svėrimą, matavimą, skaičiavimą, įrašyti žymas ir pan.

3. Mokesčio mokėtojo turtas aprašomas dalyvaujant pačiam mokesčio mokėtojui, o tuo atveju, kai mokesčio mokėtojas yra ne fizinis asmuo, - dalyvaujant mokesčio mokėtojo darbuotojams, atsakingiems už mokesčio deklaracijos užpildymo teisingumą. Mokesčio mokėtojui ar jo darbuotojui atsisakius dalyvauti aprašant turtą, apie tai pažymima turto apyraše ir turtas gali būti aprašomas minėtiems asmenims ir nedalyvaujant.

[3 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

3. Mokesčio mokėtojo turtas aprašomas dalyvaujant pačiam mokesčio mokėtojui, o tuo atveju, kai mokesčio mokėtojas yra ne fizinis asmuo, – dalyvaujant mokesčio mokėtojo darbuotojams, atsakingiems už mokesčio deklaracijos užpildymo teisingumą. Jeigu mokesčio mokėtojas ar jo darbuotojas atsisako dalyvauti aprašant turtą arba jei mokesčio mokėtojo ar jo darbuotojo nerandama

mokesčio mokėtojo buveinėje, apie tai pažymima turto apyraše ir turtas gali būti aprašomas minėtiems asmenims nedalyvaujant. Turto arešto aktas mokesčio mokėtojui išsiunčiamas registruotu laišku.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-293](#), 97.06.24, *Žin.*, 1997, Nr. 66-1594 (97.07.11)

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

Nr. [VIII-1382](#), 99.11.04, *Žin.*, 1999, Nr. 101-2903 (99.11.26)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), *įsigalioja nuo 2001-09-01*

34 straipsnis. Areštuojamo turto apyrašo turinys

1. Areštuojamo turto apyraše turi būti nurodyta:

- 1) turto apyrašo surašymo laikas ir vieta;
- 2) asmenų, dalyvavusių aprašant turtą, vardai, pavardės, asmens kodai, pareigos;
- 3) turto apyrašą sudarančio mokesčio administratoriaus pareigūno vardas, pavardė, pareigos;
- 4) areštuojamo turto pavadinimas, identifikavimo kodas (jei turtas registruojamas turto registre), buvimo vieta, trumpas aprašymas, kiti turtą identifikuojantys duomenys;
- 5) turto savininkas - fizinio asmens vardas, pavardė, kodas, adresas; juridinio asmens ar įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, pavadinimas, buveinės adresas, kodas;

[5 punkto redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

5) turto savininkas – fizinio asmens vardas, pavardė, kodas, adresas; juridinio asmens pavadinimas, buveinės adresas, kodas;]

6) turto vertė;

7) su turtu susijusios teisės ir prievolės (jei jos žinomos);

8) turto saugotojas (administratorius) - fizinio asmens vardas, pavardė, kodas, adresas; juridinio asmens ar įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, pavadinimas, buveinės adresas, kodas;

[8 punkto redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

8) turto saugotojas (administratorius) – fizinio asmens vardas, pavardė, kodas, adresas; juridinio asmens pavadinimas, buveinės adresas, kodas;]

9) turto saugotojo (administratoriaus) atsakomybė už turto praradimą, sugadinimą.

2. Turto apyrašą pasirašo jį surašęs pareigūnas ir asmenys, dalyvavę aprašant turtą.

3. Turto apyrašas pasirašytinai įteikiamas mokesčio mokėtojui, kurio turtas aprašomas. Jeigu turtas perduodamas saugoti ne mokesčio mokėtojui arba perduodamas administruoti, turto apyrašas pasirašytinai įteikiamas turto saugotojui (administratoriui). Jeigu mokesčio mokėtojas, kurio turtas areštuojamas, atsisako priimti turto apyrašą arba nėra galimybės turto apyrašo akto jam įteikti, apie tai pažymima turto apyraše.

[3 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

3. Turto apyrašas pasirašytinai įteikiamas mokesčio mokėtojui, kurio turtas aprašomas. Jeigu turtas perduodamas saugoti ne mokesčio mokėtojui arba perduodamas administruoti, turto apyrašas pasirašytinai įteikiamas turto saugotojui (administratoriui). Jeigu mokesčio mokėtojas, kurio turtas areštuojamas, atsisako priimti turto apyrašą arba nėra galimybės turto apyrašo jam įteikti, apie tai pažymima turto apyraše ir laikoma, kad turto apyrašas yra įteiktas.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1382](#), 99.11.04, *Žin.*, 1999, Nr. 101-2903 (99.11.26)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), *įsigalioja nuo 2001-09-01*

35 straipsnis. Areštuoto turto įvertinimas

Areštuotą aprašytą mokesčio mokėtojo turtą mokesčio administratoriaus pareigūnas įvertina atsižvelgdamas į tos rūšies turto kainas toje vietovėje bei į turto nusidėvėjimą. Jeigu kai kuriuos daiktus įvertinti sunku, taip pat jeigu mokesčio mokėtojas prieštarauja mokesčio administratoriaus pareigūno atliktam turto įvertinimui, mokesčio administratorius turto vertei nustatyti kviečia turto vertintoją. Turto vertintojui nustačius kitokią areštuoto turto vertę, mokesčio administratorius įformina naują turto apyrašą. Išlaidas, susijusias su areštuoto turto vertės nustatymu, jei turto vertintojas

kviečiamas mokesčio mokėtojo iniciatyva, atlygina mokesčio mokėtojas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1382](#), 99.11.04, *Žin.*, 1999, Nr.101-2903 (99.11.26)

36 straipsnis. Areštuoto turto saugojimas ir administravimas

1. Areštuotas turtas perduodamas saugoti arba administruoti šio įstatymo ir Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

2. Areštuoto turto saugotojo ir administratoriaus teisės ir pareigos nustato Civilinis kodeksas.

3. Perduoto saugoti turto išieškojimas, perleidimas ar paslėpimas, taip pat nusikalstamas šio turto sunaikinimas ar sužalojimas užtraukia saugotojui ir administratoriui baudžiamąją atsakomybę.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1382](#), 99.11.04, *Žin.*, 1999, Nr.101-2903 (99.11.26)

37 straipsnis. Priverstinis mokesčio ir su juo susijusių sumų išieškojimas

1. Sprendimas dėl išieškų į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei fondus perduodamas teismo antstoliams Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Sprendimas dėl išieškų į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei fondus perduodamas teismo antstoliams tik pasibaigus mokesčio administratoriaus veiksmų apskundimo procesui, numatytam šio įstatymo X skyriuje, arba tada, kai yra pradelstas skundo padavimo terminas.

[1 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

1. Sprendimas dėl išieškų į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei valstybės pinigų fondus perduodamas teismo antstoliams Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.]

2. Kiekvienas asmuo, pas kurį yra areštuotas mokesčio mokėtojo turtas, negali atlikti jokių veiksmų su mokesčio mokėtojo turtu (nei daryti išmokų iš to turto, nei jo kam nors perleisti), išskyrus mokesčio administratoriaus nurodymų vykdymą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-293](#), 97.06.24, *Žin.*, 1997, Nr.66-1594 (97.07.11)

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr.68-1978 (98.07.31)

Nr. [VIII-1382](#), 99.11.04, *Žin.*, 1999, Nr.101-2903 (99.11.26)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

38 straipsnis. Mokesčio grąžinimas ir įskaitymas

1. Mokesčio sumos, kurias mokesčio administratorius grąžina mokesčio mokėtojui, išmokamos iš to valstybės (savivaldybės) biudžeto arba biudžetų bei fondų, į kuriuos jos buvo įmokėtos.

2. Kitos su mokesčio grąžinimu susijusios sumos grąžinamos ta pačia tvarka kaip ir mokestis.

3. Jeigu kitaip nenustatyta atitinkamame mokesčio įstatyme, prašymas grąžinti sumokėto mokesčio permoką gali būti pateiktas per penkerius kalendorinius metus po tų metų, kuriais mokestis buvo sumokėtas.

4. Prašymas grąžinti ar įskaityti mokesčio permoką ar skirtumą turi būti pateiktas raštu mokesčio administratoriui pagal mokesčio mokėtojo registravimo vietą. Prašyme nurodoma permokėta suma ir grąžinimo (įskaitymo) pagrindas.

5. Mokesčio administratorius:

1) grąžina (įskaity) mokesčio mokėtojui mokesčio permoką (visą ar jo dalį) per 30 dienų po to, kai gavo raštišką prašymą dėl mokesčio grąžinimo (įskaitymo);

2) grąžina (įskaity) mokesčio mokėtojui mokesčio skirtumą (visą ar jo dalį) per 15 dienų po to, kai gavo raštišką prašymą bei reikalaujamas pateikti dokumentus dėl mokesčio skirtumo grąžinimo (įskaitymo), o kai atliekamas mokesčio mokėtojo patikrinimas, - ne vėliau kaip per 10 dienų po mokesčio administratoriaus pareigūno surašyto sprendimo gavimo dienos;

3) per nurodytą laiką negrąžinęs (neįskaitęs) mokesčio permokos (visos ar jos dalies) arba mokesčio skirtumo (viso ar jo dalies) sumos, mokesčio mokėtojo naudai skaičiuoja palūkanas iki tol, kol mokesčio permoka (visa ar jos dalis) arba mokesčio skirtumas (visas ar jo dalis) bus grąžinti (įskaityti). Palūkanų dydis lygus nustatytam delspinigių už ne laiku sumokėtą mokestį dydžiui.

Priėmus sprendimà sustabdyti mokesėio permokos (visos ar jos dalies) arba mokesėio skirtumo (viso ar jo dalies) gràžinimà (įskaitymà), palūkanos mokesėio mokėtojo naudai neskaiėiuojamos, o Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka šį sprendimà panaikinus, palūkanos apskaiėiuojamos už visà gràžinimo (įskaitymo) sustabdymo laikotarpį.

6. Mokesėio administratorius per šio straipsnio 5 dalyje nustatytà terminà mokesėio permokà (visà ar jos dalį) arba mokesėio skirtumà (visà ar jo dalį) įskaito į biudžetà ir fondus mokestinei nepriemokai (įskaitant nepriemokas, kurių mokėjimas atidėtas pagal mokestinės paskolos sutartį ir kurių mokėjimo terminas pagal mokestinės paskolos sutartį yra suėjęs) padengti centrinio mokesėio administratoriaus nustatyta tvarka, nors tai nenurodyta mokesėio mokėtojo raštu pateiktame prašyme. Mokesėio mokėtojo prašymu mokesėio permoka ar skirtumas įskaitomas deklaruojamiems ir apskaiėiuotiems nedeklaruojamiems mokesėiams, kurių mokėjimo terminas nesibaigė. Mokesėio permoka (visa ar jos dalis) ar mokesėio skirtumas (visas ar jo dalis) gali būti gràžinami tik po šioje dalyje nurodytų įskaitymų. Mokesėio administratorius, per nurodytà laikà neįskaitė mokesėio permokos arba skirtumo, mokesėio mokėtojo naudai skaiėiuoja palūkanas tokia pat tvarka, kaip ir ne laiku gràžinus mokesėio permokas ar mokesėio skirtumus.

7. Jeigu mokestį išskaiėiuojantis asmuo perveda per didelį mokestį į valstybės (savivaldybės) biudžetà bei fondus, už permokėtà mokesėio sumà palūkanos neskaiėiuojamos, o suma gràžinama per 30 dienų nuo prašymo gavimo dienos.

[38 straipsnio redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

38 straipsnis. Mokesėio gràžinimas ir įskaitymas

1. Mokesėio mokėtojo permokėtos mokesėių sumos centrinio mokesėio administratoriaus nustatyta tvarka yra įskaitomos mokesėio mokėtojo mokestinei nepriemokai padengti.

2. Mokesėio mokėtojo permokėtos mokesėių sumos, kurios lieka permokos sumas įskaiėius mokestinei nepriemokai padengti, gràžinamos mokesėio mokėtojo prašymu.

3. Mokesėio administratorius privalo mokesėio mokėtojui mokesėio permokà gràžinti per 30 dienų po raštiško prašymo gràžinti mokestį gavimo, o kai atliekamas mokesėio mokėtojo patikrinimas, – ne vėliau kaip per 10 dienų po mokesėio administratoriaus surašyto sprendimo dėl patikrinimo akto gavimo dienos.

4. Mokesėio sumos, kurias mokesėio administratorius gràžina mokesėio mokėtojui, išmokamos iš tų valstybės (savivaldybės) biudžeto ir valstybės pinigų fondų, į kuriuos buvo sumokėtos (pervestos ar įskaitytos), arba iš jų teises ar įsipareigojimus perėmusių biudžetų ar valstybės pinigų fondų. Išmokama tokiomis proporcijomis, kokiomis gràžinimo metu yra paskirstomas mokestis.

5. Mokesėio administratorius, per šio straipsnio 3 dalyje nurodytà terminà negràžinęs mokesėio permokos sumos, mokesėio mokėtojo naudai skaiėiuoja palūkanas, iki mokesėio permoka bus gràžinta. Palūkanų dydis yra lygus nustatytam delspinigių už ne laiku sumokėtà mokestį dydžiui. Priėmus sprendimà sustabdyti mokesėio permokos gràžinimà, palūkanos mokesėio mokėtojo naudai neskaiėiuojamos, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka šį sprendimà panaikinus, palūkanos apskaiėiuojamos už visà laikotarpį, kurį gràžinimas buvo sustabdytas.

6. Jei mokesėio mokėtojas pageidauja, kad mokesėio permoka būtų įskaityta deklaruojamiems ir apskaiėiuotiems nedeklaruojamiems mokesėiams, kurių mokėjimo terminas nepasibaigė, taip pat finansų ministro nustatyta tvarka mokesėiams muitinėje įskaityti, jis dėl to pateikia atitinkamà prašymà.

7. Prašymo gràžinti arba įskaityti mokesėio permokà pateikimo tvarkà bei formas nustato centrinis mokesėio administratorius.

8. Jei kitaip nenumatyta atitinkamame mokesėio įstatyme, kitos su mokesėio gràžinimu (įskaitymu) susijusios sumos, taip pat susidarė mokesėio skirtumas gràžinami (įskaitomi) ta pačia tvarka kaip ir mokestis.

9. Jeigu mokestį išskaiėiuojantis asmuo į valstybės (savivaldybės) biudžetà bei valstybės pinigų fondus perveda per didelę mokesėio sumà, nuo permokėtos mokesėio sumos palūkanos neskaiėiuojamos. Ši suma gràžinama per 30 dienų nuo prašymo gavimo dienos.

10. Jei atitinkamame mokesėio įstatyme nenumatyta kitaip, mokesėio permoka gali būti gràžinta (įskaityta), jeigu ji susidarė ne anksėiau kaip per einamuosius ir prieš juos einanėius penkerius kalendorinius metus, skaiėiuojant atgal nuo įskaitymo dienos, o kai yra mokesėio mokėtojo prašymas, – nuo šio prašymo pateikimo dienos.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-293](#), 97.06.24, *Žin.*, 1997, Nr. 66-1594 (97.07.11)

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

Nr. [VIII-1122](#), 99.04.06, *Žin.*, 1999, Nr. 36-1060 (99.04.23)

Nr. [VIII-1840](#), 00.07.13, *Žin.*, 2000, Nr. 64-1917 (00.07.31), *įsigalioja nuo 2000.10.01*

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), *įsigalioja nuo 2001-09-01*

38⁽¹⁾ straipsnis. Mokesčio grąžinimo sustabdymas

1. Jeigu, remiantis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka dėl mokesčio permokos (visos ar jos dalies) arba mokesčio skirtumo (viso ar jo dalies) grąžinimo (įskaitymo) sustabdymo, yra pagrindo manyti, kad mokesčio mokėtojo pateikti duomenys yra neteisingi, dokumentai suklastoti ir todėl dokumentams įvertinti, pateiktų duomenų pagrįstumui patikrinti yra būtina atlikti papildomą tyrimą, iš kitų valstybės institucijų, užsienio valstybių bei užsienio valstybių institucijų gauti papildomos informacijos dėl mokesčio mokėtojo pateiktų duomenų tikrumo, vietos mokesčio administratoriaus viršininkas turi teisę iki trijų mėnesių sustabdyti mokesčio permokos (visos ar jos dalies) arba mokesčio skirtumo (viso ar jo dalies) grąžinimą (įskaitymą). Šis terminas centrinio mokesčio administratoriaus viršininko sprendimu ir remiantis motyvuota vietos mokesčio administratoriaus išvada gali būti pratęstas iki šešių mėnesių. Centrinio mokesčio administratoriaus viršininko sprendimu pratęstas terminas finansų ministro sprendimu ir remiantis motyvuota centrinio mokesčio administratoriaus išvada gali būti pratęstas iki vienerių metų.

2. Priėmus sprendimą sustabdyti mokesčio permokos (visos ar jos dalies) arba mokesčio skirtumo (viso ar jo dalies) grąžinimą (įskaitymą), netaikomos šio įstatymo 38 straipsnio bei Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 17 straipsnio nuostatos dėl mokesčio permokos (visos ar jos dalies) arba mokesčio skirtumo (viso ar jo dalies) grąžinimo (įskaitymo) terminų.

3. Jei atlikus papildomą tyrimą, taip pat remiantis kitų valstybės institucijų, užsienio valstybių bei užsienio valstybių institucijų papildoma informacija paaiškėja, kad buvo pateikti neteisingi duomenys, suklastoti dokumentai, tai mokesčio permoka (visa ar jos dalis) arba mokesčio skirtumas (visas ar jo dalis) negrąžinami (neįskaitomi), o pridėtinės vertės mokesčio atveju taip pat taikomos Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatos dėl prekių (paslaugų) apmokestinimo.

[3 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

3. Jei atlikus papildomą tyrimą, taip pat remiantis kitų valstybės institucijų bei užsienio valstybių institucijų papildoma informacija paaiškėja, kad buvo pateikti neteisingi duomenys, suklastoti dokumentai, tai mokesčio permoka (visa ar jos dalis) arba mokesčio skirtumas (visas ar jo dalis) negrąžinami (neįskaitomi), o pridėtinės vertės mokesčio atveju taip pat taikomos Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo nuostatos dėl prekių (paslaugų) apmokestinimo.]

4. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka priėmus sprendimą panaikinti mokesčio permokos (visos ar jos dalies) arba mokesčio skirtumo (viso ar jo dalies) grąžinimo (įskaitymo) sustabdymą, ši permoka arba skirtumas bei šio įstatymo 38 straipsnio 5 dalies 3 punkte nurodytos palūkanos grąžinamos (įskaitomos) ne vėliau kaip per tris darbo dienas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1122](#), 99.04.06, *Žin.*, 1999, Nr. 36-1060 (99.04.23)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), *įsigalioja nuo 2001-09-01*

39 straipsnis. Delspinigiai

1. Delspinigiai skaičiuojami už ne laiku sumokėtą ar pervestą į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei fondus deklaruotą mokestį (avansinį mokestį) arba mokesčio mokėtojo apskaičiuotą ne laiku sumokėtą ar pervestą nedeklaruojamą mokestį (avansinį mokestį), arba už per daug grąžintą mokesčio sumą (išskyrus tuos atvejus, kai per daug grąžinama mokesčio dėl mokesčio administratoriaus klaidos). Į priežastis, dėl kurių mokestis buvo ne laiku sumokėtas ar pervestas į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei fondus, neatsižvelgiama, išskyrus šio įstatymo 39¹ straipsnyje numatytas išimtis.

2. Delspinigiai nuo deklaruoto (apskaičiuoto) arba mokesčio mokėtojo apskaičiuoto nedeklaruojamo mokesčio pradedami skaičiuoti nuo kitos dienos po to, kai mokestis turėjo būti

sumokėtas arba pervestas į biudžetą arba kai mokesčio buvo per daug grąžinta (išskyrus tuos atvejus, kai per daug grąžinama dėl mokesčio administratoriaus klaidos), skaičiuojami kiekvieną dieną ir baigiami skaičiuoti mokesčio sumokėjimo dieną įskaitytinai arba mokesčio į biudžetą grąžinimo dieną arba tą dieną, kai beviltiška pripažinta mokestinė nepriemoka pasibaigia, tačiau delspinigių suma negali viršyti 100 procentų mokesčio sumos.

3. Delspinigių bei padidintų delspinigių dydį už ne laiku sumokėtą mokestį ir delspinigių mokėjimo bei skaičiavimo tvarką nustato finansų ministras, atsižvelgdamas į vidutinę praėjusio kalendorinio ketvirčio palūkanų normą, mokamą už Vyriausybės ne ilgiau kaip vieneriems metams išleistas obligacijas litais. Delspinigių dydis nustatomas palūkanų normą padidinus iki 10 punktų, o padidintų delspinigių dydis - iki 15 punktų.

[1, 2 ir 3 dalių redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

1. Delspinigiai skaičiuojami:

1) už ne laiku sumokėtą arba nesumokėtą į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei valstybės pinigų fondus deklaruotą mokestį (įskaitant mokesčio avansą, avansinį mokestį ir kitus avansinius mokėjimus, numatytus mokesčių įstatymuose) arba mokesčio mokėtojo apskaičiuotą ne laiku sumokėtą nedeklaruojamą mokestį (įskaitant mokesčio avansą, avansinį mokestį ir kitus avansinius mokėjimus, numatytus mokesčių įstatymuose);

2) už ne laiku sumokėtą arba nesumokėtą patikrinimo metu mokesčio administratoriaus nustatytą nedeklaruotą deklaruojamą (įskaitant mokesčio avansą, avansinį mokestį ir kitus avansinius mokėjimus, numatytus mokesčių įstatymuose) ar neapskaičiuotą nedeklaruojamą (įskaitant mokesčio avansą, avansinį mokestį ir kitus avansinius mokėjimus, numatytus mokesčių įstatymuose) mokestį;

3) už grąžintą mokesčio, įskaitant avansinio, per didelę sumą (išskyrus tuos atvejus, kai per daug grąžinama dėl mokesčio administratoriaus klaidos);

4) už ne laiku sumokėtą arba nesumokėtą už mokesčių įstatymų pažeidimus mokesčio administratoriaus pareigūno paskirtą baudą.

2. Delspinigiai nuo deklaruoto mokesčio arba mokesčio mokėtojo apskaičiuoto nedeklaruojamo mokesčio pradedami skaičiuoti nuo kitos dienos po to, kai mokestis turėjo būti sumokėtas į valstybės (savivaldybės) biudžetą ar valstybės pinigų fondus arba kai mokesčio buvo per daug grąžinta (išskyrus tuos atvejus, kai per daug grąžinama dėl mokesčio administratoriaus klaidos), skaičiuojami kiekvieną dieną ir baigiami skaičiuoti mokesčio sumokėjimo dieną įskaitytinai arba mokesčio į valstybės (savivaldybės) biudžetą ar valstybės pinigų fondus grąžinimo dieną, arba tą dieną, kurią beviltiška pripažinta mokestinė nepriemoka pasibaigia. Delspinigiai negali būti skaičiuojami ilgiau kaip 180 dienų nuo teisės išieškoti mokestinę nepriemoką atsiradimo dienos. Sustabdžius išieškojimą dėl mokesčio mokėtojo skundo, paduoto po šio termino (arba paduoto per šį terminą, tačiau skundą nagrinėjančiai institucijai sprendimą priėmus po šio termino), delspinigiai apskaičiuojami už visą sustabdymo laikotarpį tuo atveju, jeigu skundas buvo atmestas.

3. Delspinigių dydį už ne laiku sumokėtą mokestį ir delspinigių mokėjimo bei skaičiavimo tvarką nustato finansų ministras, atsižvelgdamas į vidutinę praėjusio kalendorinio ketvirčio aukciono būdu išleistų litais Lietuvos Respublikos valstybės išdo vekselių metinės palūkanų normos svertinį rodiklį. Delspinigių dydis nustatomas palūkanų normą padidinus iki 10 punktų.]

4. Iš mokesčio mokėtojo ar mokestį išskaičiuojančio asmens, nemokančio delspinigių nustatyta tvarka, delspinigiai išieškomi tokia pat tvarka kaip ir nesumokėtas mokestis.

5. Delspinigių sumokėjimas neatleidžia nuo mokesčio mokėjimo.

6. Už mokesčio administratoriaus pareigūno (pareigūnų) patikrinimo metu nustatytą nedeklaruotą (neapskaičiuotą) mokesčio sumą skaičiuojami padidinti delspinigiai. Šie delspinigiai pradedami skaičiuoti nuo kitos dienos po to, kai mokestis turėjo būti sumokėtas (pervestas) į valstybės (savivaldybės) biudžetą ar fondus, iki patikrinimo akto surašymo dienos, o nesumokėjus mokesčio per 29 straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą, padidinti delspinigiai skaičiuojami nepertraukiamai ir baigiami skaičiuoti mokesčio sumokėjimo (pavedimo) dieną įskaitytinai arba tą dieną, kai beviltiška pripažinta mokestinė nepriemoka pasibaigia. Padidintų delspinigių suma negali viršyti 150 procentų mokesčio sumos.

7. Nuo mokesčio administratoriaus pareigūno (pareigūnų) už mokesčio įstatymų pažeidimus paskirtos baudos, nesumokėtos per 52 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą, delspinigiai skaičiuojami nuo kitos dienos po to, kai mokesčio mokėtojui (mokestį išskaičiuojančiam asmeniui) buvo įteiktas nutarimas skirti baudą. Delspinigių suma negali viršyti 100 procentų baudos sumos.

[6 ir 7 dalių redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

6. Nuo nesumokėtos mokesčio administratoriaus pareigūno (pareigūnų) patikrinimo metu nustatytos nedeklaruotos deklaruojamo mokesčio arba neapskaičiuotos nedeklaruojamo mokesčio sumos delspinigiai skaičiuojami nuo kitos dienos po to, kai mokestis turėjo būti sumokėtas į valstybės (savivaldybės) biudžetą ar valstybės pinigų fondus, iki patikrinimo akto surašymo dienos, o, nesumokėjus mokesčio per 29 straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą, delspinigiai tęsiami skaičiuoti nuo kitos dienos po jo pasibaigimo ir baigiami skaičiuoti mokesčio sumokėjimo dieną įskaitytinai arba tą dieną, kai beviltiška pripažinta mokestinė nepriemoka pasibaigia. Delspinigiai už patikrinimo metu nustatytą nesumokėtą nedeklaruotą deklaruojamo mokesčio arba neapskaičiuotą nedeklaruojamo mokesčio sumą gali būti skaičiuojami ne ilgiau kaip 180 dienų nuo teisės išieškoti mokestinę nepriemoką pagal patikrinimo aktą atsiradimo dienos. Sustabdžius išieškojimą dėl mokesčio mokėtojo skundo, paduoto po šio termino (arba paduoto per šį terminą, tačiau skundą nagrinėjančiai institucijai sprendimą priėmus po šio termino), delspinigiai apskaičiuojami už visą sustabdymo laikotarpį tuo atveju, jeigu skundas buvo atmestas.

7. Nuo mokesčio administratoriaus pareigūno (pareigūnų) už mokesčio įstatymų pažeidimus paskirtos baudos, nesumokėtos per 52 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą, delspinigiai skaičiuojami nuo kitos dienos po šio termino pasibaigimo ir baigiami skaičiuoti baudos sumokėjimo dieną įskaitytinai arba tą dieną, kurią beviltiška pripažinta mokestinė nepriemoka pasibaigia. Delspinigiai gali būti skaičiuojami ne ilgiau kaip 180 dienų nuo teisės išieškoti paskirtą baudą atsiradimo dienos. Sustabdžius išieškojimą dėl mokesčio mokėtojo skundo, paduoto po šio termino (arba paduoto per šį terminą, tačiau skundą nagrinėjančiai institucijai sprendimą priėmus po šio termino), delspinigiai apskaičiuojami už visą sustabdymo laikotarpį tuo atveju, jeigu skundas buvo atmestas.]

8. Šiame straipsnyje numatyti delspinigiai neskaičiuojami biudžetinėms įstaigoms. Biudžetinių įstaigų vadovai ir vyriausieji finansininkai (buhalteriai), pažeidę mokesčių įstatymų reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

[39 straipsnis papildomas 9 ir 10 dalimis nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

9. Jeigu mokestis pagal mokesčių teisės aktus turėjo būti sumokėtas iki 1996 metų birželio 30 dienos, už ne laiku sumokėtą mokestį skaičiuojamų delspinigių suma negali viršyti 100 procentų nesumokėto mokesčio sumos. Ši nuostata netaikoma jau sumokėtiems arba išieškotiems delspinigiams.

10. Finansų ministro nustatyta tvarka mokesčio administratorius turi teisę atleisti mokesčio mokėtoją nuo šio straipsnio nustatyta tvarka skaičiuojamų (priskaičiuotų) delspinigių ar jų dalies ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka indeksuotų nesumokėtų įmokų į valstybės biudžetą sumos ar jos dalies, jeigu:

- 1) su mokesčio mokėtoju sudaryta mokestinės paskolos sutartis;
- 2) delspinigiai buvo apskaičiuoti nuo vieno mokesčio, baudos nepriemokos, bet tą patį laikotarpį mokesčio mokėtojas turėjo kito mokesčio permoką;
- 3) yra šio įstatymo 39⁽¹⁾ straipsnio 1 dalyje nustatytas pagrindas;
- 4) kitais atvejais, kai delspinigių ir (ar) indeksuotų nesumokėtų įmokų į valstybės biudžetą sumos išieškojimas netikslingas ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-107](#), 97.02.13, *Žin.*, 1997, Nr.17-362 (97.02.26)

Nr. [VIII-293](#), 97.06.24, *Žin.*, 1997, Nr.66-1594 (97.07.11)

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr.68-1978 (98.07.31)

Nr. [VIII-1277](#), 99.07.01, *Žin.*, 1999, Nr.62-2034 (99.07.16)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), *įsigalioja nuo 2001-09-01*

39⁽¹⁾ straipsnis. Atleidimo nuo ekonominių sankcijų, nesant kaltės, tvarka

1. Mokesčio mokėtojas atleidžiamas nuo delspinigių ir baudų mokėjimo, jei mokestinių ginčų nagrinėjimo procese įrodo, kad pažeidė mokesčio įstatymą dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo jo valios ir kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti. Tokiomis aplinkybėmis nelaikomi mokesčio mokėtojo ar jo darbuotojų (savininko, administracijos darbuotojų ir kt.) veiksmai ar neveikimas, taip pat mokesčio mokėtojo nemokumas. Atleidimas nuo delspinigių ar (ir) baudų turi būti įformintas institucijos, nagrinėjančios mokestinį ginčą, sprendimu. Šio straipsnio lengvatos netaikomos, jei

mokesčio mokėtojas padarė piktybinius mokesčių įstatymų pažeidimus, numatytus šio įstatymo 49 straipsnyje.

2. Kad kaltės nėra, mokesčio mokėtojas turi įrodyti pats.

[39⁽¹⁾ straipsnio redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

39⁽¹⁾ straipsnis. Atleidimas nuo baudų

1. Mokesčio mokėtojas (mokestį išskaičiuojantis asmuo) gali būti atleidžiamas nuo baudų mokėjimo šiais atvejais:

1) jei mokesčio įstatymas pažeistas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) valios ir kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti. Tokiomis aplinkybėmis nelaikomi mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) ar jo darbuotojų (savininko, administracijos darbuotojų ir kt.) veiksmai ar neveikimas, taip pat mokesčio mokėtojo nemokumas. Šių aplinkybių buvimą mokesčio mokėtojas (mokestį išskaičiuojantis asmuo) turi įrodyti pats;

2) kai mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) atskira veika, nors ir pažeidžiančia mokesčių įstatymo nuostatas, nepadaroma žalos valstybės (savivaldybės) biudžetui bei valstybės pinigų fondams. Šis atleidimo pagrindas negali būti taikomas asmenims, padariusiems piktybinį mokesčio įstatymo pažeidimą, numatytą šio įstatymo 49 straipsnyje;

3) kai mokesčio mokėtojas mokesčio įstatymą pažeidė dėl mokesčių administratoriaus raštu pateikto klaidingo paaiškinimo mokesčio apskaičiavimo, mokėjimo klausimais.

2. Nuo baudų už mokesčių įstatymų pažeidimus mokesčių mokėtojas (mokestį išskaičiuojantis asmuo) gali būti atleistas patikrinimo akto tvirtinimo metu ar mokestinių ginčų metu. Atsisakymą atleisti nuo baudų mokesčio mokėtojas gali apskūsti šio įstatymo X skyriuje nustatyta tvarka.

3. Nuo baudos atleidžiama tik tuo atveju, kai mokesčio mokėtojas mokesčio sumą yra sumokėjęs ar sumokėjimo terminas šio įstatymo nustatyta tvarka yra atidėtas.

4. Atleidimas nuo baudų įforminamas vietos arba centrinio mokesčio administratoriaus, taip pat mokestinį ginčą nagrinėjančios institucijos sprendimu.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-107](#), 97.02.13, Žin., 1997, Nr.17-362 (97.02.26)

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, Žin., 1998, Nr.68-1978 (98.07.31)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

40 straipsnis. VI skyriaus išimty

1. Šio skyriaus nuostatos netaikomos tiems mokesčio mokėtojams, iš kurių mokestį išskaičiuoja ir sumoka į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei fondus mokestį išskaičiuojantis asmuo.

2. Jeigu mokestį išskaičiuojantis asmuo neteisingai išskaitė ir sumokėjo mokestį į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei fondus, įskaitant delspinigius ir baudas, tai šie įsiskolinimai išieškomi iš mokesčių išskaičiuojančio asmens šiame skyriuje nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-293](#), 97.06.24, Žin., 1997, Nr.66-1594 (97.07.11)

VII SKYRIUS. MOKESČIO MOKĖTOJŲ APSKAITA

41 straipsnis. Mokesčio mokėtojų registras

1. Mokesčio mokėtojų apskaitai tvarkyti sudaromas bendras mokesčio mokėtojų registras.

2. Mokesčio administratorius registruoja visus asmenis, kurių registravimas yra privalomas pagal šio įstatymo 43 straipsnį.

42 straipsnis. Mokesčio mokėtojų registro steigimas ir tvarkymas

1. Mokesčio mokėtojų registrą steigia Lietuvos Respublikos Vyriausybė Finansų ministerijos teikimu.

2. Mokesčio mokėtojų duomenų rinkimo, kaupimo, apdorojimo, sisteminimo, saugojimo, naudojimo, teikimo tvarka nustatoma Mokesčio mokėtojų registro nuostatuose, kuriuos tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1334](#), 99.09.23, Žin., 1999, Nr.84-2493 (99.10.08)

43 straipsnis. Mokesčio mokėtojų bei asmenų, išskaičiuojančių mokesčius, registracija

1. Asmuo, kuriam pagal mokesčio įstatymą yra nustatyta prievolė mokėti mokesť, privalo registruotis pas atitinkamą vietos mokesčio administratorių kaip mokesčio mokėtojas.

2. Kiekvienas fizinis asmuo, dirbantis pagal darbo sutartį, pas vietos mokesčio administratorių registruojasi per savo darbdavį.

3. Kiekvienas mokesť išskaičiuojantis asmuo privalo registruotis pas vietos mokesčio administratorių ir pateikti mokesčio mokėtojų, iš kurių išskaito mokesť, sąrašą pagal nustatytą formą ir tvarką.

[43 straipsnio redakcija nuo juridinių asmenų registro įsteigimo dienos:

43 straipsnis. Mokesčio mokėtojų bei mokesčius išskaičiuojančių asmenų registracija

1. Asmuo, kuriam pagal mokesčio įstatymą yra nustatyta prievolė mokėti mokesť, privalo registruotis kaip mokesčio mokėtojas.

2. Kiekvienas fizinis asmuo, dirbantis pagal darbo sutartį, mokesčio mokėtoju registruojasi per savo darbdavį.

3. Kiekvienas mokesť išskaičiuojantis asmuo privalo registruotis ir nustatyta tvarka pateikti mokesčio mokėtojų, iš kurių išskaito mokesť, nustatytos formos sąrašą.

4. Juridinių asmenų registre užregistruotas juridinis asmuo mokesčio mokėtoju registruojamas juridinių asmenų registrui perdavus duomenis mokesčių mokėtojų registrui. Mokesčių mokėtojų registrui reikalingus duomenis, kaupiamus juridinių asmenų registre, ir jų perdavimo Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Finansų ministerijos tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

5. Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos, iš juridinių asmenų registro gavusi nustatytus duomenis, per dvi darbo dienas įregistruoja juridinį asmenį mokesčio mokėtoju (mokesť išskaičiuojančiu asmeniu).

6. Esant būtinybei, mokesčių inspekcija turi teisę nurodyti mokesčio mokėtojui (mokesť išskaičiuojančiam asmeniui), kad šis patikslintų pateiktus duomenis arba suteiktų papildomų duomenų. Mokesčio mokėtojas (mokesť išskaičiuojantis asmuo) pats privalo informuoti atitinkamo registro tvarkytoją (atsižvelgiant į tai, kuriam registrui jis teikė pirminius duomenis) apie registruojamų duomenų pasikeitimą per 5 darbo dienas nuo šių duomenų pasikeitimo.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

44 straipsnis. Mokesčio mokėtojų registravimo laikas

Asmuo, kuriam pagal mokesčio įstatymą yra nustatyta prievolė mokėti mokesť, privalo registruotis pas atitinkamą vietos mokesčio administratorių ne vėliau kaip per 5 dienas nuo prievolės atsiradimo. Prievolės atsiradimo momentu laikomas teisinis asmens įregistravimas, o kai teisinis registravimas įstatymo nenumatytas - veiklos vykdymo pradžia.

[44 straipsnio redakcija nuo juridinių asmenų registro įsteigimo dienos:

44 straipsnis. Mokesčio mokėtojo registravimo laikas ir pranešimas apie pasikeitusius arba naujai atsiradusius duomenis

1. Asmuo, kuriam pagal mokesčio įstatymą yra nustatyta prievolė mokėti mokesť, privalo registruotis pas atitinkamą vietos mokesčio administratorių, jei teisinis registravimas nenumatytas, per 5 darbo dienas nuo vertimosi veikla pirmosios dienos.

2. Asmuo, įsiregistravęs mokesčių mokėtoju, jei teisinis registravimas įstatymo nenumatytas, apie pasikeitimus turi pranešti mokesčio administratoriui ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po duomenų pasikeitimo ar atsiradimo.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

45 straipsnis. Mokesčio mokėtojo identifikacinis numeris

1. Kiekvienas mokesčio mokėtojas ar mokesť išskaičiuojantis asmuo privalo turėti nuolatinį identifikacinį numerį, leidžiantį identifikuoti mokesčio mokėtoją ar išskaičiuojantį mokesť asmenį, nesvarbu, kas administruoja mokesť.

2. Įmonėms ir organizacijoms naudojamas Juridinių vienetų registro identifikacinis kodas, fiziniams asmenims - Gyventojų registro asmenų kodas.

3. Mokesčio mokėtojams, kuriems dėl kokių nors priežasčių negalima naudoti Juridinių vienetų registro identifikacinio kodo ar Gyventojų registro asmenų kodo, priskiriamas laikinas mokesčio mokėtojo identifikacinis numeris, kurio taikymo tvarką nustato mokesčio mokėtojų registro tvarkytojas.

46 straipsnis. (Neteko galios)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1334](#), 99.09.23, *Žin.*, 1999, Nr.84-2493 (99.10.08)

VIII SKYRIUS. MOKESČIŲ ĮSTATYMŲ PAŽEIDIMAI

47 straipsnis. (Neteko galios).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-293](#), 97.06.24, *Žin.*, 1997, Nr.66-1594 (97.07.11)

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr.68-1978 (98.07.31)

48 straipsnis.(Neteko galios).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-293](#), 97.06.24, *Žin.*, 1997, Nr.66-1594 (97.07.11)

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr.68-1978 (98.07.31)

49 straipsnis. Piktybiniai mokesčių įstatymų pažeidimai

Piktybiniu mokesčių įstatymų pažeidimu laikoma, jei:

1) asmuo aplaidžiai tvarko įmonės, įstaigos, organizacijos buhalterinę apskaitą arba neišsaugo apskaitos dokumentų ir dėl to negalima visiškai ar iš dalies nustatyti įmonės, įstaigos, organizacijos veiklos, komercinės, ūkinės, finansinės būklės rezultatų ar įvertinti turto;

2) asmuo apgaulingai tvarko įmonės, įstaigos, organizacijos buhalterinę apskaitą arba paslepia ar sunaikina apskaitos dokumentus ir dėl to negalima visiškai ar iš dalies nustatyti įmonės, įstaigos, organizacijos komercinės, ūkinės, finansinės būklės rezultatų ar įvertinti turto;

3) asmuo mokesčio administratoriui pateikiamoje mokesčio deklaracijoje, ataskaitoje ir kitame dokumente įrašo žinomai neteisingus duomenis apie savo arba įmonės, įstaigos, organizacijos pajamas, pelną ar jų naudojimą;

4) asmuo mokesčio administratoriui laiku nepateikia mokesčio deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento arba pateikęs šiuos dokumentus nesumoka mokesčių po to, kai mokesčių administratorius raštu priminė pareigą pateikti deklaraciją, ataskaitą ar kitą dokumentą ir sumokėti mokesčius;

5) asmuo naudoja neregistruotą kasos aparatą, kuris dubliuoja registruotąjį kasos aparatą, pakeistos konstrukcijos ar programos kasos aparatą arba klastoja ar sunaikina jo duomenis;

6) asmuo laiko, parduoda ar įsigija prekes be norminiuose aktuose nustatytų privalomų dokumentų, banderolių, kitų specialių ženklų;

7) asmuo buhalterinės apskaitos dokumentuose neapskaito darbuotojams išmokamų su darbo santykiais susijusių išmokų;

8) asmuo neleidžia mokesčio administratoriaus pareigūnui susipažinti su apskaitos dokumentais;

9) asmuo, gavęs mokesčio administratoriaus nurodymą, be svarbių priežasčių neatvyksta nurodytu laiku pas mokesčio administratorių;

10) asmuo klastoja arba pateikia mokesčio administratoriui žinomai suklastotus dokumentus;

11) asmuo vengia mokėti mokesčius arba trukdo mokesčio nustatymo ar surinkimo procesui;

12) asmuo pažeidinėja apskaitos taisykles;

13) asmuo gabena prekes be norminiuose aktuose nustatytų privalomų įsigijimo arba gabenimo dokumentų.

[49 straipsnio redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

49 straipsnis. Piktybiniai mokesčių įstatymų pažeidimai

Piktybiniu mokesčių įstatymų pažeidimu laikoma, jei:

1) asmuo apgaulingai tvarko įmonės, įstaigos, organizacijos buhalterinę apskaitą arba suklautoja, paslepia ar sunaikina apskaitos dokumentus ir dėl to negalima visiškai ar iš dalies nustatyti įmonės, įstaigos, organizacijos komercinės, ūkinės, finansinės būklės rezultatų ar įvertinti turto;

2) asmuo mokesčio administratoriui pateikiamoje mokesčio deklaracijoje, ataskaitoje ir kitame dokumente įrašo žinomai neteisingus duomenis apie savo arba įmonės, įstaigos, organizacijos pajamas, pelną ar jų naudojimą;

3) asmuo mokesčio administratoriui laiku nepateikia mokesčio deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento arba pateikęs šiuos dokumentus dėl priežasčių, nesusijusių su nemokumu, laiku nesumoka mokesčių po to, kai mokesčių administratorius raštu priminė pareigą pateikti deklaraciją, ataskaitą ar kitą dokumentą ir sumokėti mokesčius;

4) asmuo naudoja neregistruotą kasos aparatą, kuris dubliuoja registruotą kasos aparatą, pakeistos konstrukcijos ar programos kasos aparatą arba klastoja ar sunaikina jo duomenis;

5) asmuo laiko, parduoda ar įsigyja prekes be norminiuose aktuose nustatytų privalomų dokumentų, banderolių, kitų specialių ženklų;

6) asmuo į buhalterinės apskaitos dokumentus neįtraukia darbuotojams išmokamų su darbo santykiais susijusių išmokų;

7) asmuo vengia mokėti mokesčius arba trukdo mokesčių nustatymo ar surinkimo procesui (neleidžia mokesčio administratoriaus pareigūnui susipažinti su apskaitos dokumentais, nevykdo teisėtų mokesčio administratoriaus nurodymų, be svarbių priežasčių neatvyksta pas jį ar kitaip trukdo įgyvendinti mokesčių administratoriaus pareigūnams įstatymų suteiktas teises, jeigu šie veiksmai padaryti asmens, bausto administracine nuobauda už nurodytus pažeidimus);

8) asmuo gabena prekes be norminiuose aktuose nustatytų privalomų įsigijimo arba gabenimo dokumentų.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-107](#), 97.02.13, *Žin.*, 1997, Nr.17-362 (97.02.26)

Nr. [VIII-146](#), 97.03.13, *Žin.*, 1997, Nr.27-622 (97.03.28)

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr.68-1978 (98.07.31)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

IX SKYRIUS. ATSAKOMYBĖ UŽ MOKESČIŲ ĮSTATYMŲ PAŽEIDIMUS

*****50 straipsnis. Sankcijų taikymas.**

1. Banko (kredito) įstaigai, nevykdančiai mokesčio administratoriaus nurodymo nurašyti pinigų sumas ne ginčo tvarka iš mokesčio mokėtojo ar mokesčių išskaičiuojančio asmens sąskaitos arba vykdančiai (įvykdžiusiai) tokį nurodymą nesilaikant norminiuose aktuose nustatytos tvarkos, mokesčio administratorius skiria baudą. Šios baudos dydis yra lygus mokesčio mokėtojo ar mokesčių išskaičiuojančio asmens sąskaitoje buvusiai nurašytinai, bet nenurašytai pinigų sumai, tačiau negali viršyti nurodyme nurašyti ne ginčo tvarka pinigų sumas nurodytos sumos dydžio. Baudos sumokėjimas neatleidžia banko (kredito) įstaigos nuo mokesčio administratoriaus nurodymo vykdymo.

2. Jei patikrinimo metu nustatoma, kad mokesčio mokėtojo pateiktoje deklaracijoje ir buhalterinėje apskaitoje nurodytos ne visos gautos pajamos (įplaukos) arba pajamos iš viso nedeklaruotos ir buhalterinėje apskaitoje neapskaitytos, iš mokesčio mokėtojo nuo nedeklaruotų pajamų (įplaukų), neatsižvelgiant į išlaidas, priskaičiuojama mokesčio (mokesčių) suma ir skiriama 100 procentų mokesčio (mokesčių) sumos dydžio bauda.

*****3.** Tais atvejais, kai 49 straipsnyje nurodytus mokesčių įstatymų pažeidimus padarė ūkio subjektas - juridinis asmuo arba asmuo, neturintis juridinio asmens teisių, - administracinė arba baudžiamoji atsakomybėn traukiami to ūkio subjekto darbuotojai ar savininkai, atsakingi už teisingą mokesčio apskaičiavimą ir sumokėjimą į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei fondus. Ūkio subjektams - įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms už 49 straipsnio 2, 5, 6, 7 ir 13 punktuose nurodytus pažeidimus skiriamos baudos:

*****1)** 10 procentų dydžio bauda, skaičiuojama nuo paskutiniųjų 12 mėnesių pajamų (įplaukų), arba dešimteriopa bauda už dėl apgaulingos apskaitos nuslėptas pajamas, prekių vertę, neapskaitytas išmokas darbuotojams. Ši bauda turi būti ne mažesnė kaip 20 000 litų :

a) už 49 straipsnio 2, 5 ir 7 punktuose nurodytus pažeidimus, padarytus pirmą kartą;

b) už 49 straipsnio 6 punkte nurodytą pažeidimą, kai asmens laikomų, parduodamų ar įsigyjamų prekių (išskyrus etilo alkoholį, alkoholio, tabako bei naftos produktus) be norminiuose

aktuose nustatytų privalomų dokumentų vertė viršija 3 minimalių gyvenimo lygių (MGL) dydžio sumą;

c) prekes gabenančiai įmonei už 49 straipsnio 13 punkte nurodytą pažeidimą, kai prekių (išskyrus etilo alkoholį, alkoholio, tabako bei naftos produktus) vertė viršija 50 MGL dydžio sumą;

***2) 10 procentų dydžio bauda, skaičiuojama nuo paskutiniųjų 12 mėnesių pajamų (įplaukų), arba dešimteriopa bauda už dėl apgaulingos apskaitos nuslėptas pajamas, prekių vertę, neapskaitytas išmokas darbuotojams, bet ne mažesnė kaip 50 000 litų:

a) už 49 straipsnio 2, 5 ir 7 punktuose nurodytus pažeidimus, padarytus pakartotinai;

b) už 49 straipsnio 6 punkte nurodytą pažeidimą, padarytą pakartotinai, neatsižvelgiant į prekių (išskyrus etilo alkoholį, alkoholio, tabako bei naftos produktus) vertę;

c) už 49 straipsnio 6 punkte nurodytą pažeidimą, kai ūkio subjektai laiko, parduoda ar įsigyja etilo alkoholį, alkoholio, tabako bei naftos produktus be norminiuose aktuose nustatytų privalomų dokumentų, banderolių ar kitų specialių ženklų;

d) už 49 straipsnio 13 punkte nurodytą pažeidimą, padarytą pakartotinai, neatsižvelgiant į prekių (išskyrus etilo alkoholį, alkoholio, tabako bei naftos produktus) vertę;

e) už 49 straipsnio 13 punkte nurodytą pažeidimą, kai ūkio subjektas gabena etilo alkoholį, alkoholio, tabako bei naftos produktus be norminiuose aktuose nustatytų privalomų dokumentų, banderolių, specialių ženklų arba gabenimo dokumentų.

4. Jei pagal šio straipsnio 3 dalį apskaičiuota dešimteriopa (nuslėptų pajamų, prekių vertės, neapskaitytų išmokų darbuotojams) baudos suma yra mažesnė kaip 10 procentų baudos, apskaičiuotos nuo paskutiniųjų 12 mėnesių pajamų (įplaukų), tai taikoma dešimteriopa bauda, o jei apskaičiuota dešimteriopa (nuslėptų pajamų, prekių vertės, neapskaitytų išmokų darbuotojams) bauda yra didesnė, tai skiriama 10 procentų nuo paskutiniųjų 12 mėnesių pajamų (įplaukų) apskaičiuota bauda, tačiau bet kuriuo atveju baudos dydis turi būti ne mažesnis už šio straipsnio 3 dalyje nustatytą minimalią baudą. Jei asmuo padaro 49 straipsnio 5 punkte nurodytą pažeidimą, jam skiriama 10 procentų dydžio bauda, skaičiuojama nuo paskutiniųjų 12 mėnesių pajamų (įplaukų), bet ne mažesnė, nei nustatyta šio straipsnio 3 dalyje minimali bauda.

5. Jei patikrinimo metu nustatoma, kad asmuo laiko, parduoda, įsigyja arba gabena prekes be norminiuose aktuose nustatytų privalomų dokumentų, prekių vertė nustatoma vienu iš šių būdų:

1) jei įmonėje nustatyta prekių pardavimo kaina, prekių vertė nustatoma pagal prekių pardavimo kainą (įskaitant PVM);

2) jei įmonėje nėra nustatyta prekių pardavimo kaina, tai laikomų, įsigyjamų, parduodamų ar gabenamų be dokumentų prekių vertė nustatoma pagal analogiškų prekių pardavimo kainos (įskaitant PVM) vidurkį, nustatytą ne mažiau kaip trijose įmonėse pažeidimo padarymo vietos miesto (rajono) teritorijoje. Jei miesto (rajono) teritorijoje yra mažiau kaip trys analogiškas prekes parduodančios įmonės, tai prekių kainos vidurkis nustatomas pagal Lietuvos Respublikos įmonių parduodamų analogiškų prekių kainų vidurkį (įskaitant PVM).

6. Baudos paskyrimas neatleidžia nuo mokesčių ir delspinigių mokėjimo. Jei padarytas teisės pažeidimas atitinka šio įstatymo 50 straipsnio 2 dalyje ir 49 straipsnio 2, 5, 6, 7 arba 13 punktuose numatytas veikas, tai bauda ūkio subjektams skiriama pagal tą Mokesčių administravimo įstatymo straipsnį (straipsnio dalį), pagal kurį apskaičiuota didesnė bauda. Jei patikrinimo metu nustatoma, kad ūkio subjektas padaro du ar daugiau šio įstatymo 49 straipsnyje nustatytų pažeidimų, tai galutinė bauda skiriama už tą pažeidimą, pagal kurį apskaičiuota baudos suma yra didžiausia.

7. Asmenims, pažeidusiems mokesčių įstatymus, skaičiuojami delspinigiai, padidinti delspinigiai ir skiriamos baudos pagal teisės aktus, galiojančius pažeidimo padarymo metu. Delspinigių ir padidintų delspinigių dydis apskaičiuojamas pagal mokesčio ar baudos nesumokėjimo arba nepervedimo į valstybės (savivaldybės) biudžetą ar fondus konkrečią dieną galiojusių mokesčio įstatyme ar finansų ministro įsakyme nustatytų delspinigių ir padidintų delspinigių tarifų dydžius. Teisės aktai, kuriais sumažinamos arba panaikinamos baudos, taikomi ir už mokesčių įstatymų pažeidimus, padarytus prieš šių aktų įsigaliojimą, jei atsakomybę švelninantis arba panaikinantis teisės aktas įsigalioja ne vėliau kaip nutarimo skirti baudą priėmimo dieną, o jei mokesčio mokėtojas apskundžia mokesčio administratoriaus veiksmus, - ne vėliau kaip vietos mokesčio administratoriaus sprendimo, centrinio mokesčio administratoriaus sprendimo, Mokestinių ginčų komisijos sprendimo, Aukštesniojo administracinio teismo sprendimo, Lietuvos apeliacinio teismo Administracinių bylų skyriaus sprendimo priėmimo dieną.

8. Tuo atveju, kai po deklaracijos (apyskaitos) pristatymo mokesčio administratoriui mokesčio mokėtojas pastebėjo, kad deklaravo per mažai mokesčio, bet iki pavedime patikrinti įmonę nurodytos

datos (jei pavedimo nėra, - iki tikrinimo pradžios) klaidas savanoriškai ištaisė, sumokėjo trūkstamą mokesčio dalį ir pristatė to ataskaitinio (mokestinio) laikotarpio, kurį buvo padaryta klaida, patikslintas mokesčio deklaracijas (apyskaitas), už padarytą pažeidimą bauda neskiriama. Šiuo atveju delspinigiai skaičiuojami nuo kitos dienos po to, kai mokestis pagal įstatymus turėjo būti sumokėtas, iki mokesčio sumokėjimo dienos pagal patikslintą deklaraciją.

9. Teisės aktai, kuriais panaikinami delspinigiai už mokesčio administratoriui laiku nepraneštas žinias apie išmokėtas sumas, taikomi ir už teisės pažeidimus, padarytus prieš šių teisės aktų įsigaliojimą, tačiau tik tuo atveju, jei šie delspinigiai nebuvo išieškoti arba sumokėti. Sprendimas priskaičiuoti delspinigius už laiku nepraneštas žinias panaikinamas mokesčio administratoriaus ar institucijos, nagrinėjančios mokestinį ginčą, sprendimu.

10. Šiame straipsnyje numatytos sankcijos netaikomos biudžetinėms įstaigoms. Biudžetinių įstaigų vadovai ir vyriausieji finansininkai (buhalteriai), pažeidę mokesčių įstatymų reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

*****Pastaba.** Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo **50 straipsnio 3 dalies 1 punkto nuostata**, kad ši bauda turi būti “ne mažesnė kaip 20 000 litų”, ir **2 punkto nuostata**, kad bauda turi būti “ne mažesnė kaip 50 000 litų”, **prieštarauja** Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintiems teisingumo ir teisinės valstybės principams.

[50 straipsnio redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

50 straipsnis. Sankcijų taikymas

1. Komerciniam bankui, nevykdančiam mokesčio administratoriaus nurodymo nurašyti pinigų sumas ne ginčo tvarka iš mokesčio mokėtojo ar mokestį išskaičiuojančio asmens sąskaitos arba vykdančiam (įvykdžiusiam) tokių nurodymą nesilaikant norminiuose aktuose nustatytos tvarkos, mokesčio administratorius skiria baudą. Šios baudos dydis yra lygus mokesčio mokėtojo ar mokestį išskaičiuojančio asmens sąskaitoje buvusiai nurašytinai, bet nenurašytai pinigų sumai, tačiau negali viršyti nurodyme nurašyti ne ginčo tvarka pinigų sumas nurodytos sumos dydžio. Baudos sumokėjimas neatleidžia komercinio banko nuo mokesčio administratoriaus nurodymo vykdymo. Komerciniam bankui, šio įstatymo 26⁽¹⁾ straipsnio nustatyta tvarka nepranešusiam apie ūkio subjekto atidarytas ar uždarytas visų rūšių sąskaitas, skiriama 50 tūkstančių litų bauda, o pranešusiam pavėluotai ar pateikusiam klaidingą informaciją – 10 tūkstančių litų bauda, jeigu komercinio banko vadovai jau buvo bausti administracine nuobauda už šiuos pažeidimus. Jeigu dėl nepranešimo apie ūkio subjekto atidarytas ar uždarytas visų rūšių sąskaitas arba dėl pavėluotos ar klaidingos informacijos pateikimo mokesčio administratorius negalėjo pasinaudoti šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 6 punkte numatyta teise ar pritaikyti išieškojimo užtikrinimo priemonės, mokesčio administratorius papildomai skiria baudą, kurios dydis lygus ūkio subjekto sąskaitoje buvusiai nurašytinai ar areštuotinai pinigų sumai.

2. Jei patikrinimo metu mokesčio administratorius nustato, kad mokesčio mokėtojas (mokestį išskaičiuojantis asmuo) mokesčio bazę nepagrįstai sumažino ir dėl to neapskaičiavo nedeklaruojamo ar nedeklaravo deklaruojamo mokesčio, mokesčio mokėtojui arba mokestį išskaičiuojančiam asmeniui priskaičiuojama mokesčio suma ir skiriama nuo 10 iki 50 procentų atitinkamai neapskaičiuoto nedeklaruojamo arba nedeklaruoto deklaruojamo mokesčio dydžio bauda, jei kitaip nenumatyta atitinkamo mokesčio įstatyme. Skiriamos konkrečios baudos dydis priklauso nuo pažeidimo pobūdžio, mokesčio mokėtojo kaltės formos ir kitų aplinkybių, kurias mokesčių administratorius pripažįsta svarbiomis skirdamas didesnę ar mažesnę baudą.

3. Tais atvejais, kai 49 straipsnyje nurodytus mokesčių įstatymų pažeidimus padarė ūkio subjektas juridinis asmuo, administracinę arba baudžiamąją atsakomybę traukiami to ūkio subjekto darbuotojai ar savininkai, atsakingi už teisingą mokesčio apskaičiavimą ir sumokėjimą į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei valstybės pinigų fondus. Ūkio subjektams juridiniams asmenims, išskyrus savininkų vadovaujamosioms asmeninėms (individualioms) įmonėms, už 49 straipsnio 1, 4, 5 ir 8 punktuose nurodytus pažeidimus skiriamos baudos:

1) 5 procentų dydžio bauda, skaičiuojama nuo paskutinių 12 mėnesių pajamų (įplaukų), arba dėl apgaulingos apskaitos nuslėptų pajamų arba be norminiuose aktuose nustatytų privalomų dokumentų, banderolių, kitų specialių ženklų laikomų, parduodamų ar įsigyjamų prekių vertės penkeriojo dydžio bauda:

a) už 49 straipsnio 1 ir 4 punktuose nurodytus pažeidimus, padarytus pirmą kartą;

b) už 49 straipsnio 5 punkte nurodytą pažeidimą, kai asmens laikomų, parduodamų ar įsigyjamų be norminiuose aktuose nustatytų privalomų dokumentų prekių vertė viršija 5 MGL (minimalių gyvenimo lygių) dydžio sumą;

c) prekes gabenančiai įmonei už 49 straipsnio 8 punkte nurodytą pažeidimą, kai prekių vertė viršija 50 MGL dydžio sumą;

2) 10 procentų dydžio bauda, skaičiuojama nuo paskutinių 12 mėnesių pajamų (įplaukų), arba dėl apgaulingos apskaitos nuslėptų pajamų arba be norminiuose aktuose nustatytų privalomų dokumentų, banderolių, kitų specialių ženklų laikomų, parduodamų ar įsigyjamų prekių vertės dešimterio po dydžio bauda:

a) už 49 straipsnio 1 ir 4 punktuose nurodytus pažeidimus, padarytus pakartotinai per 5 metus nuo baudos paskyrimo;

b) už 49 straipsnio 5 punkte nurodytą pažeidimą, padarytą pakartotinai per 5 metus nuo baudos paskyrimo, neatsižvelgiant į prekių vertę;

c) už 49 straipsnio 8 punkte nurodytą pažeidimą, padarytą pakartotinai per 5 metus nuo baudos paskyrimo, neatsižvelgiant į prekių vertę.

4. Jei pagal šio straipsnio 3 dalį apskaičiuota penkeriopa (dešimteriopa) (nuslėptų pajamų, prekių vertės) baudos suma yra mažesnė kaip 5 (10) procentai baudos, apskaičiuotos nuo paskutinių 12 mėnesių pajamų (įplaukų), tai taikoma penkeriopo (dešimterio po) dydžio bauda, o jei apskaičiuota penkeriopa (dešimteriopa) (nuslėptų pajamų, prekių vertės) bauda yra didesnė, tai skiriama 5 (10) procentų nuo paskutinių 12 mėnesių pajamų (įplaukų) dydžio bauda. Jei asmuo padaro 49 straipsnio 4 punkte nurodytą pažeidimą, jam skiriama 5 (10) procentų dydžio bauda, skaičiuojama nuo paskutinių 12 mėnesių pajamų (įplaukų). Nustatant baudos sumą skaičiuojami paskutiniai 12 mėnesių nuo pirmos pažeidimo nustatymo dienos. Jeigu ūkio subjektas vertėsi veikla trumpiau nei 12 mėnesių, baudos suma apskaičiuojama nuo pajamų (įplaukų), gautų per veiklos laikotarpį.

5. Jei patikrinimo metu nustatoma, kad asmuo laiko, parduoda, įsigyja arba gabena prekes be norminiuose aktuose nustatytų privalomų dokumentų, banderolių, kitų specialių ženklų, prekių vertė nustatoma vienu iš šių būdų:

1) jei įmonėje nustatyta prekių pardavimo kaina, prekių vertė nustatoma pagal prekių pardavimo kainą (įskaitant PVM);

2) jei įmonėje nėra nustatyta prekių pardavimo kaina, tai laikomų, įsigyjamų, parduodamų ar gabenamų be dokumentų prekių vertė nustatoma pagal analogiškų prekių pardavimo kainos (įskaitant PVM) vidurkį, nustatytą ne mažiau kaip trijose įmonėse pažeidimo padarymo vietos miesto (rajono) teritorijoje. Jei miesto (rajono) teritorijoje yra mažiau kaip trys analogiškas prekes parduodančios įmonės, tai prekių kainos vidurkis nustatomas pagal Lietuvos Respublikos įmonių parduodamų analogiškų prekių kainų vidurkį (įskaitant PVM);

3) jei prekių vertės negalima nustatyti šios dalies 1 ir 2 punktuose nustatytais būdais, ji gali būti nustatoma pagal įmonėje anksčiau įsigytų analogiškų prekių įsigijimo kainų vidurkį;

4) jei prekių vertės negalima nustatyti šios dalies 1, 2 ir 3 punktuose nustatytais būdais, ji nustatoma pagal taisykles, taikomas prekių muitiniam įvertinimui, arba vadovaujantis teisės aktų nustatyta turto vertinimo metodika.

6. Baudos paskyrimas neatleidžia nuo mokesčių ir delspinigių mokėjimo. Jei padarytas teisės pažeidimas atitinka šio įstatymo 50 straipsnio 2 dalyje ir 49 straipsnio 1, 4, 5, 8 punktuose numatytas veikas, tai bauda ūkio subjektams skiriama pagal tą Mokesčių administravimo įstatymo straipsnį (straipsnio dalį), pagal kurį apskaičiuota didesnė bauda. Jei patikrinimo metu nustatoma, kad ūkio subjektas padaro du ar daugiau šio įstatymo 49 straipsnyje nustatytų pažeidimų, tai galutinė bauda skiriama už tą pažeidimą, už kurį apskaičiuota baudos suma yra didžiausia.

7. Asmenims, pažeidusiems mokesčių įstatymus, baudos skiriamos pagal pažeidimo padarymo metu galiojančius teisės aktus.

8. Tais atvejais, kai mokesčio mokėtojas (mokestį išskaičiuojantis asmuo) per įstatymų nustatytą terminą nepateikė mokesčio deklaracijos (apyskaitos) arba kai po deklaracijos (apyskaitos) pristatymo mokesčio administratoriui mokesčio mokėtojas (mokestį išskaičiuojantis asmuo) pastebėjo, kad deklaravo per mažai mokesčio, bet iki mokesčio administratoriaus, kitos kontrolės institucijos arba teisės saugos institucijos pavedime patikrinti asmenį nurodytos datos (jei pavedimo nėra, – iki tikrinimo pradžios) pateikė mokesčio deklaraciją (apyskaitą) ir sumokėjo mokestį, o klaidų taisymo atveju sumokėjo trūkstamą mokesčio dalį ir pristatė to ataskaitinio (mokestinio) laikotarpio, kurį buvo padaryta klaida, patikslintas mokesčio deklaracijas (apyskaitas), už padarytą pažeidimą bauda neskiriama. Šiuo atveju delspinigiai skaičiuojami nuo kitos dienos po to, kai mokestis pagal įstatymus

turėjo būti sumokėtas, iki mokesčio sumokėjimo dienos pagal minėtą deklaraciją (apyskaitą). Jei deklaracijos (apyskaitos) ar patikslintos deklaracijos (apyskaitos) pateikiamos po mokesčio administratoriaus, kitos kontrolės institucijos arba teisėsaugos institucijos pavedime patikrinti asmenį nurodytos datos (jei pavedimo nėra, – pradėjus tikrinimą), į jas skiriant baudas neatsižvelgiama.

9. Šiame straipsnyje numatytos sankcijos netaikomos biudžetinėms įstaigoms. Biudžetinių įstaigų vadovai ir vyriausieji finansininkai (buhalteriai), pažeidę mokesčių įstatymų reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1416](#), 96.07.02, *Žin.*, 1996, Nr. 66-1574 (96.07.12)

Nr. [VIII-107](#), 97.02.13, *Žin.*, 1997, Nr. 17-362 (97.02.26)

Nr. [VIII-146](#), 97.03.13, *Žin.*, 1997, Nr. 27-622 (97.03.28)

Nr. [VIII-293](#), 97.06.24, *Žin.*, 1997, Nr. 66-1594 (97.07.11)

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

Nr. [VIII-1277](#), 99.07.01, *Žin.*, 1999, Nr. 62-2034 (99.07.16)

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2000 12 06, *Žin.*, 2000, Nr. 105-3318 (2000 12 08)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), *įsigalioja nuo 2001-09-01*

[Įstatymas papildomas 50⁽¹⁾ straipsniu redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

50⁽¹⁾ straipsnis. Sankcijas švelninančio įstatymo galiojimas

1. Teisės aktai, kuriais sumažinamos arba panaikinamos baudos, taikomi ir už mokesčių įstatymų pažeidimus, padarytus iki šių aktų įsigaliojimo, jei baudas sumažinantis arba panaikinantis teisės aktas įsigalioja ne vėliau kaip nutarimo skirti baudą priėmimo dieną, o jei mokesčio mokėtojas apskundžia mokesčio administratoriaus veiksmus, – ne vėliau kaip centrinio mokesčio administratoriaus sprendimo, Mokestinių ginčų komisijos sprendimo, apygardos administracinio teismo sprendimo, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimo priėmimo dieną.

2. Teisės aktai, kuriais panaikinami delspinigiai už mokesčio administratoriui nepranešimą laiku apie išmokėtas sumas, taikomi ir teisės pažeidimams, padarytiems iki šių teisės aktų įsigaliojimo, tačiau tik tuo atveju, jei šie delspinigiai nebuvo išieškoti arba sumokėti. Sprendimas priskaičiuoti delspinigius už tokį nepranešimą panaikinamas mokesčio administratoriaus ar institucijos, nagrinėjančios mokestinį ginčą, sprendimu.

3. Teisės aktai, kuriais nustatomas trumpesnis delspinigių skaičiavimo laikotarpis, taikomi tik po jų įsigaliojimo pradėtiems skaičiuoti delspinigiams. Delspinigiams, kurie buvo pradėti skaičiuoti iki šių aktų įsigaliojimo, šių teisės aktų nuostatos taikomos, jeigu delspinigiai iki šių aktų įsigaliojimo buvo skaičiuojami ne ilgiau, negu juose yra nustatytas laikotarpis. Jeigu delspinigiai iki šioje dalyje nurodytų teisės aktų įsigaliojimo buvo skaičiuojami ilgiau, negu juose nustatytas laikotarpis, skaičiavimas, įsigaliojus šiems teisės aktams, sustabdomas.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), *įsigalioja nuo 2001-09-01*

51 straipsnis. Mokesčio administratoriaus atsakomybė

1. Įstatymus pažeidę mokesčio administratoriaus pareigūnai traukiami drausminėn, materialinėn, baudžiamojon atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka.

2. Mokesčio mokėtojų patirti nuostoliai dėl neteisėtų mokesčio administratoriaus ar jo pareigūnų veiksmų atlyginami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

52 straipsnis. Baudų sumokėjimas ir išieškojimas

1. Mokesčio administratoriaus paskirtos baudos už mokesčio įstatymų pažeidimus sumokamos ne vėliau kaip per 90 dienų nuo tos dienos, kai asmeniui buvo įteiktas nutarimas skirti baudą. Tačiau jei per 20 dienų bauda nesumokama ar sumokama ne visa paskirta bauda, per likusį baudos sumokėjimo terminą skaičiuojamos tokio dydžio palūkanos kaip ir už suteiktą mokestinę paskolą.

2. Bauda, nesumokėta per šio straipsnio pirmojoje dalyje nurodytą terminą, išieškoma tokia pat tvarka kaip ir nesumokėtas mokestis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1416](#), 96.07.02, *Žin.*, 1996, Nr. 66-1574 (96.07.12)

Nr. [VIII-107](#), 97.02.13, *Žin.*, 1997, Nr. 17-362 (97.02.26)

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

52⁽¹⁾ straipsnis. Mokestinės nepriemokos į biudžetą ir fondus mokėjimo atidėjimas

[Pavadinimas pakeistas nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

52⁽¹⁾ straipsnis. Mokestinės nepriemokos atidėjimas]

1. Deklaruotą, bet nesumokėtą mokestį bei šio mokesčio delspinigius ar mokesčio administratoriaus patikrinimo metu apskaičiuotą mokestinę nepriemoką finansų ministro nustatyta tvarka vietos mokesčio administratorius gali leisti mokėti dalimis per 6 mėnesių laikotarpį, centrinis mokesčio administratorius - per vienerių metų laikotarpį, finansų ministras - per dvejų metų laikotarpį. Mokestinės nepriemokos mokėjimas atidedamas remiantis arba teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko, arba Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos viršininko, arba finansų ministro sprendimu. Šio sprendimo pagrindu sudaroma mokesčio mokėtojo ir teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos mokestinės paskolos sutartis.

[1 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

1. Mokestinę nepriemoką finansų ministro nustatyta tvarka vietos mokesčio administratorius gali leisti mokėti dalimis. Mokestinės nepriemokos mokėjimas atidedamas teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko sprendimu. Šio sprendimo pagrindu sudaroma mokesčio mokėtojo ir teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos mokestinės paskolos sutartis.]

2. Deklaruotą mokestį ir šio mokesčio delspinigius mokėti dalimis gali būti leista tik pasibaigus finansų ministro įsakymu patvirtintoje tvarkoje nustatytam terminui ir tik tuo atveju, jei mokesčio mokėtojas neturi galimybių sumokėti šios mokestinės nepriemokos. Mokėjimo dalimis laikotarpis šiuo atveju pradedamas skaičiuoti nuo mokesčio mokėtojo prašymo pateikimo dienos.

3. Patikrinimo metu apskaičiuotos mokestinės nepriemokos mokėjimo dalimis laikotarpis pradedamas skaičiuoti nuo patikrinimo akto gavimo dienos.

4. Už suteiktą mokestinę paskolą mokamos palūkanos, kurių skaičiavimo tvarką bei dydį nustato finansų ministras.

5. Tuo atveju, kai mokestinę nepriemoką leidžiama mokėti dalimis, iš mokesčio mokėtojo gali būti pareikalauta mokestinės nepriemokos sumokėjimą užtikrinti įkeitimu, hipoteka, laidavimu ar garantija.

6. Jeigu mokestinė nepriemoka, kurią leista mokėti dalimis, nesumokama per nustatytą laikotarpį arba sumokama tik dalis šios nepriemokos, už mokestinę paskolą sumokėta palūkanų suma perskaičiuojama atsižvelgiant į faktiškai pasinaudotą mokestinės paskolos sumą, o nuo likusių nesumokėtų mokesčių ir baudų sumų nepertraukiamai šio įstatymo 39 straipsnio nustatyta tvarka skaičiuojami delspinigiai.

7. Šio straipsnio nuostatos netaikomos mokestį išskaičiuojančiam asmeniui.

[7 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

7. Šio straipsnio nuostatos taikomos ir mokestį išskaičiuojančiam asmeniui.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), *įsigalioja nuo 2001-09-01*

53 straipsnis. Leidimo (licencijos) verstis veikla ir eksporto bei importo operacijų atšaukimas

1. Asmeniui, neįsiregistravusiam nustatyta tvarka kaip mokesčio mokėtojui, nepateikusiam mokesčio įstatymo nustatyta tvarka ir per nustatytus terminus mokesčio deklaracijos arba kitokiu būdu vengiančiam mokėti mokesčius, trukdančiam mokesčio administratoriui tinkamai atlikti pareigas ir įgyvendinti įstatymo suteiktas teises, mokesčio administratoriaus pareigūnai gali sustabdyti leidimo (licencijos) galiojimą verstis atitinkama veikla, taip pat gali priimti sprendimą sustabdyti eksporto bei importo operacijas.

2. Institucija, gavusi šio straipsnio pirmojoje dalyje nustatyta tvarka mokesčio administratoriaus nurodymą, privalo jį įvykdyti nedelsdama, tik gavusi nurodymą.

[53 straipsnio redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

53 straipsnis. (Neteko galios nuo 2001-09-01)]

X SKYRIUS. MOKESTINIAI GINČAI IR BYLINĖJIMASIS

54 straipsnis. Mokestiniai ginčai

1. Mokesčio mokėtojas gali užginčyti kiekvieną mokesčio administratoriaus ar jo pareigūno veiksmą dėl jo ir šio veiksmo pasekmes.

2. Mokestinius ginčus nagrinėja vietos mokesčio administratorius, centrinis mokesčio administratorius, Mokestinių ginčų komisija ir teismas. Mokestinių ginčų komisiją steigia, jos sudėtį ir nuostatus tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

3. Kiekviename mokestinio ginčo nagrinėjimo etape mokesčio mokėtojas turi teisę būti išklausytas.

4. Kiekviename mokestinio ginčo nagrinėjimo etape mokesčio administratorius turi stengtis, kad su mokesčio mokėtoju būtų pasiektas abipusis supratimas dėl vienodo mokesčio įstatymo taikymo.

5. Mokestiniai ginčai tarp mokesčio administratoriaus ir mokestį išskaičiuojančio asmens nagrinėjami tokia pat tvarka kaip ir mokestiniai ginčai tarp mokesčio administratoriaus ir mokesčio mokėtojo.

6. Mokesčio mokėtojas ar jo atstovas privalo pranešti mokestinį ginčą nagrinėjančiam mokesčio administratoriui apie savo adreso pasikeitimą šio ginčo proceso metu. Nesant tokio pranešimo, mokesčio administratoriaus sprendimas bei kita informacija siunčiama paskutiniu mokesčio administratoriui žinomą adresu ir laikoma įteikta, nors mokesčio mokėtojo adresas ir būtų pasikeitęs.

7. Mokesčio mokėtojui, praleidusiam įstatymo nustatytą skundo padavimo terminą dėl priežasčių, kurias mokesčio administratorius pripažįsta svarbiomis, šis terminas mokesčio administratoriaus sprendimu gali būti atnaujintas. Pareiškimas dėl praleisto termino atnaujinimo paduodamas tam mokesčio administratoriui, kurio kompetencijai priklauso sprendimo dėl skundo priėmimas, ir nagrinėjamas tokia pat tvarka kaip ir skundas.

8. Pareiškimas dėl praleisto termino atnaujinimo centriniam mokesčio administratoriui paduodamas per vietos mokesčio administratorių arba tiesiai.

9. Paduodant pareiškimą dėl termino atnaujinimo, kartu turi būti paduodamas ir skundas, kurio padavimo terminas yra praleistas. Mokesčio administratoriaus sprendimas, kuriuo atmetamas pareiškimas dėl termino atnaujinimo, gali būti apskųstas bendra šio įstatymo nustatyta tvarka.

10. Mokesčio administratorius, turintis priimti sprendimą dėl skundo, gali nuspręsti skundo ar jo dalies nagrinėjimą sustabdyti, jeigu priimamas sprendimas visiškai ar iš dalies priklauso nuo tam tikro juridinio fakto buvimo ar nebuvimo ir tokio juridinio fakto buvimas ar nebuvimas dar turi būti nustatytas teismo ar kitos valstybinės institucijos. Skundo ar jo dalies nagrinėjimas sustabdomas, iki mokesčio administratorius sužinos apie teismo ar kitos valstybės institucijos tokio juridinio fakto buvimo ar nebuvimo nustatymą.

11. Priėmus sprendimą atnaujinti praleistą terminą skundui paduoti, sustabdomas iki šio sprendimo priėmimo dienos dar neišieškotų pagal mokesčio administratoriaus (jo pareigūno) sprendimą mokesčių, baudų ir delspinigių išieškojimas. Tačiau šis sustabdymas nėra kliūtis paskirti bet kokią mokesčių ir kitų įmokų į biudžetą išieškojimo užtikrinimo priemonę, nustatytą šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 6, 11 ir 15 punktuose, ar pagrindas ją naikinti.

[54 straipsnio redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

54 straipsnis. Mokestiniai ginčai

1. Mokesčio mokėtojas gali ginčyti kiekvieną mokesčio administratoriaus ar jo pareigūno veiksmą dėl jo ir šio veiksmo pasekmes.

***2. Mokestinius ginčus nagrinėja centrinis mokesčio administratorius, Mokestinių ginčų komisija ir teismas. Mokestinių ginčų komisiją steigia, jos sudėtį ir nuostatus tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Komisijos nariu gali būti skiriamas nepriekaištingos reputacijos asmuo, turintis finansų arba teisės ar ekonomikos magistro kvalifikacinį laipsnį arba jį atitinkantį aukštąjį išsilavinimą ir ne mažesnę kaip trejų metų darbo stažą mokesčių ar įmonių teisės srityje.

3. Kiti ginčai tarp mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) ir mokesčio administratoriaus ar jo pareigūno nagrinėjami Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

4. Kiekviename mokesčio ginčo nagrinėjimo etape mokesčio mokėtojas turi teisę būti išklausytas.

5. Mokesčio ginčo nagrinėjimo metu mokesčio administratorius turi stengtis, kad tarp jo ir mokesčio mokėtojo būtų pasiektas abipusis sutarimas vienodai taikyti mokesčio įstatymą. Dėl mokesčių teisės aktų turinio kilę neaiškumai turi būti aiškinami mokesčio mokėtojo naudai.

6. Mokestiniai ginčai tarp mokesčio administratoriaus ir mokesčių išskaičiuojančio asmens nagrinėjami tokia pat tvarka kaip ir mokesstiniai ginčai tarp mokesčio administratoriaus ir mokesčio mokėtojo.

7. Mokesčio mokėtojas ar jo atstovas privalo pranešti mokesčio ginčą nagrinėjančiam centriniam mokesčio administratoriui apie savo adresą pasikeitimą šio ginčo proceso metu. Nesant tokio pranešimo, centrinio mokesčio administratoriaus sprendimas bei kita informacija siunčiama paskutiniui centriniam mokesčio administratoriui žinomam adresu ir laikoma įteikta, nors mokesčio mokėtojo adresas ir būtų pasikeitęs.

8. Mokesčio mokėtojui, praleidusiam įstatymo nustatytą skundo padavimo terminą dėl prižasčių, kurias centrinis mokesčio administratorius arba Mokestinių ginčų komisija pripažįsta svarbiomis, šis terminas centrinio mokesčio administratoriaus arba Mokestinių ginčų komisijos sprendimu gali būti atnaujintas. Pareiškimas dėl praleisto termino atnaujinimo paduodamas ir nagrinėjamas šiame skyriuje nustatyta tvarka.

9. Paduodant pareiškimą dėl termino atnaujinimo, kartu turi būti paduodamas ir skundas, kurio padavimo terminas yra praleistas. Centrinio mokesčio administratoriaus arba Mokestinių ginčų komisijos sprendimas, kuriuo atmetamas pareiškimas dėl termino atnaujinimo, gali būti apskūstas Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

10. Centrinis mokesčio administratorius arba Mokestinių ginčų komisija gali nuspręsti skundo ar jo dalies nagrinėjimą sustabdyti, jeigu priimamas sprendimas visiškai ar iš dalies priklauso nuo tam tikro fakto buvimo ar nebuvimo ir tokio juridinio fakto buvimas ar nebuvimas dar turi būti nustatytas teismo ar kitos valstybinės institucijos. Skundo ar jo dalies nagrinėjimas sustabdomas, iki centrinis mokesčio administratorius arba Mokestinių ginčų komisija sužinos, kad teismas ar kita valstybės institucija nustatė tokio fakto buvimą ar nebuvimą.

11. Priėmus sprendimą atnaujinti praleistą terminą skundui paduoti, sustabdomas ginčijamų ir iki šio sprendimo priėmimo dienos dar neišieškotų mokesčių, baudų ir delspinigių išieškojimas. Tačiau šis sustabdymas nėra kliūtis paskirti bet kokią mokesčių ir kitų įmokų į biudžetą išieškojimo užtikrinimo priemonę, nustatytą šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 7 ir 13 punktuose, ar pagrindas ją naikinti.

Pastaba: * 2 dalies nuostatos, nustatančios reikalavimus Mokestinių ginčų komisijos nariams, taikomos naujai skiriamiesiems šios komisijos nariams.]**

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-107](#), 97.02.13, *Žin.*, 1997, Nr. 17-362 (97.02.26)

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), *įsigalioja nuo 2001-09-01*

55 straipsnis. Skundo pateikimas vietos mokesčio administratoriui

1. Vietos mokesčio administratorius nagrinėja mokesčius, kurie iškyla tiesiogiai tarp mokesčio mokėtojo ir mokesčio administratoriaus pareigūno, atliekančio patikrinimą, laikydamasis mokesčių ir kitų įstatymų bei jų pagrindu priimtų poįstatyminių aktų.

2. Mokesčio mokėtojo skundas priimamas tik tada, jeigu:

1) pateikiamas raštu per 20 dienų nuo mokesčio administratoriaus pareigūno surašyto sprendimo gavimo dienos;

2) pateikiamas tam mokesčio administratoriui, kurio pareigūno veiksmai skundžiami;

3) jame nurodyta mokesčio mokėtojo vardas, pavardė (pavadinimas), adresas, jo surašymo data; skundžiamas sprendimas, veiksmas ar neveikimas; skundžiamos aplinkybės, kuriomis pagrindžiamas sprendimo, veiksmo ar neveikimo arba jo dalies neteisėtumas ar nepagrįstumas; yra skundo pareiškėjo reikalavimas; prie skundo yra pridėtas rašytinės medžiagos sąrašas ir skundas yra pasirašytas.

3. Skundo padavimas sustabdo ginčijamo mokesčio administratoriaus sprendimo ar jo dalies dėl mokesčių, baudų, delspinigių ir kitų įmokų išieškojimo vykdymą, bet nėra kliūtis paskirti ar pagrindas naikinti bet kurią mokesčių ir kitų įmokų į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei fondus išieškojimo užtikrinimo priemonę, nustatytą šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 6, 11, 15, 17 punktuose.

4. Skundą gavęs vietos mokesčio administratorius privalo patikrinti, ar skundas atitinka įstatymo reikalavimus ir ar nepraleistas skundo padavimo terminas. Nustatęs, kad skundas neatitinka įstatymo reikalavimų, vietos mokesčio administratorius priima sprendimą ir nustato skundą padavusiam mokesčio mokėtojui 15 dienų terminą trūkumams pašalinti. Šis terminas pradedamas skaičiuoti nuo dienos, kurią gautas mokesčio administratoriaus sprendimas. Jeigu skundą padavęs mokesčio mokėtojas per nustatytą 15 dienų terminą įvykdo sprendime nurodytus reikalavimus, skundas nagrinėjamas ir laikomas paduotu šių reikalavimų įvykdymo dieną. Priešingu atveju skundas laikomas nepaduotu ir grąžinamas jį padavusiam mokesčio mokėtojui. Jeigu yra praleistas skundo padavimo terminas, skundas taip pat laikomas nepaduotu ir grąžinamas jį padavusiam mokesčio mokėtojui. Klaidingas ar kitoks skundo pavadinimas nėra trūkumas, dėl kurio skundas būtų nenagrinėjamas.

5. Skundą nagrinėjantis mokesčio administratorius turi priimti sprendimą per 30 dienų nuo skundo gavimo dienos.

6. Skundą nagrinėjantis mokesčio administratorius pagal savo kompetenciją:

- 1) patvirtina mokesčio administratoriaus pareigūno sprendimą;
- 2) panaikina mokesčio administratoriaus pareigūno sprendimą;
- 3) iš dalies patvirtina arba panaikina mokesčio administratoriaus pareigūno sprendimą;
- 4) paveda atlikti pakartotinį patikrinimą.

[55 straipsnio redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

55 straipsnis. (Neteko galios nuo 2001-09-01)]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1416](#), 96.07.02, Žin., 1996, Nr. 66-1574 (96.07.12)

Nr. [VIII-107](#), 97.02.13, Žin., 1997, Nr. 17-362 (97.02.26)

Nr. [VIII-293](#), 97.06.24, Žin., 1997, Nr. 66-1594 (97.07.11)

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, Žin., 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

56 straipsnis. Skundo nagrinėjimas ir pateikimas centriniam mokesčio administratoriui

1. Centrinis mokesčio administratorius nagrinėja tuos mokestinius ginčus, kuriuos nagrinėjo vietos mokesčio administratorius, arba jei vietos mokesčio administratorius nepriėmė jokio sprendimo per 55 straipsnio ketvirtojoje dalyje nurodytą terminą.

2. Skundas centriniam mokesčio administratoriui dėl vietos mokesčio administratoriaus sprendimo, veiksmo ar neveikimo arba dėl to, kad vietos mokesčio administratorius nepriėmė jokio sprendimo per 55 straipsnio 5 dalyje nurodytą terminą, paduodamas per tą vietos mokesčio administratorių, kurio sprendimas, veiksmas ar neveikimas skundžiamas arba kuris nepriėmė jokio sprendimo per 55 straipsnio 5 dalyje nurodytą terminą, arba tiesiai. Centriniam mokesčio administratoriui pateikiamame skunde negalima skųsti vietos mokesčio administratoriaus pareigūno sprendimo, veiksmo ar neveikimo tos dalies, kuri nebuvo apskųsta vietos mokesčio administratoriui, taip pat negalima kelti reikalavimų, kurie nebuvo pareikšti vietos mokesčio administratoriui. Mokesčio administratorius, gavęs skundą, atlieka 55 straipsnio 4 dalyje nurodytus veiksmus. Jei skundas paduodamas per vietos mokesčio administratorių ir jis atitinka įstatymo reikalavimus bei yra paduotas nepraleidus įstatyme nustatyto skundo padavimo termino arba kreipiamasi dėl šio termino atnaujinimo, vietos mokesčio administratorius per 3 paras jį su skundo nagrinėjimui reikalinga medžiaga nusiunčia centriniam mokesčio administratoriui.

3. Jeigu skundas pateikiamas dėl centrinio mokesčio administratoriaus pareigūnų priimtų sprendimų, šio straipsnio pirmoji dalis netaikoma.

4. Skundas centriniam mokesčio administratoriui nagrinėjamas tik tada, jeigu:

1) pateikiamas raštu per 20 dienų po to, kai buvo gautas vietos mokesčio administratoriaus sprendimas dėl skundo tyrimo rezultatų arba pasibaigė laikas, per kurį toks sprendimas turėjo būti priimtas;

2) dėl centrinio mokesčio administratoriaus (jo pareigūnų) sprendimo pateikiamas centriniam mokesčio administratoriui raštu per 20 dienų po skundžiamo sprendimo gavimo dienos;

3) jis atitinka šio įstatymo 55 straipsnio 2 dalies 3 punkto reikalavimus.

5. Skundo padavimas centriniam mokesčio administratoriui sustabdo ginčijamo vietos mokesčio administratoriaus sprendimo ar jo dalies dėl mokesčių, baudų, delspinigių ir kitų įmokų išieškojimo vykdymą, bet nėra kliūtis paskirti ar pagrindas naikinti bet kurią mokesčių ir kitų įmokų į

valstybės (savivaldybės) biudžetą bei fondus išieškojimo užtikrinimo priemonę, nustatytą šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 6, 11, 15, 17 punktuose.

6. Centrinis mokesčio administratorius turi priimti sprendimą dėl skundo per 30 dienų nuo skundo pateikimo dienos. Šis terminas centrinio mokesčio administratoriaus vadovo sprendimu gali būti pratęstas iki 60 dienų, jeigu skundui nagrinėti reikalingas papildomas tyrimas. Apie tai turi būti raštu pranešta skundą padavusiam asmeniui.

7. Centrinis mokesčio administratorius pagal savo kompetenciją:

1) patvirtina vietos mokesčio administratoriaus arba centrinio mokesčio administratoriaus pareigūno sprendimą, kurį mokesčio mokėtojas skundžia;

2) panaikina vietos mokesčio administratoriaus arba centrinio mokesčio administratoriaus pareigūno sprendimą, kurį mokesčio mokėtojas skundžia;

3) iš dalies patvirtina arba panaikina vietos mokesčio administratoriaus arba centrinio mokesčio administratoriaus pareigūno sprendimą, kuris buvo skundžiamas;

4) duoda nurodymą vietos mokesčio administratoriui skundžiamą sprendimą apsvastyti iš naujo ir priimti naują sprendimą.

8. Centrinis mokesčio administratorius, nagrinėdamas vietos mokesčio administratoriaus sprendimą, savo arba savo pareigūno tiesiogiai priimtą sprendimą, turi teisę išnagrinėti visus klausimus, susijusius su mokesčio mokėtojo apmokestinimu, ir turi teisę pakeisti priimtą sprendimą.

[56 straipsnio redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

56 straipsnis. Mokestinių ginčų nagrinėjimas centrinio mokesčio administratoriaus įstaigoje

1. Centrinis mokesčio administratorius nagrinėja mokestinius ginčus, kurie kyla tarp mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) ir vietos mokesčio administratoriaus ar jo pareigūno. Skundas centriniam mokesčio administratoriui dėl mokestinio ginčo, kilusio tarp mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) ir vietos mokesčio administratoriaus ar jo pareigūno, paduodamas per vietos mokesčio administratorių. Vietos mokesčio administratorius gautą mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) skundą ir jam nagrinėti reikalingą medžiagą per 3 darbo dienas nusiunčia centriniam mokesčio administratoriui.

2. Centrinis mokesčio administratorius skundą nagrinėja tik tada, jeigu:

1) jis pateiktas raštu per 20 dienų po to, kai mokesčio mokėtojui (mokestį išskaičiuojančiam asmeniui) buvo įteiktas mokesčio administratoriaus ar jo pareigūno sprendimas dėl patikrinimo akto tvirtinimo, o jei šis sprendimas buvo išsiųstas registruotu laišku, – terminas pradedamas skaičiuoti penktąją darbo dieną po išsiuntimo;

2) jame nurodyta mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) vardas, pavardė (pavadinimas), adresas; skundžiamas sprendimas dėl patikrinimo akto tvirtinimo, jo surašymo data, aplinkybės, kuriomis pareiškėjas grindžia savo reikalavimą, ir tai patvirtinantys įrodymai; yra skundo pareiškėjo reikalavimas; prie skundo yra pridėti dokumentai, pagrindžiantys pareiškėjo reikalavimą, ir skundas yra pasirašytas.

3. Skundą gavęs centrinis mokesčio administratorius privalo patikrinti, ar skundas atitinka įstatymo reikalavimus ir ar nepraleistas skundo padavimo terminas. Nustatęs, kad skundas neatitinka įstatymo reikalavimų, centrinis mokesčio administratorius priima sprendimą ir nustato skundą padavusiam mokesčio mokėtojui 15 dienų terminą trūkumams pašalinti. Šis terminas pradedamas skaičiuoti nuo dienos, kurią mokesčio mokėtojas gavo centrinio mokesčio administratoriaus sprendimą. Jeigu skundą padavęs mokesčio mokėtojas per nustatytą 15 dienų terminą įvykdo sprendime nurodytus reikalavimus, skundas nagrinėjamas ir laikomas paduotu šių reikalavimų įvykdymo dieną. Priešingu atveju skundas laikomas nepaduotu ir grąžinamas jį padavusiam mokesčio mokėtojui (mokestį išskaičiuojančiam asmeniui). Jeigu yra praleistas skundo padavimo terminas, skundas taip pat laikomas nepaduotu ir grąžinamas jį padavusiam mokesčio mokėtojui (mokestį išskaičiuojančiam asmeniui). Klaidingas ar kitoks skundo pavadinimas nėra trūkumas, dėl kurio skundas būtų nenagrinėjamas.

4. Skundo padavimas centriniam mokesčio administratoriui sustabdo ginčijamų mokesčių, baudų ir delspinigių, kitų įmokų išieškojimą, bet nėra kliūtis paskirti ar pagrindas naikinti bet kurią mokesčių ir kitų įmokų į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei valstybės pinigų fondus išieškojimo užtikrinimo priemonę, nustatytą šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 7, 13, 17 punktuose.

5. Centrinis mokesčio administratorius turi priimti sprendimą dėl skundo per 30 dienų nuo jo gavimo dienos. Šis terminas centrinio mokesčio administratoriaus sprendimu gali būti pratęstas iki 60

dienų, jeigu skundai nagrinėti reikalingas papildomas tyrimas. Apie tai turi būti raštu pranešta skundą padavusiam asmeniui.

6. Centrinis mokesčio administratorius pagal savo kompetenciją priima vieną iš šių sprendimų:

- 1) patvirtina vietos mokesčio administratoriaus sprendimą, kurį mokesčio mokėtojas skundžia;
- 2) panaikina vietos mokesčio administratoriaus sprendimą, kurį mokesčio mokėtojas skundžia;
- 3) iš dalies patvirtina arba panaikina vietos mokesčio administratoriaus sprendimą, kuris buvo skundžiamas;

- 4) atlikti papildomą patikrinimą ir priimti naują sprendimą. Papildomas patikrinimas turi būti pradėtas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo sprendimo jį atlikti priėmimo dienos;

- 5) visiškai arba iš dalies pakeičia vietos mokesčio administratoriaus sprendimą, kurį mokesčio mokėtojas skundžia.

7. Centrinis mokesčio administratorius, nagrinėdamas mokestinius ginčus, turi teisę išnagrinėti visus su mokesčio mokėtojo apmokestinimu susijusius klausimus ir turi teisę pakeisti priimtą sprendimą.

8. Mokesčio mokėtojas (mokestį išskaičiuojantis asmuo) centriniam mokesčio administratoriui privalo pateikti visus įrodymus, kuriais yra grindžiamas vietos mokesčio administratoriaus sprendimo (ar jo dalies) neteisėtumas ar nepagrįstumas.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1416](#), 96.07.02, *Žin.*, 1996, Nr. 66-1574 (96.07.12)

Nr. [VIII-107](#), 97.02.13, *Žin.*, 1997, Nr. 17-362 (97.02.26)

Nr. [VIII-293](#), 97.06.24, *Žin.*, 1997, Nr. 66-1594 (97.07.11)

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

56⁽¹⁾ straipsnis. Mokesčio administratoriaus sprendimo apskundimas Mokestinių ginčų komisijai

1. Mokestinių ginčų komisija nagrinėja tuos skundus, kuriuos išnagrinėjo centrinis mokesčio administratorius.

2. Skundas Mokestinių ginčų komisijai pateikiamas per 20 dienų nuo centrinio mokesčio administratoriaus sprendimo gavimo dienos. Skundas paduodamas per centrinį mokesčio administratorių.

3. Mokestinių ginčų komisija nagrinėja skundus tik dėl to sprendimo (ar jo dalies), kuris prieš tai buvo apskųstas vietos ir (ar) centriniam mokesčio administratoriui.

4. Mokestinių ginčų komisija skundą nagrinėja tik tada, jeigu skundas paduotas pagal šio įstatymo 55 straipsnio 2 dalies 1 ir 3 punktų reikalavimus.

5. Sprendimai priimami Mokestinių ginčų komisijos narių balsų dauguma. Mokestinių ginčų komisija priima vieną iš šių sprendimų:

- 1) patvirtina mokesčio administratoriaus sprendimą;
- 2) panaikina mokesčio administratoriaus sprendimą;
- 3) iš dalies patvirtina arba panaikina mokesčio administratoriaus sprendimą.

6. Mokestinių ginčų komisija sprendimą priima per 60 dienų nuo skundo gavimo dienos. Sprendime turi būti nurodyta mokesčio mokėtojo teisė apskųsti priimtąjį sprendimą.

[56⁽¹⁾ straipsnio redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

56⁽¹⁾ straipsnis. Mokestinių ginčų nagrinėjimas Mokestinių ginčų komisijoje

1. Mokestinių ginčų komisija nagrinėja tuos mokestinius ginčus, kuriuos išnagrinėjo centrinis mokesčio administratorius, taip pat mokestinius ginčus, kilusius tarp mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) ir mokesčio administratoriaus, kai centrinis mokesčio administratorius per šio įstatymo nustatytus terminus nepriėmė sprendimo.

2. Skundas Mokestinių ginčų komisijai pateikiamas per 20 dienų nuo centrinio mokesčio administratoriaus sprendimo gavimo dienos arba per 20 dienų nuo termino sprendimui priimti pasibaigimo dienos. Skundas paduodamas per centrinį mokesčio administratorių. Centrinis mokesčio administratorius per 3 darbo dienas parengia mokestinio ginčo bylą ir perduoda ją Mokestinių ginčų komisijai. Mokesčio mokėtojas (mokestį išskaičiuojantis asmuo) ir mokesčio administratorius turi teisę Mokestinių ginčų komisijoje susipažinti su byloje esančia medžiaga.

3. Mokestinių ginčų komisija nagrinėja skundus tik dėl to vietos mokesčio administratoriaus sprendimo (ar jo dalies), kuris prieš tai buvo apskųstas centriniam mokesčio administratoriui.

4. Mokestinių ginčų komisija skundą nagrinėja tik tada, jeigu skundas paduotas pagal šio įstatymo 56 straipsnio 2 dalies 2 punkto reikalavimus.

5. Sprendimai priimami Mokestinių ginčų komisijos narių balsų dauguma. Mokestinių ginčų komisija priima vieną iš šių sprendimų:

- 1) patvirtina mokesčio administratoriaus sprendimą;
- 2) panaikina mokesčio administratoriaus sprendimą;
- 3) iš dalies patvirtina arba panaikina mokesčio administratoriaus sprendimą;
- 4) visiškai arba iš dalies pakeičia mokesčio administratoriaus sprendimą, kurį mokesčio mokėtojas skundžia.

6. Mokestinių ginčų komisija sprendimą priima per 60 dienų nuo skundo gavimo dienos. Sprendime turi būti nurodyta mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) teisė apskųsti priimtąjį sprendimą.

7. Mokestinių ginčų komisija, priimdama sprendimą dėl mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) skundo, gali neatsižvelgti ir nevertinti tų mokesčio mokėtojo (mokestį išskaičiuojančio asmens) pateiktų įrodymų, kurie nebuvo pateikti centriniam mokesčio administratoriui, išskyrus atvejus, kai apie jų negalimumą pateikti buvo nurodyta mokesčio mokėtojo skunde centriniam mokesčių administratoriui.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, Žin., 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

57 straipsnis. Sprendimo dėl skundo formulavimas

1. Mokesčio administratorius ar Mokestinių ginčų komisija, išnagrinėjusi skundą, apie priimtą sprendimą nedelsdama raštu informuoja mokesčio mokėtoją, nurodydama sprendimo priėmimo pagrindus, o Mokestinių ginčų komisija - taip pat ir centrinį mokesčio administratorių.

2. Sprendime išaiškinama mokesčio mokėtojo teisė apskųsti priimtąjį sprendimą.

3. Praėjus šiame įstatyme nustatytiems apskundimo terminams, mokesčio administratoriaus ar Mokestinių ginčų komisijos priimtą sprendimą privalo vykdyti ginčo šalys, taip pat su ginču susiję asmenys.

4. Kai mokesčio mokėtojas skundžia mokesčio administratoriaus sprendimą Mokestinių ginčų komisijai ir po to teismui, sustabdomos tik ginčijamų baudų ir delspinigių išieškojimo procedūros.

[4 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

4. Kai sprendimas skundžiamas Mokestinių ginčų komisijai ir po to teismui, sustabdomos ginčijamų mokesčių, baudų, delspinigių ir kitų įmokų išieškojimo procedūros.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, Žin., 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

58 straipsnis. Apskundimas teismui

1. Mokesčio mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, kuriuo patvirtinamas visiškai arba iš dalies centrinio mokesčio administratoriaus sprendimas, turi teisę apskųsti centrinio mokesčio administratoriaus sprendimą ar jo dalį teismui.

[1 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

1. Mokesčio mokėtojas (mokestį išskaičiuojantis asmuo), nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę Mokestinių ginčų komisijos sprendimą apskųsti teismui. Centrinis mokesčio administratorius turi teisę apskųsti teismui Mokestinių ginčų komisijos sprendimą tik tuo atveju, jei centrinis mokesčio administratorius ir Mokestinių ginčų komisija sprendami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu) skirtingai interpretavo įstatymo ar kito teisės akto nuostatas.]

2. Skundą teismui mokesčio mokėtojas turi paduoti ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo gavimo dienos.

3. Mokesčio mokėtojo skundai nagrinėjami aukštesniajame administraciniame teisme.

[3 dalies redakcija nuo 2001 m. rugsėjo 1 d.:

3. Skundai dėl Mokestinių ginčų komisijos sprendimo nagrinėjami Vilniaus apygardos administraciniame teisme.]

4. Mokesčio administratorius turi teisę per visuomenės informavimo priemones supažindinti visuomenę su teismų sprendimais mokesčių bylose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, Žin., 1998, Nr. 68-1978 (98.07.31)

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18), įsigalioja nuo 2001-09-01

XI SKYRIUS. DATŲ IR DOKUMENTŲ PRIPAŽINIMAS

59 straipsnis. Terminų nustatymas

1. Dokumentų įteikimo mokesčio administratoriui data laikoma ta data, kurią mokesčio administratorius pažymi, kad dokumentai gauti.

2. Dokumentų įteikimo mokesčio mokėtojai data laikoma ta data, kurią mokesčio mokėtojas pažymi, kad dokumentus jis gavo.

3. Jeigu mokesčio administratorius arba mokesčio mokėtojas dokumentus siunčia paštu, dokumento gavimo data nustatoma pagal oficialų pašto antspaudą, uždėtą pašto įstaigos, turinčios tam teisę.

4. Tais atvejais, kai nėra įrodymų apie dokumento gavimą paštu, terminai nustatomi pagal išsiuntimo datą, patvirtintą oficialiu pašto antspaudu.

5. Šio straipsnio pirmojoje, antrojoje ir trečiojoje dalyse išvardytos datų nustatymo taisyklės taikomos tikrinant, ar nepažeisti mokesčių įstatymuose nustatyti terminai.

6. Jeigu pagal įstatymą paskutinė veiksmo atlikimo diena mokesčio administratoriui yra ne darbo diena, veiksmas turi būti atliktas kitą dieną po ne darbo dienos.

60 straipsnis. Dokumentų pripažinimas

Senaties terminai nustatomi tik pagal dokumentų originalus, turinčius visus privalomus rekvizitus, suteikiančius dokumentui juridinę galią.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS
BRAZAUSKAS

ALGIRDAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1370](#), 96.06.06, Žin., 1996, Nr. 57-1342 (96.06.19)

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1382](#), 96.06.13, Žin., 1996, Nr. 59-1404 (96.06.22)

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO PAPILDYMO 26(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1416](#), 96.07.02, Žin., 1996, Nr. 66-1574 (96.07.12)

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 5, 8, 11, 17, 25, 50, 52, 55, 56 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-107](#), 97.02.13, Žin., 1997, Nr.17-362 (97.02.26)

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 25, 39, 49, 50, 52, 54, 55, 56 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO 39(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-146](#), 97.03.13, Žin., 1997, Nr.27-622 (97.03.28)

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 49 IR 50 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-164](#), 97.03.27, Žin., 1997, Nr.28-660 (97.03.29)

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 26(1) STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-293](#), 97.06.24, Žin., 1997, Nr.66-1594 (97.07.11)

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 2, 16, 17, 28, 33, 37, 38, 39, 40, 47, 48, 50, 55 IR 56 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-555](#), 97.12.09, Žin., 1997, Nr.117-2995 (97.12.24)

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 7 STRAIPSNIO PAKETIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1998 m. sausio 1 d.

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-838](#), 98.07.02, Žin., 1998, Nr.68-1978 (98.07.31)

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 2, 17, 26, 261, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 37, 38, 39, 391, 49, 50, 52, 54, 55, 56, 57, 58 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO BEI PAPILDYMO 271, 272, 291, 521, 561 STRAIPSNIAIS IR 47, 48 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMAS

Šio įstatymo įgyvendinimą nusako:

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-841](#), 98.07.02, Žin., 1998, Nr.68-1980 (98.07.31)

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 2, 17, 26, 261, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 37, 38, 39, 391, 49, 50, 52, 54, 55, 56, 57, 58 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO BEI PAPILDYMO 271, 272, 291, 521, 561 STRAIPSNIAIS IR 47, 48 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮGYVENDINIMO ĮSTATYMAS

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-867](#), 98.09.29, Žin., 1998, Nr.90-2483 (98.10.14)

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-892](#), 98.10.15, Žin., 1998, Nr.95-2635 (98.10.30)

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 22 STRAIPSNIO PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-963](#), 98.12.10, Žin., 1998, Nr.114-3190 (98.12.30)
LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 17 IR 25 STRAIPSNIŲ
PAPILDYMO ĮSTATYMAS

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1122](#), 99.04.06, Žin., 1999, Nr.36-1060 (99.04.23)
LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 2, 17, 38 STRAIPSNIŲ
PAPILDYMO IR PAKEITIMO BEI PAPILDYMO 38(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 1999 m. gegužės 1 d.

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1277](#), 99.07.01, Žin., 1999, Nr.62-2034 (99.07.16)
LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 39, 50 STRAIPSNIŲ
PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1310](#), 99.07.07, Žin., 1999, Nr.66-2126 (99.07.30)
LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1334](#), 99.09.23, Žin., 1999, Nr.84-2493 (99.10.08)
LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 42 STRAIPSNIO PAKEITIMO
IR 46 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1382](#), 99.11.04, Žin., 1999, Nr.101-2903 (99.11.26)
LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 5, 17, 32, 33, 34, 35, 36, 37
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, 29(1) STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS IR PAPILDYMO
32(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS
Šio įstatymo nuostatos, susijusios su turto arešto aktų registravimu turto arešto aktų registre, įsigalioja turto
arešto aktų registrai pradėjęs darbą.
Iki turto arešto aktų registras pradės darbą, sprendimas areštuoti turto registre registruojamą turtą siunčiamas
atitinkamam turto registrai, kuris apie turto areštą nedelsiant turi pažymėti turto registre.

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1533](#), 00.02.08, Žin., 2000, Nr.15-381 (00.02.23)
LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 29 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

19.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1559](#), 00.02.17, Žin., 2000, Nr.22-555 (00.03.15)
MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 29 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

20.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1817](#), 00.07.11, Žin., 2000, Nr.61-1823 (00.07.26)
MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 16 STRAIPSNIO PAPILDYMO IR PAKEITIMO
ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

21.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1840](#), 00.07.13, Žin., 2000, Nr.64-1917 (00.07.31)
MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 29 IR 38 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2000 m. spalio 1 d.

22.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1918](#), 00.09.12, Žin., 2000, Nr.83-2510 (00.10.04)

MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 5 IR 25 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO ĮSTATYMAS

23.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-100](#), 2000 12 20, Žin., 2000, Nr. 113-3607 (2000 12 30)

MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

24.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-220](#), 2001 03 20, Žin., 2001, Nr. 31-1014 (2001 04 11)

MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 17, 25 IR 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

25.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-254](#), 2001 04 17, Žin., 2001, Nr. 39-1326 (2001 05 09)

MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

26.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-353](#), 2001-06-05, Žin., 2001, Nr. 52-1812 (2001-06-20)

MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

27.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-394](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 62-2211 (2001-07-18)

MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. rugsėjo 1 d., išskyrus šio straipsnio 2, 3, 4 ir 5 dalyse numatytas išimtis.

Šio įstatymo 5 straipsnis ir 16 straipsnyje išdėstytas 29 straipsnio 7 dalies 4 punktas įsigalioja nuo 2002 m. sausio 1 d.

Šio įstatymo 35 straipsnyje išdėstyto 54 straipsnio 2 dalies nuostatos, nustatančios reikalavimus Mokestinių ginčų komisijos nariams, taikomos naujai skiriamiesiems šios komisijos nariams.

Šio įstatymo 28 ir 29 straipsniai įsigalioja nuo juridinių asmenų registro įsteigimo dienos.

*** Pabaiga ***

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS:

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2000 10 18, Žin., 2000, Nr. 88-2724 (2000 10 20)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCINIŲ BENDROVIŲ "BŪTINGĖS NAFTA", "MAŽEIKIŲ NAFTA" IR "NAFTOTIEKIS" REORGANIZAVIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO 3 DALIES ATITIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI IR DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO "DĖL STRATEGINIO INVESTUOTOJO PRIPAŽINIMO" ATITIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI IR LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINIO SAUGUMO PAGRINDŲ ĮSTATYMU

2.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2000 12 06, Žin., 2000, Nr. 105-3318 (2000 12 08)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ KODEKSO 40 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS IR 251 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO 1 IR 2 STRAIPSNIŲ, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 27 STRAIPSNIO 5 DALIES, 50 STRAIPSNIO 3 IR 9 DALIŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS

KONSTITUCIJAI

*** Pabaiga ***

Redagavo: Angonita Rupšytė (2001-07-30)
anrups@lrs.lt